

ДЖОН КАСЪЛ &

АРТЪР ХЕЙЛИ

Превод Емануел Икономов © 1992, P.L.H.

ПОЛЕТ В ОПАСНОСТ

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА

ROLIPRESS

АРТЪР ХЕЙЛИ, ДЖОН КАСЪЛ ПОЛЕТ В ОПАСНОСТ

Превод: Емануел Икономов

chitanka.info

Артър Хейли е автор, който няма нужда от представяне. Романите му „Летище“, „Хотел“, „Колела“ и др. станаха бестселъри с милионни тиражи. Първата му телевизионна пиеса, наречена „Полет в опасност“, предизвиква сензация и скоро е превърната в роман, с който започва възходящата писателска кариера на Хейли. Максимално близки до действителността, Джон Касъл и Артър Хейли създават роман, който кара читателя да затаи дъх в очакване на развързката на събитията, роман, в който един стандартен полет е превърнат в кошмар и предизвикателство за героизма на обикновените хора.

Въпреки че авиокомпаниите навсякъде по света използват време по Гринуич, когато това засяга техните екипажи, полетът на разстояние над 1500 мили от Уинипег до Ванкувър пресича три часови пояса: Централния, Планинския и Тихоокеанския. Такова двойно връщане на часовника с по един час назад би довело до хронологично объркване в следното повествование. Ето защо е прието едно стандартно време за целия разказ.

Едва ли е необходимо да се добави, че събитията, авиокомпаниите и всички споменати действащи лица са напълно измислени.

ПЪРВА ГЛАВА

2205–0045

Дъждът не преставаше да сече косо пронизващите лъчи на фаровете, когато таксито сви под навеса пред входа на летище Уинипег. Гумите му изсвистяха възмутено по извивката на асфалта и след рязко натискане на спирачките то спря с пружиниращо разклащане под яркото неоново осветление на централната сграда. Единственият пътник слезе почти със скок, подаде няколко банкноти на шофьора, грабна чантата си и се втурна към въртящите се врати.

Топлината и светлината на голямата зала го спря за миг, когато влезе вътре. С една ръка той свали яката на мокрия си шлифер и погледна към стенния часовник над главата си. После, подтичвайки, се отправи към гишето за регистрация на авиокомпания „Крос-Канада“, което разположено в ъгъл, наподобяваше бар и вече бе опустяло, ако се изключи служителят, проверяващ някакъв списък. Когато мъжът стигна до гишето, служителят на авиокомпанията взе малък настолен микрофон, призова с повдигане на вежди мъжа към мълчание и изрече с добре премерени думи:

— Полет 98. Полет 98, редовен директен полет до Ванкувър с връзки за Виктория, Сиатъл и Хонолулу. Отвеждане до самолета от изход 4. Моля всички пътници за полет 98 да се отправят към изход 4. Моля, не пушете по време на излитането.

Група пътници се надигнаха от креслата в чакалнята, други зарязаха отегченото разглеждане на щанда за вестници и пресякоха с облекчение залата. Мъжът в шлифера отвори уста да заговори, но направо бе избутан с лакти встрани от възрастна жена, заекваща от безпокойство.

— Млади човече — запита тя, — кацна ли вече полет 63 от Монреал?

— Не, госпожо — отвърна меко служителят. — Закъснява — той провери разписанието — с около тридесет и седем минути.

— О, боже. Уредих на племенницата ми да вземе...

— Извинете — каза припряно мъжът в шлифера, — имате ли места за полет 98 до Ванкувър?

Служителят на авиокомпанията поклати глава.

— Съжалявам, господине, нямам нито едно. Проверихте ли в Бюрото за резервации?

— Нямах време. Дойдох направо на летището, в случай, че някой се откаже... Знам, че понякога ви остават места.

— Съвсем правилно, господине. Но заради големия мач във Ванкувър утре всички до едно са заети. Полетите ни са напълно разпродадени и се съмнявам, че ще можете да излетите оттук по-рано от утре следобед.

Мъжът изрече тихо проклятие, пусна чантата си на пода и бутна капещата си шапка назад върху главата:

— Ама че идиотска работа. Трябва да съм във Ванкувър най-късно до утре на обяд.

— Не бъдете толкова груб — срязва го възрастната дама раздразнено. — Аз говорех. А сега, млади човече, чуйте ме внимателно. Племенницата ми носи със себе си...

— Само за секунда, госпожо — прекъсна я служителят. Наведе се през гишето и чукна с молива си мъжа по ръкава. — Слушайте, макар да не би трябвало да ви казвам такова нещо...

— Да, какво?

— И таз хубава! — избухна възрастната дама.

— От Торонто пристигна чартърен самолет. Лети към западното крайбрежие за този мач. Мисля, че имаха няколко свободни места, когато кацнаха. Навярно бихте могли да се възползвате от някое от тях.

— Това е чудесно — възкликна мъжът в шлифера, като вдигна отново чантата си. — Мислите ли, че имам шанс?

— Нищо не пречи да опитате.

— Къде да попитам тогава? С кого трябва да говоря?

Служителят се усмихна и махна с ръка към другата страна на залата.

— Точно там отсреща. Чартърни полети „Кленов лист“. Но не забравяйте, че аз не съм ви казал нищо.

— Това е скандално! — развика се възмутено възрастната дама. — Трябва да знаете, че племенницата ми...

— Благодаря ви много — отговори мъжът.

Закрачи към по-малко гише, върху което стоеше табела с името на чартърната авиокомпания. Зад гишето седеше друг служител, облечен в тъмен обикновен костюм вместо в елегантната униформа на „Крос-Канада“, и пишеше усърдно. Когато мъжът се приближи, той повдигна глава, като задържа молива във въздуха и насочи цялото си внимание към клиента.

— Да, господине?

— Питам се дали не можете да ми помогнете. Случайно да имате останало свободно място за полет до Ванкувър?

— Ванкувър. Ще проверя. — Моливът бързо се плъзна надолу по списъка на пътниците. После: — А-ха, само едно. Излита обаче веднага. Вече и така е закъснял.

— Добре, добре. Може ли да ми дадете това място?

Служителят се пресегна и взе един празен билет.

— Името ви, господине?

— Джордж Спенсър.

Името бе записано бързо, заедно с данните за полета.

— Шейсет и пет долара за билет в едната посока, господине. Благодаря ви. Радвам се да ви помогна. Имате ли някакъв багаж?

— Само една чанта. Ще я задържа в себе си.

След миг чантата бе претеглена и ѝ бе закачен етикет.

— Всичко е готово, господине. Билетът ви е в бордната карта. Отидете на изход 3 и попитайте за полет 714. Моля побързайте — самолетът е готов за излитане.

Спенсър кимна, обърна се да даде знак с палец нагоре, че всичко е наред, в посока на гишето на „Крос-Канада“, където служителят отвърна с кимване през рамото на възрастната дама, и забърза към изход 3. Навън студеният нощен въздух трептеше с виенето на самолетните двигатели. Както на всяко натоварено летище по тъмно наоколо цареше сякаш объркване, но в действителност нещата и движенията бяха част от строго регулиран, неизменен ритъм. Един униформен служител на летището го отведе през заляната от светлината на прожектори и блестяща от дъжда бетонна площадка до чакащия самолет, чиито четири витла приличаха на блякави сребърни дискове под лъчите на дъговите лампи върху покрива на сградата. Хора от обслужващия персонал вече се готвеха да откачат стълбата за качване на пътниците. Прескачайки локвите по пътя си, Спенсър

стигна до тях, подаде им половинката за откъсване от билета си и бързо се качи по стъпалата, докато по шапката му се сипеха пръски от витлата. Влезе наведен в самолета и се спря да си поеме дъх. До него веднага се приближи стюардеса, загърната в мушама, която му се усмихна и залости вратата.

— Позакъснял съм, предполагам — каза той, извинявайки се.

— Добър вечер, господине. Добре дошли на борда.

— Радвам се, че успях.

— Има едно място отпред — отвърна момичето.

Спенсър свали шлифера и шапката си и се придвижи напред по пътеката, докато не стигна до свободната седалка. С известна трудност натъпка шлифера си в останалото малко празно пространство на багажника под тавана.

— Изглежда никога не ги правят достатъчно големи — забеляза той, обръщайки се към пътника от съседното място, който гледаше нагоре към него, после пхна чантата си под седалката и накрая с благодарност се отпусна върху меките възглавници.

— Добър вечер — долетя веселият глас на стюардесата от високоговорителя. — Чартърната авиокомпания „Кленов лист“ приветства с добре дошли на борда новите пътници на полет 714. Надяваме се пътуването да ви хареса. Моля затегнете предпазните колани. Излитаме след няколко минути.

Докато Спенсър се бореше с катарамата, мъжът до него промърмори:

— Това е доста отрезвяващо напътствие. Рядко срещам такова — и посочи с кимване малък надпис върху гърба на облегалката пред него, гласящ *Спасителният ви пояс е под седалката*.

Спенсър се засмя.

— Аз наистина щях да се удавя, ако не бях хванал този полет — рече той.

— О-о? Толкова ревностен запаянко ли сте, а?

— Запаянко ли? — Спенсър си спомни, че това е чартърен полет за някакъв мач. — Ъ-ъ... не — побърза да отговори. — Не съм се и замислял за мача. Неудобно ми е, но се налага да призная, че бързам за Ванкувър заради една делова среща. Много бих искал да видя мача, обаче се страхувам, че и дума не може да става.

Спътникът му понижи глас съучастнически дотолкова, доколкото позволяваше нарастващото бучене на двигателите.

— Ако бях на ваше място, не бих разправял това на всеослушание. Този самолет е тъпкан с луди глави, които отиват до Ванкувър само с една цел, а тя е да насърчават момчетата си и да реват проклетия и предизвикателства към противниците. Доста вероятно е да пострадате, ако ви чуят да говорите с такъв пренебрежителен тон по въпроса.

Спенсър изхихика и се наведе встрани от седалката си, за да огледа пълния салон. Съвсем очевидно бе присъствието на типична, шумна, гюрултаджийска, но благо настроена тълпа от спортни запаянковци, които пътуват с единствената цел да сразят противниковия отбор и да превъзнасят победата на техния собствен. Непосредствено до дясната страна на Спенсър седеше мъж със съпругата си, като носовете и на двамата бяха забити в ярките страници на спортни списания. Зад тях четирима запаянковци разливаха уиски в хартиени чаши и се готвеха да изкарат така нощта, спорейки за съответните качества на различни играчи. Част от разговора им долетя до него като полъх от самото игрище.

— Хагърти ли? *Хагърти*? Не ми ги разправяйте такива. Той не е от същата лига като Светкавицата. А ето *тук* има човек за вас, ако ви харесва...

По-назад от леко алкохолизираната четворка седяха други очевидни запаянковци, които носеха значки с цветовете на своя отбор — главно едри, червендалести мъже, които възнамеряваха да разиграят мача, който предстоеше във Ванкувър, още преди да се е състоял.

Спенсър се обърна към мъжа до него. Приучен да се вглежда в подробностите, той забеляза, че костюмът му бе приличен, първоначално добре ушит, но сега доста поизмачкан, че вратовръзката му бе неподходяща, лицето му набръчкано, а косата посивяла — въобще неопределимия израз на уважаван човек, на когото се доверяват. Лице с характер, помисли си Спенсър. Зад него червените светлини по края на пистата започнаха да се плъзгат назад, докато самолетът рулираше.

— Навярно ще ви прозвучи еретично — поде разговор Спенсър, — но трябва да призная, че отивам на западния бряг заради една сделка, която е от изключително значение.

Спътникът му прояви интерес от учтивост:

— Какво продавате? — запита той.

— Камиони. Голям брой камиони.

— Камиони, значи? Мислех, че те се продават от посредници.

— Така е. Мен ме викат, когато се готви сделка, включваща от трийсет до стотина камиони. Местните търговци не ме обичат особено, защото казват, че съм стрелец от главното управление, който се появява със специално намалени цени и им откъква сделка, подготвяна може би от седмици. Все пак това е прилична работа. — Спенсър започна да се бърка за цигари, после се спря. — Уф, не сме излетели още, нали?

— Ако сме, летим твърде ниско. И то с нулева скорост.

— Както и да е. — Спенсър изпъна крака пред себе си. — Ама че съм уморен. Денят беше от онези, които ми провалиха с глупости. Разбирате ли какво имам предвид?

— Мисля, че да.

— Най-напред онзи тип решава, че в крайна сметка харесва повече камионите на конкуренцията. После, след като съм му продал стоката и смятам, че мога да приключа със сделката по време на вечерята и най-късно на другия ден вечерта да съм при жена си и децата, получавам телеграма, с която ми се казва да зарежа всичко и да пристигна във Ванкувър утре по обяд. Там някакъв голям договор им се изплъзва от ръцете и то доста бързо. Така че момчето за всичко трябва да отиде и да го спаси. — Спенсър въздъхна, после се изправи с шеговита сериозност: — Ей, ако желаете да ви продам четирийсет или петдесет още днес, мога да ви направя добра отстъпка. Ще се почувствате така, сякаш командвате флотилия.

Мъжът до него се разсмя.

— Съжалявам, но мисля, че нямам нужда от толкова много. Това излиза малко извън периметъра на работата ми.

— А какво обхваща той? — попита Спенсър.

— Медицината.

— Лекар сте, така ли?

— Да, лекар. И затова не мога да ви помогна да се отървете от камионите, за съжаление. Не мога да си позволя да купя нито един, камо ли четирийсет. Футболът е единствената екстравагантност, която

мога да си позволя и за която бих отишъл навсякъде, стига да разполагам с време. Ето защо пътувам тази нощ.

Като опря глава назад върху облегалката, Спенсър каза:

— Радвам се, че сте до мен, докторе. Ако не мога да заспя, ще ми предпришете приспивателно.

Докато изричаше това, двигателите зареваха с пълна мощност и целият самолет затрепери, напрегайки се срещу спирачките на колелата.

Докторът долепи устата си до ухото на Спенсър и извика:

— Никакво приспивателно не би ви помогнало при тази шумотевица. Така и не разбрах досега защо трябва да вдигат толкова силен шум преди излитане.

Спенсър кимна. После, когато след няколко секунди бученето спадна достатъчно, за да се чува без особено напрегане, отвърна:

— Това е обикновена проба при пускане на двигателите. Винаги се прави, преди самолетът настина да е готов да излети. Във всеки двигател има по два магнита, в случай, че единият откаже по време на полет, а при изпробването се отварят напълно дроселите на двигателите един по един и всеки от магнитите се тества поотделно. Едва когато пилотът се увери, че работят добре, тръгва да излита, но не и преди това. Самолетите трябва да вдигат такъв шум за добро.

— Изглежда разбирате доста от това.

— Не съвсем. Едно време, през войната, съм летял на изстребител, но доста съм ръждясал сега, след десет години. Предполагам, че съм забравил повечето неща.

— Ето, че тръгнахме — изкоментира лекарят, когато ревът на двигателите слезе на по-нисък тон.

Мощен тласък откъм гърба на седалките им даде да разберат, че самолетът набираше скорост по пистата, а скоро след това лекото накланяне назад им подсказа, че вече са във въздуха и шумът на двигателите спадна до равномерно бръмчене. Продължавайки да се изкачва, самолетът се наклони рязко за вираж и Спенсър забеляза как отдалечаващите се светлини на летището постепенно се издигат над края на крилото.

— Можете да разкопчате предпазните колани — съобщи високоговорителят, — и да пушите, ако желаете.

— Никога не съжалявам, когато това свърши — изръмжа докторът, като освободи катарамата и прие цигара. — Благодаря. Между другото името ми е Бейрд, Бруно Бейрд.

— Радвам се да се запознаем, докторе. Казвам се Спенсър, просто Джордж Спенсър от „Фулбрайт Мотор Къмпани“.

Известно време двамата мъже мълчаха, наблюдавайки разсеяно как димът от цигарите им се издига бавно във въздуха на кабината, докато не попадне в потока на климатичната инсталация и не бъде изсмукал. Мислите на Спенсър бяха мрачни. Щеше да има нужда от някакво разясняване на случая, когато се върне в главното управление, реши той. Въпреки че по телефона бе обяснил позицията си на местния агент в Уинипег, преди да извика такси за летището, налагаше се да се задържи този договор за момента. Случаят във Ванкувър трябваше да е наистина сериозен, за да се оправдае такъв хаос. Може би е добра идея да се използва цялата тази работа като лост за повдигане на заплатата, когато се прибере. Или — още по-добре — за повишение. Ръководител в отдела по посредническите продажби, за каквото шефът често бе споменавал, но никога не го бе направил на практика. Мери, той, Бобси и малкия Кит щяха да се махнат от тази паянтова къща и да се преместят на Паркуей Хейтс. Или щяха да платят сметките — новият бойлер, училищните такси, ремонта на шевролета и новия хладилник, сметката в болницата за последното раждане на Мери. Но не и двете, размишляваше Спенсър мрачно, не и двете, дори със заплатата на ръководител.

Доктор Бейрд, опитвайки се да реши дали да заспи или да се възползва от великолепната възможност да почете от новия брой на „Медицински преглед“, на практика не правеше нито едното, нито другото и установи, че вместо това мисли за хирургията в малкия град, която бе зарязал за ден-два. Чудеше се как Евънс ще се справи — многообещаващ колега, но прекалено млад. Да се надяваме да си спомни, че г-жа Лоури прави обикновено изхрочване на белите дробове, а не разни тинтири-минтири, за каквито винаги претендира. Все пак Дорис ще държи младия Евънс в правия път — жените на лекарите са истинско чудо в това отношение. Трябва и да бъдат, дявол да ги вземе. Това е нещо, което Люис трябва да научи скоро — да си намери подходяща съпруга. Лекарят бе задрямал леко, но когато цигарата му изгори пръстите, веднага се разсъни.

Двойката от другата страна на пътеката бе все така потънала в спортните си списания. Да се опише Джо Грийр бе все едно да се опише Хейзъл Грийр — човек едва ли можеше да си представи поприличаща си двойка. И двамата имаха розова кожа и ясните будни очи от живот на открито, и двамата бяха така наведени над гъсто отпечатаните страници, сякаш там се разкриваха тайните на вселената.

— Небетшекер? — попита Джо, когато мина стюардесата с подноса.

— Ъ-хъ — отвърна Хейзъл.

После, дъвчейки равномерно, и двете глави с кафяви коси се наведоха отново надолу.

Четиримата на седалките зад тях започваха третия кръг с уиски в хартиени чашки. Трима от тях бяха от познатия тип: възсилни, спорещи, нападателни, излезли да се порадват на живота, отхвърлили всички обичайни задръжки за два незабравими дни. Четвъртия беше нисък, слаб мъж със сухи черти, печално изражение и неопределима възраст, който говореше със силен ланкашърски диалект.

— Да в'дим Львовете 'тре — рече той, като вдигна чашката си за пореден тост за героите им.

Приятелите му уважиха тоста тържествено. Единият от тях, на чийто ревер имаше емблема, изобразяваща като че ли мършава улична котка, настроена да подскочи, но вероятно олицетворяваше самия цар на животните, предложи на всички цигари от своята кутийка и забеляза, явно не за пръв път:

— Въобщо не мислех, че ще успеем. Когато се наложи да чакаме в Торонто сред онази мъгла наоколо, казах си: „Анди, какъв страхотен мач ще изпуснеш!“ И все пак в крайна сметка закъсняхме само няколко часа, а винаги можем да спим и в самолета.

— Не преди да вечеряме обаче, надявам се — обади се един от другите. — Умирам от глад. Кога ще донесат манджата?

— Предполагам скоро. Обикновено сервират вечерята в осем, но всичко се отложи заради онова задръжане.

— Няма значение. Пийни си, докато чакаш — предложи ланкашърският мъж с прякор Жежкия, като подаде бутилката.

— По-полека, момче. Нямаме чак толкова много.

— О, там, откъдето е дошла тази бутилка, има още много. Хайде, това ще ти помогне да заспиш.

Останалата част от петдесет и шестте пътници, измежду които имаше три или четири жени, четяха или разговаряха в очакване на големия мач и възбуда от това, че бяха на последната отсечка от транс континенталното си пътуване. През прозорците можеха да се забележат мигащите сини и жълти светлинки на последните предградия на Уинипег, преди да ги погълнат облаците при изкачването на самолета.

В тясното, но добре подредено сервизно помещение стюардесата Джанет Бенсън приготвяше вечерята — закъснелата храна, която трябваше да е сервирана преди повече от два часа. В огледалото на стъклената кабинка се отразяваше възбудата, която винаги чувстваше в началото на полет, избликът на чувства, който бе благодарна, че може да скрие при усамотението в своето кътче на борда. Джанет си тананикаше доволно, докато вадеше необходимите салфетки и прибори от вградените шкафове. Сервирането бе най-непривлекателната страна от задълженията на една стюардеса и Джанет знаеше, че я очаква един доста изморителен час, през който трябваше да се погрижи за всички стомаси в самолет, пълен с изгладнели хора, но въпреки това тя се чувстваше уверена и щастлива. Ако можеха да наблюдават мятането на русата ѝ коса изпод униформената шапчица и движенията на стройното ѝ тяло, докато работеше пъргаво, много от колегите ѝ биха ахнали и споделили увереността ѝ. На двайсет и една години Джанет тепърва вкусваше от живота и го намираще за чудесен.

Отпред в пилотската кабина единственият звук бе непрестанното бръмчене и потръпване на двигателите. Двамата пилоти седяха съвсем неподвижно, като се изключат някои автоматични движения от време на време, а лицата им бяха слабо осветени от блясъка на безчетните циферблати върху таблата за управление. От слушалките, покриващи наполовина ушите им, долитаха откъси от разговор между друг самолет и земята. Около вратовете им бяха закачени малки микрофони с подвижни рамена.

Капитан Дънинг се протегна в креслото си, стегна мускулите си и духна през буйно порасналите си мустаци по несъзнателна привычка, която екипажът му познаваше добре. Изглеждаше по-възрастен от своите трийсет и една години.

— Каква е температурата на цилиндровата глава в двигател номер три, Пит? — запита той, отправяйки поглед към първия офицер.

Пит трепна и погледна към таблото.

— Сега е нормална, капитане. Накарах ги да я проверят в Уинипег, но не можах да открият нищо нередно. Изглежда се е оправила от само себе си. Вече не загорява.

— Добре.

Дън погледна нагоре към нощното небе. Тънкият полумесец на луната осветяваше слабо купищата облаци отдолу. Раздърпани кичури като от памучни коси се приближаваха мързеливо, за да профучат изведнъж покрай тях. Или от време на време самолетът се гмуркаше във вихъра на сиво-бели облаци, за да се освободи след секунда-две като шпаньол, изскочил от водата и изтръскващ полепналите по тялото си капки.

— С малко късмет ще пътуваме при ясно небе — забеляза той. — Метеоролозите имаха право, времето ще се промени. Не се случва често да успееш да се придържаш към първоначалния план на полета при такива дълги разходки.

— Щом го казваш — съгласи се първият офицер. — Само след около месец нещата ще са съвсем различни.

Самолетът започна да подскача и да се отклонява леко, когато налетя последователно на няколко топлинни течения и в продължение на няколко минути капитанът се бе концентрирал върху връщането му в курса.

— Смяташ ли да ходиш на онзи мач във Ванкувър — попита той, — ако изобщо имаме време за почивка?

Първият офицер се поколеба, преди да отговори.

— Не знам още — отвърна той. — Да видим как ще се подредят нещата.

Капитанът го изгледа сурово.

— Какво имаш предвид? Какви неща да видим как ще се подредят? Ако си хвърлил око на Джанет, можеш да си го прибереш. Тя е твърде млада, за да попадне под развратното влияние на Казанова като теб.

Малко хора биха били по-неподходящи за подобно описание от първия офицер със свежо лице и сериозни очи, който все още караше двайсетте.

— По-полека, капитане — възрази той, като се изчерви. — Никога никого не съм развращавал през живота си.

— По-вероятно е да успееш с Джипърс. Както и да е, не мисли да започваш с Джанет. — Капитанът се усмихна. — Половината персонал на авиокомпаниите в Канада приема опитите си да ѝ определи среща като своя постоянна задача. Не си усложнявай живота, будала такъв.

На четири метра от тях, от другата страна на плъзгащата се врата, обектът на разговора им събираше поръчки за вечеря.

— Ще желаете ли да вечеряте сега, господине? — попита тя тихо, като се наведе напред с усмивка.

— А? Какво? О, да, благодаря. — Бейрд се върна в настоящето и сръга Спенсър, който на практика бе заспал. — Събудете се. Искате ли нещо за вечеря?

Спенсър се прозя и се съвзе.

— Вечеря ли? Разбира се. Закъснели сте, госпожице, нали? Смятах, че отдавна съм я изпуснал.

— Задържаха ни в Торонто, господине, и още не сме сервирали вечерята — отвърна Джанет Бенсън. — Какво предпочитате? Имаме агнешка пържола и печена съомга.

— Ъ... да, моля.

Усмивката на Джанет се напрегна леко.

— Кое, господине? — запита тя търпеливо.

Спенсър се разбуди напълно.

— О, да... Съжалявам, госпожице. Ще вечерям агнешко.

— Аз също — рече Бейрд.

Като се върна в сервизното помещение, Джанет бе заета изцяло през следващия половин час да приготви и сервира храната. Накрая на всеки, на който му се ядеше, му бе сервирана вечеря и Джанет успя да вдигне телефона и да натисне бутона на интеркома.

— Пилотската кабина — чу се гласът на Пит.

— Най-накрая сервирам вечерята — каза Джанет. — По-добре късно, отколкото никога. Какво ще желаете — агнешка пържола или печена съомга?

— Задръж така. — Можеше да го чуе как пита капитана. — Джанет, капитанът казва, че иска агнешко... не, само за секунда, промени решението си. Рибата хубава ли е?

— Изглежда — отговори Джанет весело. — Никой не се е оплакал.

— Тогава капитанът ще вземе риба. По-добре я сервирай и на двама ни. Големи порции, не забравяй. Не сме малки момчета.

— Хубаво — двойни порции, както обикновено. Рибите пристигат ей сега.

Тя бързо приготви два подноса и ги отнесе отпред, като с тренирана лекота ги пазеше в равновесие спрямо почти неосезаемите движения на самолета. Пит бе станал да ѝ отвори плъзгащата се врата и я освободи от единия поднос. Капитанът бе превключил на автоматично пилотиране и вече бе преполовил стандартното си съобщение по радиото до диспечерския център за контрол на полетите в Уинипег.

— Височина 16 000 — продължи той да говори в малкия микрофон, поставен пред него на гъвкава пластмасова стойка. — Курсът 285 се спазва. Въздушна скорост 210 възли. Скорост спрямо земята 174 възли. Предполагам час на пристигане във Ванкувър 0505, тихоокеанско време. Приемам.

Превключи от предаване на приемане и от слушалките му долетя съвсем ясно прашцене, когато пристигна потвърждението.

— Полет 714. Тук е диспечерският център в Уинипег. Разбрано. Приемам.

Дън се пресегна за дневника на полета, вписа бележка в него, после се отпусна обратно в креслото си, така че уредите да не го притесняват, но все пак да са лесно достижими, ако трябваше отново да поеме управлението. Пит започна да яде от подноса, поставен на една възглавница върху коленете му.

— Ей-сега свършвам, капитане — рече той.

— Няма къде да бързаш — отвърна Дън, като протегна ръце над главата си, докдето позволяваше схлупената пилотска кабина. — Мога да почакам. Наслаждавай се на храната. Вкусна ли е рибата, между другото?

— Не е лоша — измънка първият офицер с пълна уста. — Ако имаше още три или четири, щеше да стигне.

Капитанът прихна.

— Внимавай за талията, Пит. — После се обърна към стюардесата, която чакаше в сянката зад креслото. — Отзад всичко

наред ли е, Джанет? Как са футболните запалянковци?

Джанет вдигна рамене.

— Сега са доста спокойни. Дългото чакане в Торонто трябва да ги е изморило. Четирима добре се наливат с уиски, но с тях не се е налагало да се говори за това. Ще им помогне да се успокоят. Изглежда ще е мирна, спокойна нощ.

— Да стискаме палци.

Пит вдигна въпросително вежди.

— А-ха, момиче. Това е нощ, през която само гледай, когато неприятностите се заквасят. Обзалагам се, че дори сега някой вече е готов да ги започне.

— Не още — отвърна весело Джанет. — Но ме предупреди, когато *ти* поемеш управлението на самолета, и аз ще приготвя парашутите.

— Едно на нула за теб — обяви капитанът.

— Радвам се, че му намери цаката.

— Как е времето? — поинтересува се Джанет.

— О, чакай да видим. Мъгла навсякъде на изток от планините, простираща се почти до Манитоба. Но няма защо да се безпокоим. Пътуването до крайбрежието би трябвало да мине гладко.

— Хубаво. Е, ще пазиш Младши да не пипа управлението, докато сервирам кафето, нали?

Тя се измъкна, преди Пит да успее да отговори, мина през салона да вземе поръчките за кафе и не след дълго донесе поднос отпред при пилотите. Дотогава Дън бе изял вечерята си и сега пресуши кафето със задоволство. Пит бе поел управлението и бе насочил вниманието си към циферблатите, когато капитанът се изправи на крака.

— Дръж парата под налягане, Пит. Само ще пожелаая лека нощ на гостите.

Пит кимна, без да се обърне.

— Слушам, капитане.

Капитанът последва Джанет в ярко осветения пътнически салон, където замижа и спря най-напред пред местата, заемани от Спенсър и Бейрд, които подадоха подносите си на стюардесата.

— Добър вечер — поздрави Дън. — Всичко наред ли е?

Бейрд погледна нагоре.

— Да, естествено. Благодаря. Вечерята беше много хубава. Имахме нужда от нея.

— Съжалявам, че се забави толкова много.

Лекарят не пожела да слуша извинението му.

— Няма смисъл да търсите вината в себе си. Тя едва ли може да е ваша, ако Торонто реши да се скрие малко в мъгла. Е, — рече той, като се облегна назад, — смятам да подремна малко.

— Това важи и за мен също — каза Спенсър с прозявка.

— Надявам се да прекарате нощта добре — пожела им Дън, като им изключи лампичките за четене. — Стюардесата ще ви донесе одеяла.

Той продължи надолу по пътеката, като с приглушен глас разменяше по няколко думи с всеки от пътниците, обяснявайки на едни как могат да се наклонят назад облегалките, описвайки на други етапите на полета и прогнозата за времето.

— Е, потеглям за страната на мечтите — обяви Спенсър. — Само още нещо, докторе: най-малкото тази нощ няма да имате повиквания.

— Колко ли ще е дълга? — сънливо промърмори Бейрд със затворени очи. — Във всеки случай поне седем часа. Добре ще е да поспя през повечето от тях. Лека нощ.

— Лека нощ, докторе — изсумтя Спенсър, като подпря тила си на върха на облегалката. — Наистина имам нужда от малко сън.

Покрит с дебел облак в своя студен и далечен свят, самолетът летеше с постоянна скорост по курса си. На шестнадесет хиляди фута под него се простираха прериите на Съскачеуан, мълчаливи и спящи.

Дън бе стигнал до карето, пиещо уиски, и учтиво им забрани да пият повече алкохол тази нощ.

— Знаете ли — каза им той с укорителна усмивка, — това тъй или иначе не е разрешено. Нека просто да не виждам повече бутилки или ще трябва да излезете навън да се поразходите.

— А срещу играта на карти имате ли нещо против? — запита един от групата, като вдигна една бутилка срещу най-близката лампа и отваряйки уста, изля малкото количество течност, останала в нея.

— Ни най-малко — отвърна Дън, — стига да не пречите на другите пътници.

— Съжалете горкия капитан — рече мъжът от Ланкшир. — Лесно ли е да се работи толкова много през нощта?

— Рутинна работа — каза Дън. — Просто обикновена, рутинна работа.

— Ако тъй погледнем нещата, всеки полет е просто рутинна работа, предполагам?

— Е, да. Допускам, че е така.

— Докато нещо не се случи, а?

Всички избухнаха в смях, към който Дънинг се присъедини, преди да продължи нататък. Само ланкашърският мъж, макар и замаян от пиенето през нощта, се замисли временно върху собствените си думи.

ВТОРА ГЛАВА

0045–0145

Капитанът почти бе завършил обиколката си и се наслаждаваше на няколкото мига отпускащ разговор с един от пътниците, дребен мъж, който изглежда бе пътувал с него и преди.

— Знам, че с тях приличам малко на офицер от кралските военновъздушни сили — разправяше Дън, смутено приглаждайки с пръсти рунтавите си мустаци, — но от толкова време ги нося, че сега не мога да се разделя с тях — все едно като със стар приятел, разбирате ли.

— Обзалагам се, че сте дали обет пред момичетата — рече дребният мъж. — Как ви наричат тогава? Бобъра ли?

— Е, не — отвърна Дън, скрил лека усмивка под космите на горната си устна. — На този самолет си падаме по интелектуалци. Казват „Как си, Дън?“ или, най-често, просто Дънсинан.

— Просто какво? — запита дребният мъж.

— Дънсинан — отговори капитанът умишлено сериозно. — Не го ли познавате? Къде ви е Макбет?

Дребният мъж го изгледа в недоумение.

— Къде ми е Макбет ли? — повтори той неразбиращо. — Шегувате ли се с мен?

Капитанът вече бе отминал нататък. Докато бе разговарял, в погледа му бе попаднала стюардесата по-надолу по пътеката, навела се над една пътничка и сложила длан върху челото ѝ. Когато Дън се приближи, жената, която по-скоро лежеше, отколкото седеше на мястото си, отпусна глава назад върху облегалката и изведнъж се смръщи. Очите ѝ се свиха сякаш от болка. Капитанът докосна леко ръката на стюардесата.

— Има ли някакъв проблем, г-це Бенсън? — запита той.

Джанет се изправи.

— Госпожата не се чувства добре заради времето — каза тя напълно спокойно. — Ще ѝ донеса аспирин. Ей сега се връщам.

Дън зае мястото ѝ и се наведе над жената и мъжа до нея.

— Мъчно ми е да чуя, че не сте добре — рече той със съчувствие. — Какво ви има по-точно?

Жената вдигна поглед към него.

— Н-не знам — отговори тя с тих глас. — Съвсем внезапно сякаш ме преряза. Просто преди няколко минути. Лошо ми е, замаяна съм и... и ужасно ме боли... там долу. — Посочи корема си. — Съжалявам, че ви създавам главоболия...

— Хайде, хайде, мила — прошепна мъжът до нея. — Само лежи спокойно. Сега ще се оправяш. — Той се обърна към капитана: — Леко прилошаване от височината, предполагам?

— Възможно е да е така, господине — отвърна Дън. Погледна замислено към жената и забеляза, че по бледото ѝ чело бе започнала да избива пот, косата ѝ вече бе разбъркана и кокалчетата ѝ бяха побелели, като с едната си ръка бе стиснала страничната облегалка, а другата бе подала на мъжа си. — Съжалявам, че не се чувствате добре — каза той благо, — но съм сигурен, че стюардесата ще ви помогне. Опитайте се да се отпуснете, колкото можете. Ако това ще е утеха за вас, мога да ви кажа, че пътуването изглежда ще е спокойно.

Той се отдръпна, за да стори път на Джанет.

— Ето ме отново — каза стюардесата, като подаде хапчетата. — Вземете ги. — Тя повдигна главата на жената напред, за да ѝ помогне да отпие няколко глътки вода от чашата. — Това е добре. А сега нека се разположите малко по-удобно. — Загърна жената с одеяло. — Така как е? — Жената кимна с благодарност. — Ще се върна след няколко минути да видя как се чувствате. Не се стеснявайте да използвате хартиеното пликче, ако ви се наложи. А ако имате спешно нужда от мен, просто натиснете копчето на звънеца до прозореца.

— Благодаря ви, госпожице — рече съпругът. — Сигурен съм, че след малко ще се справи. — Погледна жена си с усмивка, като че ли да убеди себе си. — Опитай се да си починеш, скъпа. Ще ти мине.

— Надявам се — обади се Дън. — Знам колко неприятно може да е това. Надявам се, че скоро ще се почувствате по-добре, госпожо, и на двама ви пожелавам лека нощ.

Той продължи по пътеката и изчака Джанет в сервизното помещение.

— Кои са тези? — попита той, когато стюардесата се върна.

— Г-н и г-жа Чайлдър. Джон Чайлдър. Само преди петнайсетина минути нищо й нямаше.

— Хм. Е, ще ми съобщиш, ако й призлее повече, за да мога да се обадя и предупредя по радиото.

Джанет стрелна поглед към него.

— Защо? За какво мислиш?

— Не знам. Не ми хареса видът й. Предполагам, че може да е морска болест или просто жлъчна криза, обаче май здравата я е ударила. — Капитанът изглеждаше леко обезпокоен и несъзнателно барабанеше с пръсти по металния ръб на мивката. — Имаме ли лекар в списъка на пътниците?

— Никой не е регистриран като доктор — отговори Джанет, — но мога да поразпитам.

Дън поклати глава.

— Не ги безпокой сега. Повечето от тях се канят да спят. Ела да ми кажеш как е след около половин час. Проблемът е — добави той спокойно, като се обърна да си върви, — че имаме още четири часа полет, преди да стигнем крайбрежието.

Връщайки се към пилотската кабина, той се спря за миг да се усмихне на болната жена. Тя се опита да отвърне на усмивката му, но внезапен пристъп на болка я накара да затвори очи и да се извие върху седалката. В продължение на няколко секунди Дън я наблюдаваше внимателно. После продължи нататък, затвори след себе си вратата на пилотската кабина и се мушна в креслото си. Свали капитанската си шапка и си сложи големите слушалки, после микрофона с подвижното рамо. Пит летеше на ръчно управление. Разпилени парчета облаци сякаш се хвърляха върху прозорците отпред, обгръщаха ги за миг и после изчезваха.

— Събират се кълбести буреносни облаци — отбеляза първият офицер.

— Така изглежда.

— Аз ще поема. По-добре да се качим над тях. Искай разрешение за двадесет хиляди.

— Слушам. — Пит натисна копчето за предаване на микрофона си. — 714 до Регина — повика той.

— Говорете, 714 — изпука гласът в слушалките.

— Навлизаме в лошо време. Бихме искали разрешение за двадесет хиляди.

— 714. Изчакайте. Ще попитам РВД.

— Благодаря — отвърна Пит.

Капитанът се вгледа в облачния вихър напред.

— Хубаво ще е да предупредиш Джанет да затегнат предпазните колани, Пит — предложи той, като с автоматични движения коригираше желанието на самолета да подскача и се отклоня от курса.

— Добре. — Пит се пресегна за телефона на стената до него. Самолетът се разтресе за кратко, когато се освободи от една облачна стена, само за да се вреже почти веднага в друга.

— Полет 714 — долетя глас по радиото. — РВД ви дава разрешение за двадесет хиляди. Приемам.

— 714 — потвърди Пит. — Благодаря и край.

— Да вървим — рече капитанът.

Звукът на двигателите стана по-нисък и плътен, когато самолетът започна да се изправя нагоре и стрелката на висотомера върху таблото да отбелязва постоянно изкачване с по петстотин фута в минута. Дългата чистачка ритмично почистваше с широк размах прозореца от едната до другата му страна.

— Няма да съжалявам, когато се измъкнем от тази мръсотия — обади се първият офицер.

Дън не отговори. Очите му се бяха впили в циферблатите пред него. Никой от пилотите не чу стюардесата, когато влезе. Тя докосна капитана по рамото.

— Капитане — рече тя напрегнато, но добре владеейки гласа си. — Онази жена. Сега е още по-зле. А вече има и друг болен, един от мъжете.

Дън не се обърна към нея. Протегна ръка и запали светлините за кацане. Острите лъчи прорязаха пред тях сипеция се дъжд и сняг. Той изключи светлините и започна да настройва ключовете за двигателите и разледеняването.

— Не мога да дойда в момента, Джанет — отговори той, докато работеше. — По-добре направи това, което говорихме, и виж дали ще успееш да намериш някой лекар. Нека също всички затегнат предпазните колани, защото може доста да се поразклатим. Ще дойда веднага, когато имам възможност.

— Да, капитане.

Като излезе от пилотската кабина, Джанет рече толкова силно, колкото гласът ѝ да стигне до редиците от пътници:

— Моля затегнете предпазните колани. Може леко да се раздрусаме.

Тя се наведе над първите двама пътници от дясната ѝ страна, които мигаха полузаспали.

— Извинете — каза тя колкото се може по-непреднамерено, — случайно някой от вас да е лекар?

Мъжът, който седеше по-близо до нея, поклати глава.

— Съжалявам, но не — измърмори той. — Станало ли е нещо?

— Не, нищо сериозно.

Вик от болка привлече вниманието ѝ. Тя забърза по пътеката към мястото, където г-жа Чайлдър полусвита в обятията на мъжа си стенеше със затворени очи. Джанет гъвкаво приклепна и избърса блестящата пот от челото на жената. Чайлдър я изгледа с лице, сбръчкано от безпокойство.

Какво можем да направим, госпожице? — запита той. — Какво мислите, че ѝ има?

— Дръжте я да се стопли — каза Джанет. — Ще видя дали няма лекар на борда.

— Лекар ли? Дано да има. А какво ще правим, ако няма?

— Не се безпокойте, господине, веднага ще се върна.

Джанет се изправи, хвърли бърз поглед на страдащата жена и пристъпи към следващите седалки, повтаряйки с тих глас въпроса си:

— Някой болен ли е? — запитаха я.

Просто чувства неразположение. Понякога се случва при летене. Извинете, че ви обезпокоих.

Една ръка се вкопчи в нея. Беше един от карето пиячи на уиски с пожълтяло и бляскаво лице.

Извинете, госпожице, че отново ви притеснявам. Чувствам се ужасно. Може ли да получа чаша вода?

— Да, разбира се. Отивам да донеса.

— Никога не съм се чувствал така по-рано. — Болният мъж се отпусна назад и изду бузи от повдигане.

Един от спътниците му се размърда, отвори очи и се изправи на седалката.

— Какво става с теб? — изръмжа той.

— Нещо отвътре — рече болният мъж. — Имам усещането, че се разпадам. — И притисна корема си с ръце, когато го разтресе нов спазъм.

Джанет леко бутна Спенсър по рамото. Той отвори едното си око, после и другото.

— Съжалявам много, че ви събудих, господине — каза тя, — но някой от вас да е лекар?

Спенсър започна да се съвзема.

— Лекар ли? Не, предполагам, че не, госпожице.

Тя кимна и понечи да тръгне.

— Почакайте само за миг — спря я той. — Май си спомням... да, естествено, че е лекар. Господинът до мен е лекар.

— О, слава богу — пое дъх стюардесата. — Бихте ли го събудили, моля?

— Разбира се. — Спенсър вдигна очи към нея, докато сръгваше отпуснатото тяло на мъжа до себе си. — Да няма някой болен, а?

— Просто чувства леко неразположение — отговори Джанет.

— Хайде, докторе, събудете се — подкани го сърдечно Спенсър. — Изглежда, че в края на краищата все пак ви извикаха през нощта.

— Лекар ли сте, господине? — запита Джанет обезпокоено.

— Да, да. Аз съм д-р Бейрд. Защо, какво има?

— Имаме двама пътници, които са доста неразположени. Бихте ли ги погледнали, ако обичате?

— Неразположени? Да, естествено.

Спенсър стана, за да пусне лекарят да излезе.

— Къде са те? — попита Бейрд, разтривайки очите си.

— Мисля, че е най-добре да видите първо жената, докторе — каза Джанет и го поведе. — Моля затегнете предпазните си колани — повтаряше тихо тя, докато минаваха покрай другите пътници.

Г-жа Чайлдър сега се бе излегнала дотолкова, доколкото позволяваше седалката. Конвулсии от болка свиваха тялото ѝ. Дишаше тежко, с дълги, разтърсващи вдишвания. Косата ѝ бе мокра от пот.

Бейрд спря да я огледа за миг. После коленичи и взе китката ѝ.

— Този господин е лекар — обяви Джанет.

— Радвам се да ви видя, докторе — рече възбудено Чайлдър.

Жената отвори очи.

— Докторе... — Направи усилие да говори с треперещи устни.

— Просто се отпуснете — каза Бейрд, вгледан в ръчния си часовник. Остави китката ѝ, бръкна в сакото си и извади офталмоскоп. — Разтворете очите си широко — нареди той меко и прегледа едно по едно всяко око под ярката светлина на инструмента. — Добре? Чувствате ли някаква болка? — Жената кимна. — Къде? Тук? Или тук? — Като опипваше корема ѝ, тя внезапно се стегна и едва задържа вик от болка. Той я зави отново, пипна челото ѝ и се изправи. — Жената ваша съпруга ли е? — запита той Чайлдър.

— Да, докторе.

— Оплаквала ли се е от нещо друго, освен от болката?

— Беше ѝ много зле, повърна всичко.

— Кога започна това?

— Не много отдавна, предполагам. — Чайлдър погледна безпомощно Джанет. — Всичко стана така изведнъж.

Бейрд кимна замислено. Отдалечи се, като взе Джанет под ръка и ѝ заговори съвсем тихо, за да не ги чуят околните пътници, които гледаха в тях.

— Давали ли сте ѝ нещо? — разпита той.

— Само аспирин и вода — отговори Джанет. — Това ме подсеща. Обещах чаша вода на мъжа, който не е добре...

— Чакайте — рече остро Бейрд. От сънливостта му сега нямаше и следа. Беше буден и властен. — Къде сте учили как да се грижите за болни?

Джанет се изчерви от тона му.

— В училището за стюардеси, обаче...

— Без значение е. Но няма особен смисъл да се дава аспирин на някой, който на практика повръща. Само ще му стане по-лошо. Затова единствено вода.

— Съсъжалявам, докторе — заекна Джанет.

— Мисля, че ще е добре да отидете при капитана — заяви Бейрд. — Кажете му, че се налага веднага да кацнем. Тази жена трябва да бъде откарана в болница. Нека я чака линейка.

— Знаете ли какво ѝ има?

— Тук не мога да направя точна диагноза. Но е достатъчно сериозно, за да кацнем в най-близкия град с болница. Това може да кажете на капитана.

— Добре, докторе. Докато съм там, ще погледнете ли и другия болен пътник? Той се оплаква от същото неразположение и болки.

Бейрд я изгледа остро.

— Същите болки ли казвате? Къде е той?

Джанет го поведе напред, където седеше болният мъж, превит и повръщащ, поддържан от приятеля си от съседната седалка. Бейрд се наведе да го погледне в лицето.

— Аз съм лекар. Ще си дръпнете ли главата назад, моля? — Докато го преглеждаше набързо, попита: — Какво сте яли през последните двама и четири часа?

— Само обикновените неща — промълви мъжът, сякаш цялата му сила го бе напуснала. — На закуска — каза той — шунка с яйца... На обяд салатата... сандвич на летището... После вечерята тук. — По брадичката му се спусна струйка слюнка. — Тази болка, докторе. И очите.

— Какво ви има на очите? — веднага запита Бейрд.

— Не мога да си фокусирам погледа. Виждам всичко двойно.

На спътника му това изглежда се стори смешно.

— Това уиски май наистина е силно — възкликна той.

— По-тихо — сопна се Бейрд. Изправи се и налетя на Джанет и капитана, застанали до него. — Стоплете го, завийте го с още одеяла — нареди той на Джанет.

Капитанът му направи знак да го последва към сервизното помещение. Веднага след като останаха сами, Бейрд запита:

— След колко време ще можем да кацнем?

— Там е проблемът — отговори късо Дън. — Не можем.

Бейрд го стрелна с поглед.

— Защо?

— Заради времето. Току-що проверих по радиото. Над прериите от тази страна на планините има ниски облаци и мъгла. Летището на Калгари е напълно затворено. Ще трябва да стигнем до крайбрежието.

Бейрд се замисли за момент.

— Ами ако се върнем? — попита той.

Дън поклати глава с лице, обляно от меката светлина на лампите.

— Това също е изключено. Уинипег затвори поради мъгла малко след като излетяхме. Във всеки случай ще е по-бързо, ако продължим да летим напред.

Бейрд се намръщи, като почукваше с нокът тънкия прожектор — писалка.

— Кога най-рано очаквате да кацнем?

— Около пет сутринта, тихоокеанско време. — Дън видя как лекарят инстинктивно погледна ръчния си часовник и добави: — Ще кацнем след три часа и половина. Тези чартърни самолети не са най-бързите на света.

Бейрд взе решение.

— Тогава ще трябва да направя каквото мога за тези хора, преди да сме стигнали Ванкувър. Ще ми трябва чантата. Мислите ли, че може да се извади? Качих се в Торонто.

— Можем да се опитаме — рече капитанът. — Надявам се да е някъде отгоре. Може ли да видя етикетите ви, докторе?

Дългите пръсти на Бейрд се пъхнаха в задния му джоб и измъкнаха оттам портфейла му. От него той извади два билета за багаж и ги подаде на Дън.

— Чантите са две, капитане — каза той. — Трябва ми помалката. В нея няма кой знае какво, само най-необходимите неща, които нося със себе си. Те обаче ще помогнат.

Едва бе привършил да говори, когато самолетът подскочи рязко и силно и запрати двамата мъже на пода пред отсрещната стена. Чу се силно, настойчиво звънене. Капитанът пръв се изправи на крака и скочи към вътрешния телефон.

— Тук е капитанът — извика той. — Какво става, Пит?

Гласът на първия офицер бе измъчен и трудно доловим.

— Лошо... ми е... Ела бързо.

— По-добре елате с мен — рече Дън на лекаря и те бързо излязоха от сервизното помещение. — Извинете за сътресението — обясни вежливо той на обърнатите към него пътници, докато минаваха по пътеката. — Просто леко завихряне.

Когато нахлуха в пилотската кабина, беше съвсем очевидно, че първият офицер е твърде зле — лицето му бе заляно в пот, беше се отпуснал на креслото си, стискайки щурвала явно с всичката си сила.

— Изнесете го оттук — нареди припряно капитанът.

Бейрд и Джанет, която ги бе последвала в кабината, хванаха втория пилот, повдигнаха го и го преместиха встрани от таблото за управление, докато Дън зае мястото си и взе щурвала в своите ръце.

— В дъното на кабината има място за радиооператор, когато пътуваме с такъв — каза им той. — Настанете го там.

С агонизиращо повдигане Пит повърна на пода, докато го отвеждаха до свободната седалка и го подпряха на стената. Бейрд разхлаби връзката и откопча яката на първия офицер, като се опита да го задържи в удобно положение, доколкото позволяваха обстоятелствата. През няколко секунди Пит се свиваше на две от поредното повдигане и напъване да повърне.

— Докторе — извика капитанът с напрегнат глас, — какво има? Какво става?

— Не съм сигурен — отвърна мрачно Бейрд. — Но има нещо общо в тези призлиявания. Трябва да има. Най-вероятното е от храната. Какво ядохме на вечеря?

— Изборът беше между месо и риба — каза Джанет. — Може би си спомняте, докторе, вие вечеряхте...

— Месо! — прекъсна я Бейрд. — Преди... колко време? Два-три часа. Той какво е ял? — И посочи първия офицер.

По лицето на Джанет започна да се изписва тревога.

— Риба — рече тя шепнешком.

— Спомняте ли си какво са вечеряли другите двама пътници?

— Не... Не мисля, че помня...

— Вървете бързо да ги попитате, ако обичате!

Стюардесата изскочи с преbledняло лице. Бейрд коленичи до първия офицер, който се клатеше с движението на самолета, затворил очи.

— Опитайте се да се отпуснете — каза му той тихо. — След няколко минути ще ви дам нещо, което да смекчи болката ви. Ето, завийте се. — Той се протегна и смъкна одеяло от една ниша. — Ще се почувствате по-добре, ако ви е топло.

Пит отвори леко очи и прокара език по изсъхналите си устни.

— Вие лекар ли сте? — попита той. Бейрд кимна. Пит направи глупав опит да се усмихне. — Съжалявам за кочината. Мислех, че ще се пръсна.

— Не говорете — посъветва го Бейрд. — Опитайте се да си починете.

— Кажете на капитана, че наистина е прав за моето непохватно...

— Казах да не говорите. Почивайте и ще се почувствате по-добре.

Джанет се върна.

— Докторе — заприказва тя припряно, едва успявайки да произнесе думите достатъчно бързо. — Питам и двамата пътници. И двамата са яли съомга. Сега се оплакват от болки още трима. Можете ли да дойдете?

— Разбира се. Но ще ми трябва чантата.

Дън викна през рамо:

— Вижте, сега не мога да мръдна оттук, докторе, но ще се погрижа да я получите веднага. Джанет, вземи тези етикети. Повикай някой от пътниците да ти помогне и измъкнете по-малката от чантите на доктора. — Джанет взе етикетите от ръката му и се обърна към лекаря, за да каже още нещо, но Дън продължи: — Ще се обадя по радиото във Ванкувър и ще им съобщя какво става. Има ли нещо, което искате да добавя в съобщението?

— Да — отвърна Бейрд. — Кажете, че имаме три сериозни случая на предполагаемо отравяне с храна и че изглежда ще се развият още. Можете да кажете, че не сме сигурни, но предполагаме, че отравянето може да е причинено от риба, сервирана на борда. По-добре поискайте да блокират всякаква храна, идваща от същия източник като нашия, поне докато не установим със сигурност причината за отравянето.

— Сега си спомням — възкликна Дън. — Тази храна не дойде от доставчиците, които обикновено осигуряват редовните полети. Трябваше да я вземем от някакъв друг снабдител, защото пристигнахме толкова късно в Уинипег.

— Съобщете им и това, капитане — посъветва Бейрд. — Именно това ще трябва да знаят.

— Докторе, *моля ви* — настоя Джанет. — Искам да дойдете и да видите г-жа Чайлдър. Изглежда е загубила съзнание.

Бейрд пристъпи към вратата. Чертите на лицето му се бяха врязали по-дълбоко, но погледът му, с който задържа очите на Джанет, бе твърд като камък.

— Погрижете се другите пътници да не се разтревожат — нареди й той. — Това ще зависи до голяма степен от вас. И ако бъдете толкова добра сега да ми намерите чантата и да ми я донесете, аз ще отида при

г-жа Чайлдър. — Той ѝ отвори вратата да мине, после я спря, тъй като се сети нещо. — Между другото, *wie* какво вечеряхте?

— Агнешко — отговори му младата стюардеса.

— Да благодарим на бога за това тогава. — Джанет се усмихна и понечи да тръгне отново, но внезапно той я хвана доста силно за ръката. — Предполагам, че капитанът също е ял месо, нали? — изстреля той въпроса си към нея.

Тя го погледна, като че ли се опитваше едновременно да си спомни и да схване последиците от това, което питаше.

После изведнъж изпита шок, когато до съзнанието ѝ достигна истината. Почти падна върху него с широко отворени очи от огромен и всеобземащ страх.

ТРЕТА ГЛАВА

0145–0220

Бруно Бейрд погледна стюардесата замислено. Зад спокойната увереност на сиво-сините му очи мозъкът му бързо оцени положението, като претегляше с навик от години една или друга възможност. Пусна ръката на момичето.

— Е, не бързайте с изводите — каза той сякаш главно на себе си. После, вече припряно: — Намерете ми чантата... Колкото се може побързо. Преди да видя г-жа Чайлдър, ще разменя още някоя дума с капитана.

Той се върна обратно в кабината. Сега летяха хоризонтално, над вихъра. През рамото на пилота можеше да види студеното бяло сияние на луната, което превръщаше плътния килим от облаци под тях в привидно безкраен снежен пейзаж. Из него тук-там се забелязваше по нещо, което по всичко приличаше на заледен остър планински връх, чиито голи скали стърчаха над заобикалящите ги вълни. Ефектът бе приказен.

— Капитане — каза Бейрд, като се наведе над празната седалка на втория пилот. Дън се обърна към него с изпито лице, изгубило всякакъв цвят под светлината на луната. — Капитане, нямам време да обяснявам. Чакат ме някои доста болни хора, които имат нужда от вниманието ми.

Дън кимна късо.

— Да, докторе. Какво има?

— Предполагам, че вие сте вечеряли след другия офицер, така ли е?

— Да, вярно е.

— Колко време след него?

Очите на Дън се свиха.

— Около половин час по-късно, бих казал. Може би малко повече, но не много. — Изведнъж осъзна накъде биеше лекарят с

въпроса си. Подскочи в креслото си и плесна върха на щурвала с длан.
— Дявол да го вземе, точно така. Аз също ядох риба.

— Добре ли се чувствате?

Капитанът кимна.

— Да. Чувствам се добре.

— Хубаво. — В гласа на Бейрд се забеляза облекчение. — Веднага, щом си получа чантата, ще ви дам очистително.

— Ще се отърва ли с това?

— Зависи? Надали сте успели да смелите всичко досега. Във всеки случай не е задължително всеки, който е ял риба, да бъде засегнат — при такива неща няма логика. Може да сте единственият, на който да му се размине.

— Дано да е така — измърмори Дън, вгледан сега в блясъка на луната отпред.

— А сега слушайте — каза Бейрд. — Има ли някакъв начин да се блокира управлението на този самолет?

— О, да — отвърна Дън. — Има автопилот. Но той не може да ни приземи...

— Предлагам ви да го включите или каквото трябва да сторите там, просто за всеки случай. Ако се почувствате зле, незабавно ме извикайте. Не знам дали мога да помогна особено, но ако се появят симптоми, те се развиват бързо.

Кокалчетата на ръцете на Дън блеснаха в бяло, когато хвана здраво щурвала.

— Добре — рече той спокойно. — Ами г-ца Бенсън, стюардесата?

— Нищо й няма. Яла е месо.

— Е, това е нещо. Вижте, побързайте, за бога, с вашето очистително. Не мога да поемам никакъв риск, управлявайки този самолет.

— Бенсън ще побърза. Ако не греша, отзад има най-малкото двама души в дълбоко шоково състояние. И още нещо — добави Бейрд, поглеждайки право в очите на капитана. — Абсолютно ли сте сигурен, че нямате друг избор, освен да продължите нататък?

— Сигурен съм — отговори мигновено Дън. — Проверих отново и отново. Тежки облаци и приземна мъгла до другия край на планините. Калгари, Едмънтън, Летбридж — всички са затворени за

полети. Това е нормално, когато видимостта на земята е нула. И обикновено не би ни притеснявало.

— Да, но сега ни притеснява.

Лекарят отстъпи назад да излезе, но Дън му викна:

— Само за минута. — Когато докторът спря, той продължи: — Аз ръководя този полет и трябва да знам фактите. Така че кажете ми всичко подред. Какви са шансовете, че няма да ми има нищо?

Бейрд поклати сърдито глава, като за миг загуби самообладание:

— Откъде да знам? — отговори той разярено. — Никакви правила не важат за такива неща.

Отново бе спрял, преди да напусне пилотската кабина.

— О, докторе.

— Да?

— Радвам се, че сте на борда.

Бейрд излезе, без да каже ни дума повече. Дън пое дълбоко въздух, като мислеше върху казаното и търсеше с разума си възможна стратегия за действие. Не за пръв път през кариерата си на летец се почувства в плен на изострените си възприятия. Този път обаче съзнанието му за отговорността за безопасността на големия и сложен самолет и близо шейсет живота бе примесено с внезапното ледено предчувствие за катастрофа. Така ли се чувства човек в подобна ситуация? По-старите пилоти, които са влизали в бой през войната, винаги твърдяха, че ако продължиш да играеш играта достатъчно дълго, накрая ще я спечелиш. А как стана така, че в рамките на половин час един нормален, всекидневен, обикновен полет, при който се превозваше тълпа щастливи футболни запалянковци, се превърна в кошмар на близо четири мили над земята — нещо, което може да се появи на първите страници на стотина вестника?

Отблъсна тези мисли от себе си с дълбоко отвращение. Имаше да върши други неща, неща, които изискваха пълната му концентрация. Като протегна дясната си ръка, завъртя ключовете на таблото на автопилота, като изчака всички уреди да се настроят напълно и да светне съответният индикатор, който да му покаже, че може да започне със следващата стъпка от превключването. Най-напред елероните, които имаха нужда от леко нагласяване посредством компенсация диск, за да преминат изцяло на автоматично управление. После настрои руля и елеваторите, докато всичките четири лампички,

разположени в горната част на таблото, престанаха да мигат и засветиха с постоянен блясък. Доволен, Дън погледна към панорамния индикатор за отклонение от курса и вдигна ръце от кормилото. После седна назад в креслото и остави самолетът да лети сам, докато сам той извърши щателна проверка на пилотската кабина. За неопитно око тя представляваше странна гледка. Тъй както двама невидими мъже седяха в пилотските кресла, щурвалите — близнаци се движеха леко напред, назад, после пак напред. Компенсирайки въздушните течения, когато те леко изтласкваха самолета, рулят също се движеше сам сякаш по собствено желание. По широкия обхват на двойното командно табло всяка от дузините стрелки регистрираше своята собствена история.

Като завърши проверката, той посегна към микрофона, който висеше на куката си до главата му. Бързо го закачи на врата си и нагласи слушалките. Микрофонът се извъртя при докосването му, така че тънката метална шина почти се долепи до бузата му. Той яростно духна през мустаците си, издувайки ги нагоре, така че те на практика се опряха в носа му. Е, рече си той, хайде.

Ключът бе на позиция за предаване и гласът му зазвуча спокоен и непритеснен.

— Ало, Диспечерски център Ванкувър. Тук е чартърен полет 714 на „Кленов лист“. Имам извънредно съобщение за аварийна ситуация. Имам извънредно съобщение за аварийна ситуация.

Слушалките му запращяха мигновено:

— Чартърен полет 714 на „Кленов лист“. Говорете, моля.

— Диспечерски център Ванкувър. Тук е Полет 714. Слушайте. На борда имаме три сериозни случая на предполагаемо отравяне с храна, включително на първия офицер, а са възможни и още. Искаме, когато кацнем, да ни чакат готови линейки и медицинска помощ. Моля, предупредете болниците в близост до летището. Не сме сигурни, но предполагаме, че отравянето може да е причинено от риба, сервирана на борда. По-добре блокирайте всякаква храна, идваща от същия източник, докато не установим със сигурност причината за отравянето. Знаем, че поради късното ни пристигане в Уинипег храна не бе доставена от редовните снабдители на полетите. Моля проверете. Разбрахте ли?

Изчака потвърдението, като очите му се носеха вяло по замръзналото море от облаци напред и под него. Диспечерският център във Ванкувър прозвуча сурово и безлично както винаги, но Дън можеше да си представи каква бомба от думи бе пуснал там, на далечното западно крайбрежие, и какво избухване на активни действия бе предизвикал. Почти изтощен привърши предаването и се облегна назад. Чувстваше се странно натежал и уморен, като че ли в жилите му бе започнало да тече олово. Докато очите му автоматично минаха по циферблатите на уредите, образите им започнаха сякаш да се отдалечават, докато не отидоха много, много далеч. Усети, че челото му е покрито със студена пот, и потрепери от внезапен неуправляем спазъм. После, в нов изблик на гняв срещу коварството на тялото си в такова кризисно време, той хвърли цялата си сила и концентрация в повторна проверка на курса, на предполагаемото време на пристигане, на очакваните напречни ветрове над планините, на плана на пистите във Ванкувър. Нямаше никаква представа дали са изминали по-малко или повече от няколко минути, докато свърши с подготовката си. Взе дневника на полета, отвори го и погледна ръчния си часовник. С тъпа и мъчителна бавност съзнанието му започна да се бори с херкулесовата задача да определи часовете на събитията през нощта.

Върнал се в салона на самолета, д-р Бейрд завиваше с нови сухи одеяла отпуснатото тяло на г-жа Чайлдър, изхвърляйки старите върху пътеката. Жената лежеше безпомощно със затворени очи и разтворени сухи устни, като трепереше и стенеше тихо. Горната половина на роклята ѝ бе влажна и изцапана с петна. Докато Бейрд я наблюдаваше, обзе я нов пристъп. Очите ѝ обаче не се отвориха.

Бейрд се обърна към съпруга ѝ:

— Бършете я и се опитайте да я държите суха, доколкото можете. И затоплена. Трябва да се стопли.

Чайлдър протегна ръка и хвана лекаря за китката.

— В името на бога, докторе, какво става? — Гласът му бе писклив. — Май е доста зле, нали?

Бейрд погледна отново към жената. Дишането ѝ бе учестено и леко.

— Да, зле е — отговори той.

— Е, не можем ли да сторим нещо за нея... да ѝ дадем нещо?

Бейрд поклати глава.

— Има нужда от лекарства, каквито ни липсват — антибиотици. Единственото, което можем да направим, е да я стоплим.

— Но навярно дори само вода...

— Не. Тя ще повърне от нея. Жена ви е в безсъзнание, Чайлдър. По-полека! — добави бързо Бейрд, когато мъжът се надигна разтревожен. — Това е обезболяващото средство на самата природа. Не се безпокойте. Тя ще се оправи. Работата ви ще е да я наблюдавате и да ѝ държите топло. Дори в безсъзнание тя вероятно ще продължи да се опитва да повърне. Ще се върна пак.

Бейрд се приближи към следващата редица места. Един мъж на средна възраст, с разкопчана яка и ръце, стискащи корема му, седеше почти изпаднал от седалката. Главата му бе отметната назад и се въртеше ту на едната, ту на другата страна, а челото му блестеше в пот. Погледна нагоре към лекаря, като обтегна устни от болка.

— Това е убийство — изфъфли той. — Никога по-рано не съм се чувствал така.

Бейрд извади молив от джоба на самото си и го задържа пред мъжа.

— Чуйте ме — рече той. — Искам да вземете този молив.

Мъжът повдигна ръка с усилие. Пръстите му се опитаха да хванат молива с опипване, но той се плъзна между тях. Очите на Бейрд се свиха. Помогна на мъжа да се изправи в по-удобно положение и го зави здраво с одеяло.

— Не мога да се държа — оплака се мъжът, — а главата ми сякаш е в менгеме.

— Докторе — извика някой, — елате тук, моля ви!

— Ей-сега — отвърна Бейрд. — Всеки, който ме вика, ще го видя по реда му.

Стюардесата притича към него, държейки кожена чанта.

— Добро момиче — каза Бейрд. — Точно тази. Не че мога да сторя много... — Гласът му замря, докато мислеше усилено. — Къде е микрофонът ви за вътрешната уредба? — запита той.

— Ще ви покажа — отговори Джанет. Тя го отведе назад и му посочи телефона на стената.

— Как е г-жа Чайлдър, докторе? — поинтересува се тя.

Бейрд сви устни.

— Нека не се правим, че е друго... Засегната е сериозно — съобщи той. — И ако не греша, скоро ще има и други, на които ще им е също толкова лошо.

— Все още ли мислите, че е отравяне с храна? — Бузите на Джанет бяха съвсем преbledнели.

— Почти съм сигурен. Стафилококи, бих казал, въпреки че някои от симптомите показват дори по-лошо. Освен това отравянето може да е било причинено от бацили на салмонела... Кой може да определи без съответна диагноза?

— Очистително ли мислите да раздавате?

— Да, с изключение на тези, които вече са болни. Ето всичко, което мога да направя. Това, от което навярно ще имаме нужда, са антибиотици, но няма смисъл да мечтаем за това. — Като вдигна слушалката, Бейрд замълча. — Веднага, щом успеете — посъветва я той, — организирайте да ви помогнат да изчистите малко тук. Поръсете обилно с дезинфекциращо средство, ако имате такова. О, и когато разговаряте с болните пътници, кажете им да забравят условностите на етикета и да не заключват вратата на тоалетната, защото не искаме някой да припадне там. — Замисли се за малко, после натисна бутона на вътрешната уредба. — Дами и господа — започна той, — моля за вашето внимание. Моля за вниманието ви. — Чу шумът на гласовете да притихва, като остана само равномерното бръмчене на двигателите. — Най-напред трябва да ви се представя — продължи той. — Казвам се Бейрд и съм лекар. Някои от вас се чудят каква е тази болест, която е поразила спътниците ви, и смятам, че е време всички да научат какво става и какво се опитвам да направя. Добре, доколкото мога да кажа въз основа на ограничените средства, с които разполагам, на борда имаме няколко случая на отравяне с храна и разсъждавайки — разсъждение, което тепърва трябва да се докаже — мисля, че причината за това е рибата, която бе сервирана на някои за вечеря. — Възбудено шушукане се надигна при думите му. — А сега ме слушайте, моля — рече той. — Няма причини за тревога. Повтарям, няма причини за тревога. За пътниците, получили пристъпи, се грижим стюардесата и аз, а капитанът се е обадил по радиото да ни чака и друга медицинска помощ, когато кацнем. Ако сте вечеряли риба, от това не следва задължително, че също ще бъдете засегнати. Рядко има валидно правило за такъв род неща и напълно е възможно да

имате имунитет срещу това. Все пак ще вземем някои предпазни мерки и стюардесата и аз ще обиколим всички ви. Искам да ни кажете дали сте яли риба. Ако сте яли, ние ще ви кажем как да си помогнете сами. Така че ако сега останете всички по местата си, ще започнем веднага. — Бейрд вдигна пръст от бутона и се обърна към Джанет: — Единственото, което наистина можем да сторим в момента, е да им окажем незабавно първа помощ.

Джанет кимна.

— Имате предвид хапчетата ли, докторе?

— Има две неща, които можем да направим. Не знаем със сигурност причината за отравянето, но можем да предположим, че е била погълната, така че като начало всеки, който е ял риба, трябва да изпие няколко чаши вода — става дума за тези, които не са твърде зле, естествено. Това ще помогне да се разтвори и разрежи отровата и да намали токсичните ефекти. След това ще дадем очистително. Ако хапчетата в чантата ми не стигнат, ще трябва да използваме сол. От нея имате ли достатъчно?

Имаме само няколко малки пакетчета, които даваме с обедите, но можем да ги отворим.

Добре. Най-напред да видим докъде ще стигнат хапчетата. Ще започна с тях тук отзад, а вие започнете да носите вода на тези, които вече са засегнати. Занесете малко и на първия офицер. Ще имате нужда от помощ.

Излизайки от сервизното помещение, на практика Бейрд се вряза в слабия, печален човек от Ланкшир, наречен Жежкия.

Мога ли да ви помогна с нещо, докторе? — запита той загрижено.

Бейрд си позволи да се усмихне.

— Благодаря. Най-напред какво вечеряхте?

— Месо, слава богу — въздъхна пламенно Жежкия.

Добре. Тогава няма да се тревожим за вас за момента. Ще помогнете ли на стюардесата да разнесе вода на пътниците, на които им е призляло? Искам да изпият най-малкото по три чаши, ако е възможно — дори повече, стига да могат.

Жежкия влезе в сервизното помещение, като отвърна на леко уморена усмивка на Джанет. При други обстоятелства тази нейна усмивка гарантирано би ускорила пулса на кой да е самолетен екипаж,

но в случая с ланкашърския представител можеше да се забележи следата от страха, която се криеше зад вълнението му. Той ѝ смигна:

— Не се тревожете, госпожице. Всичко ще се оправи.

Джанет го изгледа с благодарност.

— Сигурна съм в това, благодаря ви. Вижте, тук е кранът за вода, а ето там са чашите, г-н...

— Момчетата ме наричат Жежкия.

— Жежкия ли? — повтори Джанет невярващо.

— Да, Жежкия от Ланкшир... нали разбирате.

— О! — Джанет избухна в смях.

— Така е по-добре. А сега, кажете, къде са чашките за чай? Хайде, дете, да започваме. Ама че самолет. Първо ви дава вечеря, после си я иска обратно.

Доста труд е необходим, за да се наруши равновесието на съвременно летище. На такива места паниката е нещо непознато и безжалостно би била потушена, ако се появеше, тъй като може да се окаже доста смъртоносна опасност.

В диспечерската зала във Ванкувър, където се приемаше съобщението на Дън, се разиграваше сцена на потисната възбуда. Пред радиоуредбата един оператор със слушалки върху главата записваше съобщението на Дън направо върху пишещата машина, като прекъсна само за миг, за да натисне алармения звънец върху бюрото си. Продължи да пише все така невъзмутимо, когато зад него застана друг мъж и протегна врат над рамото му, за да чете думите при появата им върху листа. Новодошлият, извикан със звънеца, беше Главният диспечер на летището, висок, слаб мъж, прекарал живота си във въздуха. Той познаваше условията за летене над северното полукълбо толкова добре, колкото и собствения си двор. Дори на практика по-добре, тъй като лукът винаги прецъфтяваше. Прочете половината съобщение, после рязко се отдръпна назад и даде през рамо бързо нареждане на телефонния оператор в другия край на залата.

— Свържи ме веднага с Ръководството на въздушното движение. После осигури телексна връзка с Уинипег. Съобщението е приоритетно. — Главният диспечер вдигна един телефон, изчака няколко секунди, а после каза: — Тук е Диспечерският център във

Ванкувър. — Гласът му бе измамно спокоен. — Чартърен полет 714 на „Кленов лист“ от Уинипег за Ванкувър съобщава за аварийна ситуация. Сериозно отравяне с храна на пътници, имам предвид наистина сериозно. Първият офицер също е засегнат. Желателно е да изчистите всички въздушни коридори под тях за приближаване и кацане с предимство. Можете ли? Добре. Предполагаемият час на пристигане е 0505. — Главният диспечер погледна часовника на стената: той показваше 0215. — Хубаво. Ще ви информираме своевременно. — Той натисна вилката на телефона с палец и като го задържа там, викна на телексния оператор: — Свързахте ли се вече с Уинипег? Добре. Изпратете следното съобщение: *До Главния диспечер на Уинипег. Спешно. Чартърен полет 714 на „Кленов лист“ съобщава за сериозно отравяне с храна на пътници и екипаж, предизвикано вероятно от риба, сервирана за вечеря на борда. Задължително проверете източника и спрете всякакво сервиране на храна, дошла от същото място. Трябва да знаете, че доставчикът не е, повтарям, не е от редовните снабдители на полетите.* Това е всичко. — Отново се обърна към телефонния оператор: — Свържи ме с местния представител на Чартърна авиокомпания „Кленов лист“. Името му е Бърдик. След това искам да говоря с градската полиция, с дежурния офицер. — После пак се наведе над рамото на радиооператора и дочете вече цялото съобщение. — Предай потвърждение, че съобщението е прието, Грег. Кажи им, че въздушните коридори на всички височини под тях ще бъдат освободени и че ще получат инструкции за кацане по-късно. Също ще искаме после още информация за състоянието на заболелите пътници.

На етаж под тях един оператор на Ръководството на въздушното движение на Западна Канада се извъртя на стола си и викна през залата:

— Какво е зелената единица между Калгари и тук?

— „Норд Стар“ на Военновъздушните на 18 000, пътуващ на запад. Току-що е засечен над Пентиктън. „Кленов лист“ 714...

— 714 е в беда. Искат да изчистим всички височини под тях.

— „Норд Стар“ е доста пред тях, а отзад няма нищо наблизко. Има един „Констелейшън“ в източна посока, готов за излитане.

— Дайте му разрешение, но за момента задръж всякакви други полети на изток. Наредете на „Норд Стар“ да кацне веднага, щом

пристигне.

На горния етаж Главният диспечер отново хвана телефона, като с едната си ръка държеше слушалката, а с другата се опитваше да освободи възела на вратовръзката си. После раздразнено хвърли връзката от червена коприна върху масата.

— Ало, Бърдик? Тук е Главният диспечер. Слушай, получихме съобщение за аварийна ситуация на един от вашите полети — 714 от Торонто и Уинипег. Да? Не, самолетът е наред. Първият офицер и неколцина пътници са засегнати от отравяне с храна. Незабавно се обади в Уинипег. Казах им да проследят източника на храната. Очевидно не е обичайният доставчик. Не, така е. Виж, по-добре ще е да дойдеш тук веднага, щом можеш. — Натисна пак вилката с палец и кимна на оператора: — Полицията? Свърза ли се? Добре, прехвърли ми ги. Ало, тук е Главният диспечер на летище Ванкувър. С кого говоря, моля? Слушайте, инспекторе, имаме аварийна ситуация на пристигащ самолет. Няколко души от пътниците и един от екипажа са се отровили с храна и ще са ни нужни линейки и лекари тук на летището. Да? Три сериозни случая, възможни са и други — пригответе се за повече. Самолетът трябва да пристигне в пет местно време — след около два часа и половина. Ще успеете ли да предупредите болниците, да осигурите линейките и да организирате ли управлението на транспорта? Добре. Ще ви се обадим отново, веднага щом получим повече информация.

Хари Бърдик дойде за по-малко от пет минути и, пъхтейки, влезе в залата. Местният представител на „Кленов лист“ беше нисък пълничък човек с изобилни запаси на телесни сокове — неизчерпаеми, както изглежда, защото никой не го бе виждал с лице, по което да не текат ручейчета пот. Застана на средата на залата със сако, праметнато на ръката, като поемаше дълбоко въздух след бързането и бършеше лунния пейзаж на лицето си с голяма носна кърпа на сини точки.

— Къде е съобщението? — избоботи той. Погледът му премина бързо по листа, който радиооператорът му подаде. — Какво е времето в Калгари? — запита той Главния диспечер. — Дотам биха стигнали по-бързо, нали?

— Опасявам се, че не е хубаво. Навсякъде на изток от Скалистите планини, чак до Манитоба, мъглата се спуска почти до тревата. Ще трябва да стигнат дотук.

Един служител се обади високо, държейки в ръка телефонна слушалка:

— Туристически агент иска да знае кога ще подновим полетите на изток. Пита дали да задържи пътниците в центъра на града или да ги докара тук?

Бърдик поклати загрижено глава.

— Къде са се намирали при последното обаждане? — запита той. Подадох му списък със заведените обаждания и той го прегледа замислено.

Главният диспечер викна на обадилия се служител:

— Кажи му да ги задържи в града. Не искаме тълпи тук. Ще го известим, когато сме готови.

— Споменахте, че ще дойде и медицинска помощ? — попита Бърдик.

— Да — отговори Главният диспечер. Градската полиция урежда това. Ще предупредят болниците и ще се погрижат за настаняването, когато самолетът пристигне.

Бърдик щракна с дебели пръсти:

— Хей! Онова съобщение. След като се казва, че първият офицер е болен, сигурно го е изпратил капитанът. А той самият засегнат ли е? По-добре го попитайте. А докато го правите, аз ще проверя дали има лекар на борда. Никога не се знае. Предайте им, че оттук ще може да им даваме медицинска консултация в случай, че имат нужда от нея.

Главният диспечер кимна и взе в ръка микрофона от стойката му върху бюрото на радиооператора. Преди да заговори обаче Бърдик извика:

— Ами ако допуснем, че и капитанът се разболее. Който тогава ще...

Той не довърши изречението, тъй като срещна погледа на човека срещу себе си.

— Не предполагам нищо — каза Главният диспечер. — Моля се, това е всичко. Да се надяваме, че и онези бедни дяволчета там горе също се молят.

Като издиша шумно, Бърдик бръкна в джобовете си за цигари.

— Джо — рече той на телефонния оператор, — свържи ме, ако обичаш, с д-р Дейвидсън. Ще намериш номера му в списъка за извикване при аварийна ситуация.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

0220–0245

Почти на четири мили над земята самолетът държеше курса си.

Във всички посоки, докъдето стигаше погледът, се простираше вълнообразният облачен килим, който преминаваше под голямата машина толкова бавно, че изглеждаше почти неподвижен. Това бе един студен, празен, безкрайно самотен свят, свят, в който трептенето на самолетните двигатели, наподобяващо биенето на сърце, се връщаше с тътен от сребрилата пустиня.

Далеч отдолу, същото това мощно пулсиране на двигателите би се отразило при ясно време от пустите долини на Скалистите планини. Тази нощ обаче, заглушен от приземната мъгла, звукът им не бе достатъчен да обезпокои съня на хората из пръснатите селища и отдалечени ферми. Ако някой все пак успееше да чуе самолета, навярно щеше да го пренебрегне като събитие, което е твърде обичайно, за да заслужава внимание. Или би си пожелал да е там горе, пътувайки към някое далечно място и радвайки се на грижовното отношение на екипажа, чиято основна задача бе неговата сигурност и удобство. Не би си и помислил, че в действителност всеки от пътуващите в самолета с удоволствие и благодарност би сменил мястото си с него.

Като чудовищно семе страхът пускаше корени в съзнанието на голяма част от пътниците. Някои от тях навярно все още не си даваха сметка какво става. Но повечето от тях, особено онези, които чуваха стенанията и повръщането на болните, усещаха настъпването на ужасна криза. Думите на лекаря по вътрешната уредба, веднъж достигнали до разума им, даваха достатъчно храна за размисъл. Глъчката, породена от смут и догадки, скоро затихна, за да бъде заместена от шепот и неловки разговори.

Бейрд връчи на Джанет две хапчета.

— Занесете ги на капитана — рече ѝ той с приглушен глас. — Кажете му да пие колкото се може повече вода. Ако отровата е влязла в

тялото му, водата ще помогне да се разрежи. Също така нека да вземе хапчетата. От тях ще му се повдигне — те са тъкмо за това.

Когато Джанет влезе в пилотската кабина, Дън привършваше предаване по радиото. Той приключи и се обърна към нея с измъчена усмивка, която не заблуди никого от двамата.

— Здравей, Джан — приветства я той. Ръката му трепереше слабо. — Това пътуване стана доста напрегнато. Ванкувър току-що поиска повече подробности. Помислих си, че ситуацията ще ги поразтърси. Как са нещата в салона?

— Добре засега — отвърна Джанет, старайки се да изглежда спокойна. Тя му подаде хапчетата. — Докторът каза да пиеш колкото се може повече вода и да глътнеш тези хапчета. От тях ще позеленееш малко.

— Хубава перспектива, няма що. — Дън бръкна в дълбокия страничен джоб на креслото и извади бутилка вода. — Е, щом трябва. — След дълго отпиване той глътна хапчетата и направи гримаса. — Никога не съм понасял хапчета, а тези имат ужасен вкус.

Джанет го погледна загрижено, докато той седеше обърнат към таблото с мигащи уреди и циферблати, а двата щурвала се движеха на пристъпи напред-назад в призрачната хватка на автопилота. Тя докосна рамото му:

— Как се чувстваш? — Бледността му и капките пот по челото не убегнаха от очите ѝ. Помоли се това да се дължи на напрежението, на което той бе подложен.

— Аз ли? — тонът му бе неестествено приповдигнат. — Добре съм. А ти как си? Глътна ли си вече хапчетата?

— Аз нямам нужда от тях. Ядох пържола на вечеря.

— Била си мъдра. Мисля, че отсега нататък ще съм вегетарианец — така ще е по-безопасно. — Той се извърна в креслото си и погледна към първия офицер, който сега лежеше проснат на пода с глава върху една възглавница. — Горкия Пит — промълви той. — Много се надявам, че ще се оправи.

— Това зависи от теб, нали, капитане? — каза Джанет с безпокойство. — Колкото по-бързо стигнем Ванкувър, толкова по-скоро ще закараме него и останалите в болница.

Тя пристъпи до Пит и се наведе да го загърне по-добре с одеялото, скривайки внезапно избилите сълзи, готови да рукнат

въпреки волята ѝ. На Дън му се сви сърцето, докато я наблюдаваше.

— Ти доста си мислиш за него, Джанет, не е ли така? — попита той.

Златистата ѝ глава помръдна леко.

— П-предполагам — отговори тя. — Започнах да го харесвам през последните месеци, откакто той се присъедини към екипажа, а тази... тази ужасна история ме накара... — Тя се овладя и се изправи. — Имам още много работа. Трябва да поддържа някои за носа, докато докторът им налее вода в гърлата. Няма да е особено приятно, най-вече за онези, които доста си пийнаха.

Тя му се усмихна бегло и отвори вратата към салона. Бейрд бе стигнал средата на дясната страна и разговаряше с една двойка на средна възраст, която го гледаше нервно.

— Докторе — настоятелно разпитваше жената, — онова младо момиче, стюардесата... Видях я, че постоянно ходи до пилотската кабина. Добре ли са пилотите? Искам да кажа, ако предположим, че и те се разболеят, какво ще стане с нас тогава? — Тя се хвана за съпруга си. — Хектор, изплашена съм. Бих искала да не се бяхме качвали...

— Хайде, хайде, мила, успокой се — рече мъжът ѝ с увереност, каквато явно не изпитваше. — Няма опасност, сигурен съм, а и досега нищо не се е случило. — Той обърна към лекаря обградените си с рогови рамки очи с торбички под тях. — Пилотите яли ли са риба?

— Не е задължително цялата риба да е била развалена — отвърна Бейрд уклончиво. — Във всеки случай не знаем със сигурност, че причината е в рибата. Няма за какво да се безпокоите — ще се погрижим за екипажа. А сега, господине, вие риба или месо ядохте?

Подпухналите очи на мъжа сякаш щяха да изскочат от гнездата си.

— Риба! — възкликна той. — И двамата вечеряхме риба. — В него се надигна възмущение. — Мисля, че е резил да се случват такива работи. Трябва да се направи разследване.

— Мога да ви уверя, че ще има такова, независимо каква е причината — Бейрд подаде по едно хапче на всеки от тях, което те пое така предпазливо, сякаш беше силен експлозив.

— Ей-сега ще ви донесат кана с вода. Изпийте по три чаши, ако можете дори по четири. После вземете хапчето. От него ще ви

прилошее, но такава е предназначението му. Не се безпокойте от това. В джобовете на седалките има хартиени пликчета.

Той остави двойката да гледа втренчено в хапчетата и след няколко минути, напредвайки по редовете, стигна до Спенсър и собственото си празно място.

— Месо — рече Спенсър, още преди Бейрд да му е задал въпроса.

— Това е хубаво — отговори Бейрд. — Ще се тревожим за един по-малко.

— Тежко дежурство ви се падна, докторе, така ли е? — изкоментира Спенсър. — Имате ли нужда от някаква помощ?

— Имам нужда от цялата помощ на света — изръмжа Бейрд. — Обаче не можете да направите нищо особено, освен ако не искате да помогнете на г-ца Бенсън и другия там при разнасянето на водата.

— Разбира се. — Спенсър понижи глас: — На някой отзад явно му е доста зле.

— Те наистина са много зле. Проклетата работа е — добави горчиво Бейрд, — че не разполагам с нищо, което действително да им помогне. Когато пътувате за футболен мач, не си мислите да заредите чантата си за ситуация, в която десетина души се отравят с храна по пътя. Имам спринцовки и успокоителни — никога не пътувам без тях — но в случая те по-скоро биха навредили, отколкото да помогнат.

Един господ знае защо взех шишенце с очистителни хапчета, но добре, че го сторих. Малко драмамин сега би свършил добра работа.

— Какво ще помогне той?

— При тези случаи основният проблем е загубата на течности от тялото. Една инжекция с драмамин би помогнала те да се задържат.

— Искате да кажете, че тази болест постепенно изсушава тялото?

— Точно.

Спенсър потри брадичката си, докато смилаше тази информация.

— Добре — каза той, — да благодарим на бога за агнешките пържоли. Все още не се чувствам готов за изсушаване.

Бейрд го изгледа смръщено.

— Навярно намирате нещо весело в тази ситуация — забеляза той кисело. — Не и аз обаче. Единственото, което усещам, е пълната

безпомощност, докато хората страдат и състоянието им постепенно се влошава.

— Не ми се сърдете, докторе — възрази Спенсър. — Нямах нищо предвид. Просто се радвах, че не сме погълнали по една порция риба като останалите бедни души.

— Да. Да, може би имате право. — Бейрд прекара ръка по челото си. — Ставам вече твърде стар за такива неща — измърмори той на себе си.

— Какво искате да кажете?

— Нищо, няма значение.

Спенсър се изправи на крака.

— Вижте какво, докторе — рече той. — Свършихте чудесна работа. Най-щастливото нещо, което някога се е случвало на тези хора, е, че вие сте на борда с тях.

— Добре, млади момко — отвърна му Бейрд заядливо, — можете да ми спестите хвалбите си на търговец. Нямам намерение да си го изкарвам на вас.

Младият мъж се изчерви леко:

— Имате право, сам си го търсех. Е, кажете ми какво мога да сторя. Седя си тук и топля седалката, докато вие се блъскате. Изморен сте.

— Не съм изморен — Бейрд сложи ръка върху рамото му. — Не ми обръщайте внимание. Излях малко от злобата си върху вас. Сега ми полекна. Така е, когато знаете точно какво трябва да се направи и нямате възможност да го направите. Това ме вбесява.

— Няма нищо — успокои го Спенсър с усмивка. — Радвам се, че тъй или иначе съм ви бил полезен с нещо.

— Ще кажа на г-ца Бенсън, че сте готов да ѝ помогнете, ако има нужда от вас. След като раздадете водата, мисля, че ще е по-добре да си седите на мястото. И така движението по пътеката е повече, отколкото трябва.

— Както наредите. Аз съм тук, в случай, че съм ви необходим. — Спенсър си седна на мястото. — Но само ми кажете... Колко сериозно е всичко това всъщност?

Бейрд го погледна в очите.

— По-сериозно, отколкото бихте могли да си го представите — отговори той кратко.

После се запъти към групата футболни запалняковци, които по-рано вечерта си бяха пийнали уиски така сладко. От четворката сега бяха останали трима, от които единият бе завит с одеяло до мишниците, а ръцете му трепереха силно. Лицето му бе посивяло.

— Загърнете този човек, трябва да стои на топло — каза Бейрд.
— Пил ли е нещо?

— Ама че шега — обади се някакъв мъж зад него, който разбъркваше тесте карти. — Ако питате мен, трябва да си е пийнал две големи уискита.

— Преди или след вечеря?

— И двете, мисля.

— Така е — потвърди един от групата. — А винаги съм смятал, че Хари може да издържа на пиене.

— В този случай не му е навредило — рече Бейрд. — На практика му е помогнало да разрези отровата, не се и съмнявам. Някой от вас да има нещо за пиене?

— Моето го изпиха вече — отвърна мъжът с картите.

— Почакайте малко — каза другият, като се наклони напред, за да бръкне в задния си джоб. — Може да е останало нещо в тази бутилчица. Хубаво си пийнахме, докато чакахме в Торонто.

— Нека да пийне мъничко — даде наставление Бейрд. — Не се засягайте. Приятелят ви е много болен.

— Кажете, докторе — подхвана мъжът с картите, — какво става? Ще го приберат ли?

— Доколкото знам, да.

— Означаваш ли това, че билетът за мача на Анди ще пропадне?

— Сигурно. Ще го закараме в болница, веднага щом се приземим.

— Горкият стар Анди — оплака го мъжът с бутилчицата, като отви капачката. — Никога не е имал късмет.

— Хей — извика той след малко, осенен от някаква мисъл, — казахте, че е много зле. Обаче не казахте ще се оправи ли?

— Надявам се. Добре ще е да се погрижите малко за него. И гледайте да не отметне тези одеяла.

— Странно, че това се случи на стария Анди. Ами какво става с Жежкия, ланкашърския запалняк? Вие ли го привикахте?

— Да, той ни помага.

Когато Бейрд се отдалечи, мъжът с картите ги разтвори в ръка и рече на спътника си:

— Как ти се харесва това като двудневна почивка?

По-надолу по пътеката Бейрд застигна Джанет, която се бе навела загрижено над г-жа Чайлдър. Той повдигна единия от клепачите на жената — тя бе в безсъзнание.

Съпругът ѝ се вкопчи в лекаря.

— Как е тя? — запита умоляващо той.

— Сега е по-добре, отколкото когато бе в съзнание и с болки — отговори Бейрд, като се надяваше, че звучи убедително. — Когато тялото не може да понася повече болката, природата дръпва шалтера.

— Докторе, страх ме е. Никога не съм я виждал толкова болна. Какво е всъщност това отравяне с храна? Какво го е причинило? Знам, че е била рибата, но защо?

Бейрд се поколеба.

— Добре — каза той бавно. — Предполагам, че имате право да знаете. Това е много сериозно заболяване, такова, което трябва да се лекува възможно без ни най-малко отлагане. Сега правим всичко, което е по силите ни.

— Знам, че е така, докторе, и съм ви благодарен. Тя ще се оправи, нали? Имам предвид...

— Разбира се — отвърна меко Бейрд. — Опитайте да не се безпокоите. Когато кацнем, ще я чака линейка, която да я откара незабавно в болница. Просто е въпрос на лечение и време, за да се оправи напълно.

— Боже мой — въздъхна дълбоко Чайлдър, — хубаво е, че го казвате.

Да, помисли си Бейрд, но какво би било, ако имах смелост да кажа друго?

— Слушайте — предложи Чайлдър, — не можем ли да се отклоним... разбирате ме, да кацнем на най-близкото летище?

— Помислихме и за това — отговори Бейрд, — но навсякъде има приземна мъгла, която прави кацането на друго място твърде опасно. Както и да е, вече сме отминали всички летища и сме над Скалистите. Не, най-бързият начин да се погрижим както трябва за жена ви е да стигнем колкото се може по-бързо във Ванкувър, което и правим.

— Разбирам... Все още мислите, че е от рибата, така ли, докторе?

— За момента не мога да кажа нищо със сигурност, но все пак така смятам. Отравянето с храна може да бъде причинено или от храна, която самата е развалена — медицинският термин е стафилококно отравяне, или от някакво токсично вещество, попаднало случайно в нея при приготвянето ѝ.

— От кой вид мислите, че е отравянето в случая, докторе? — запита един пътник от съседната редица, който се бе напрягал да чуе думите на Бейрд.

— Не мога да определя, но от ефекта върху хората подозирам, че е по-скоро втората, отколкото първата причина, т.е. от токсично вещество.

— И не знаете ли какво е то?

— Нямам представа. Ще го разберем, едва когато извършим съответните анализи в лаборатория. При съвременните технологии за обработване на храни, а особено по внимателния начин, по който се приготвя храната за полети, шансовете да се случи това са едно на един милион. Просто сме имали лош късмет. Мога да ви кажа обаче, че вечерята ни не е била взета от обичайния доставчик. Нещо се е объркало с късното ни пристигане в Уинипег и друга фирма я е доставила. Това може да има някакво значение, но може и да няма.

Чайлдър кимна, размишлявайки върху разговора. Странно как хората се успокояваха от думите на един човек с медицинско образование, забеляза Бейрд, като сардонично се похвали сам. Дори когато това, което един лекар трябва да им съобщи, е лоша новина, фактът, че той го казва, сякаш им вдъхва надежда. Нали той е лекарят, той няма да го допусне. Може би не сме се отдалечили чак толкова от магьосничеството, каза си той леко раздражено — ето го докторът с вълшебната пръчица, който ще измъкне нещо от шапката. По-голямата част от живота му бе преминала в убеждаване, настояване, увещаване, придумване — успокояване на изплашени и вярващи хора, че той знае най-добре — и в надежди, че всеки път умението и опитността му и понякога съвсем задължителният блъф не са го напуснали. Е, може би това бе мигът на истината, на последното неизбежно предизвикателство, пред което винаги е знаел, че ще бъде изправен един ден.

Почувства, че Джано е застанала до него. Попита я с очи, усещайки, че е на границата на истерията.

— Още двама пътници са се разболели, докторе. Там отзад.

— Сигурна ли сте, че не са просто хапчетата?

— Да, напълно съм сигурна.

— Добре. Веднага отивам при тях. Ще погледнете ли пак първия офицер, г-це Бенсън? Навярно има нужда от малко вода.

Едва бе стигнал до двамата нови болни и още не бе започнал да ги преглежда, когато Джанет се върна.

— Докторе, много съм обезпокоена. Мисля, че трябва...

Резкият звук на звънеца на интеркома пресече думите ѝ като с нож. Тя стоеше вкаменена, докато звъненето продължаваше, без да спира. Бейрд пръв се раздвижи.

— Не си губете времето с това — викна той. — Бързо!

Като се движеше с пъргавина, която бе непозната за него, той се затича напред по пътеката и се втурна в пилотската кабина. Там за момент се спря, докато очите и мозъкът му регистрират какво се бе случило, и точно в този миг нещо в него, нещо с подигравателно тон, но едновременно с това и заплашителен, рече: *Прав беше — това е.*

Капитанът бе застинал в креслото си с лице обляно в пот, която се стичаше по яката на униформата му. С едната ръка се бе хванал за корема, а с другата натискаше бутона на интеркома върху стената до него.

С два скока лекарят се озова до него и опирайки се на облегалката, го хвана под мишниците, за да го задържи. Дън проклинаше спокойно и зловещо през стиснатите си зъби.

— Успокойте се — рече Бейрд. — Ще е по-добре да ви вдигнем оттук.

— Направих... каквото казахте... — Дън въздъхна, като затвори очи и едва изговори думите, свивайки се от болка. — Беше твърде късно... Дайте ми нещо, докторе... Дайте ми нещо, по-бързо... Трябва да издържа... да приземя самолета... Сега е на автопилот, но... трябва да кацнем... Трябва да кажем на диспечера... трябва да кажем...

Устата му се движеше безшумно. С отчаян опит той се опита да проговори още веднъж. После очите му се извъртяха нагоре и той изгуби съзнание.

— Бързо, г-це Бенсън — извика Бейрд. — Помогнете ми да го изтегля.

Като пъшкаха и се напъваха, те измъкнаха тежкото тяло на Дън от пилотското кресло и го поставиха на пода край това на първия офицер. Бейрд пъргаво извади стетоскопа си и прегледа капитана. За тези няколко секунди Джанет донесе палта и одеяло. Веднага, щом лекарят свърши, тя направи възглавница за капитана и го загърна. Когато се изправи, цялата трепереше.

— Можете ли да направите това, което искаше, докторе? Можете ли да му помогнете да се съвземе дотолкова, колкото да приземи самолета?

Бейрд пъкна инструментите си обратно в джоба. Погледна към редиците от циферблати и ключове, към щурвалите, които продължаваха да се движат по собствена воля. В полумрака, създаван от армията светещи уреди, той внезапно се почувства доста по-възрастен и непоносимо уморен.

— Вие сте част от екипажа, г-це Бенсън, така че ще бъде съвсем откровен. — Гласът му бе толкова твърд, че тя потрепери. — Можете ли да приемете някои неприятни факти?

— М-мисля, че да — заекна тя въпреки волята си.

— Много добре. Ако не закарам тези хора в болница бързо — много бързо, дори не мога да съм сигурен, че ще спася живота им.

— Но това е ужасно!

— Те се нуждаят от възбуждащи средства, от интравенозни инжекции срещу шок. Капитанът също. Той издържа твърде дълго.

— Много ли е зле?

— Скоро ще стане критично, а това се отнася и за останалите.

Джанет прошепна едва чуто:

— Докторе, какво ще правим?

— Нека да ви задам един въпрос. Колко пътници има на борда?

— Петдесет и шест.

— На колко от тях сервирахте риба за вечеря?

Джанет се помъчи да си спомни.

— Мисля, че на около петнайсетина. Повечето предпочетоха месо пред рибата, а някои не вечеряха изобщо, тъй като им бе твърде късно.

— Разбирам.

Бейрд я погледна изпитателно. Когато заговори отново, гласът му бе суров, почти войнствен.

— Г-це Бенсън, чували ли сте някога за малка вероятност?

Джанет се опита да се концентрира върху това, което ѝ казваше.

— Малка вероятност? Да, предполагам. Но не знам какво означава.

— Ще ви кажа — рече Бейрд. — Означава следното: от общо петдесет и пет единственият ни шанс да оживеем зависи от това дали на борда на самолета има човек, който не само да може да извърши кацане, но също и да не е вечерял риба.

Думите му увиснаха във въздуха, докато двамата стояха и се гледаха втренчено.

ПЕТА ГЛАВА

0245–0300

Спокойствие, като успокояващо средство за омекотяване на шока, обзе Джанет, когато думите на лекаря проникнаха в съзнанието ѝ. Тя посрещна погледа му твърдо, добре разбирайки неизреченото му предупреждение да се приготви за смъртта.

Досега част от разума ѝ бе отказвала да приеме това, което ставаше. Докато беше заета с грижите за пътниците и се опитваше да успокои болните, нещо в нея настояваше, че това е страшен кошмар, един вид сън, в който всекидневната последователност на събитията се бе превърнала внезапно в нарастващ ужас заради някакъв неочакван, но напълно възможен инцидент. Всеки момент, казваше ѝ вътрешният глас, ще се събудиш, за да установиш, че половината завивки са паднали на пода, а и туристическият будилник на нощното шкафче звъни, за да те подкани за поредното бързо събиране на багажа и поредния полет.

Сега това чувство за нереалност се бе изпарило. Тя знаеше какво става, какво наистина става с нея, Джанет Бенсън, хубавата двайсет и една годишна блондинка, която бе свикнала погледите на служителите по летищата да се обръщат подир нея, докато преминаваше забързано по миришещите на бор коридори. Страхът я бе напуснал, поне за момента. Запита се какво ли прави семейството ѝ у дома и как бе възможно животът ѝ да се стопи за няколко секунди в лудницата от разкъсващ се метал, без тези, които я бяха родили, да почувстват дори трепет, докато спят спокойно на хиляда мили оттук.

— Разбирам, докторе — рече тя сдържано.

— Познавате ли някой на борда, който да има опит в летенето?

Тя прехвърли в главата си списъка на пътниците, припомняйки си имената им.

— Няма никой от авиокомпанията — отговори тя. — Не знам... за никой друг. Предполагам, че ще е най-добре да разпитам.

— Да, така е — съгласи се Бейрд. — Но каквото и да правите, постарайте се да не ги разтревожите, защото иначе може да настъпи паника. Някои от тях знаят, че първият офицер е болен. Просто им кажете, че капитанът пита дали някой, който разбира от самолети, може да му помогне с радиото.

— Много разумно, докторе — отвърна тихо Джанет. — Така и ще направя.

Тя се поколеба, тъй като ѝ се стори, че Бейрд иска да каже още нещо.

— Г-це Бенсън... Как ви е малкото име? — запита той.

— Джанет — рече тя с известна изненада.

Той кимна.

— Джанет... Мисля, че по-рано направих забележка относно подготовката ти. Беше неправилна и непростима — просто коментар на един глупав старец, който има нужда от по-добро възпитание. Взимам си думите обратно.

Бузите ѝ се възвърнаха малко от цвета си, когато се усмихна.

— Бях го забравила — каза тя.

Тръгна към вратата, забързана да започне с разпитването и да научи най-лошото колкото се може по-скоро. Но лицето на Бейрд се бе сбръчкало от напрежение, опитвайки се да се концентрира, като че ли нещо дълбоко в съзнанието му се изплъзваше. Беше се загледал намръщено в нарисуваните върху стената на кабината инструкции за напускане на самолета в аварийен случай, без да ги вижда.

— Почакай! — спря я той.

— Да? — Тя застана с ръка върху дръжката на вратата.

Той щракна с пръсти и се обърна към нея.

— Сетих се. Знаем един, който ми разправяше за самолетите. Онзи млад мъж, който седи на мястото до мен — този, който се качи в последната минута в Уинипег...

— Г-н Спенсър ли?

Именно той. Джордж Спенсър. Забравих точно какво, но той изглежда разбираше от летене. Доведи го тук, ако обичаш. Не му споменавай повече от това, което ти казах — не искаме и други пътници да разберат истината. Но все пак поразпитай и тях също, в случай че се намери още някой.

— Той току-що ми предложи да помогне — забеляза Джанет, — така че не трябва да е засегнат от храната.

— Да, права си — възкликна Бейрд. — Двамата с него ядохме месо. Извикай го, Джанет.

Той закрачи нервно из тясната кабина, после клекна и измери пулса на капитана, проснат в безсъзнание до първия офицер. При звука на вратата зад гърба си той скочи и препречи входа.

Там стоеше Спенсър, който го изглежда учудено.

— Здравейте, докторе — поздрави го младият мъж. — Каква е тази работа с радиото?

— Пилот ли сте? — изстреля Бейрд, без да се помести.

— Бях едно време. През войната. Надали знам какви са радио процедурите сега, но ако капитанът смята, че мога...

— Влезте — рече Бейрд.

После отстъпи встрани, като бързо затвори вратата зад гърба на младия мъж. Косата на Спенсър се изправи, когато видя, че двете пилотски кресла са празни и щурвалите се движат сами. После се обърна на пети към двамата мъже, лежащи на пода под одеялата.

— Не! — сепна се той. — Не и двамата!

— Да — отсече късо Бейрд. — И двамата.

Спенсър не можеше да повярва на очите си.

— Но... О, небеса... — запъна се той. — Кога е станало?

— Капитанът бе повален преди няколко минути. И двамата са яли риба.

Спенсър протегна ръка, за да се подпре, като се облегна на една разпределителна кутия на стената, от която излизаха кабели.

— Слушайте — каза Бейрд припряно, — можете ли да пилотирате този самолет... и да го приземите?

— Не! — Гласът на Спенсър изразяваше шок. — Не мога! В никакъв случай!

— Но току-що казахте, че сте летял през войната — настоя Бейрд.

— Това беше преди десет години. Оттогава не съм докосвал самолет. Освен това летях на изстребители — дребните „Спитфайър“, които са осем пъти по-малки от този самолет и имат само един мотор. А този има четири. Начинът на пилотиране е съвсем различен.

Като трепереха леко, пръстите на Спенсър машинално опипаха сакото за цигари, откриха една кутия и извадиха цигара от нея. Той я запали, докато Бейрд го наблюдаваше.

— Все пак можете да опитате — подкани го той.

Спенсър поклати нервно глава.

— Казвам ви, тази мисъл е налудничава — тросна се той. — Нямаме представа какво означава това. Сега не бих могъл да пилотирам дори „Спитфайър“, камо ли такова чудовище. — И посочи с цигарата си към редиците от уреди.

— Мислех, че летенето не е нещо, което се забравя — рече Бейрд, като го гледаше изпитателно.

— Пилотирането не е еднакво на всички самолети. Това е като да шофирате в град с оживено движение шестнайсетколесен камион, когато досега сте карали единствено бързи спортни коли по празни шосета.

— Но все пак и в двата случая се шофира — упорстваше Бейрд.

Спенсър не отговори, а само дръпна силно от цигарата си.

— Е — рече лекарят, — да се надяваме, че ще се намери някой друг, който може да лети с това нещо... Тези двамата не са в състояние. — Той кимна към пилотите.

Вратата се отвори и Джанет влезе в пилотската кабина. Изглежда въпросително Спенсър, после лекаря. Гласът ѝ бе равен.

— Никой друг не може — обяви тя.

— Значи така — каза докторът. Изчака Спенсър да проговори, но младият мъж разглеждаше редица по редица светещите циферблати и ключове.

— Г-н Спенсър — рече Бейрд, като внимателно подбираше думите си, — аз не разбирам нищо от летене. Единственото, което знам, е следното — този самолет има неколцина пътници, които ще умрат след няколко часа, ако не бъдат откарани спешно в болница. А сред тези, които имат физическа възможност да управляват самолета, вие сте единственият с някаква подготовка да го направи. — Той замълча за момент. — Какво предлагате?

Спенсър измести поглед от момичето към лекаря и запита напрегнато:

— Абсолютно ли сте сигурен, че няма никакъв шанс някой от пилотите да се съвземе навреме?

— Абсолютно никакъв, опасявам се. Ако не ги заведе бързо в някоя болница, дори не мога да съм сигурен, че ще успее да спася живота им.

Младият търговски посредник изпусна голямо кълбо дим и смачка остатъка от цигарата в подметката си.

— Изглежда нямам особено голям избор, нали? — каза той.

— Така е. Освен ако не предпочетете да летим, докато свърши горивото, което ще стане навярно някъде навътре в Тихия океан.

— Не си мислете, че другото е по-добро.

Спенсър се приближи до таблото за управление и се загледа напред към бялото море от облаци под тях, блестящо на лунната светлина.

— Добре — рече той, — предполагам, че няма къде да бягам. Имате си нов пилот, докторе. — Той се намести в лявото пилотско кресло и погледна през рамо двамата. — Ако знаете някои хубави молитви, можете да започнете да ги четете.

Бейрд се приближи до него и го потупа леко по ръката.

— Юначага! — каза той приятелски.

— Какво ще обясните на хората отзад? — попита Спенсър, като оглеждаше редиците от уреди пред себе си и напрягаше паметта си да си припомни някои уроци от миналото, което сега изглеждаше още по-далечно.

— Нищо... за момента — отговори лекарят.

— Много мъдро — подметна иронично Спенсър, продължавайки да изучава главозамайващото множество от уреди. — Нека да хвърлим едно око на тази бъркотия. Уредите за управление трябва да са пред всеки от пилотите. Това означава, че на средното табло ще са само двигателите. Да... ето къде сме: височина 20 000. Летим хоризонтално. Курс 290. На автопилот сме, да благодарим на бога за това. Скорост 210 възела. Дросели, тангаж, диферент, гориво, уреди за кацане. Задкрилки? Някъде трябва да има индикатор за тях. А, тук е. Е, това е основното, надявам се. Ще ни трябва списък на показанията за кацане, но можем да го получим по радиото.

— Ще можете ли да се справите?

— Не знам, докторе, просто не знам. Никога през живота си не съм виждал кабина с такова управление. Къде сме сега и накъде летим?

— Според това, което каза капитанът, над Скалистите — отвърна Бейрд. — Не можеше да се отклоним от курса по-рано поради мъглата, така че летим към Ванкувър.

— Ще трябва да разберем и това. — Спенсър се огледа в полумрака. — Къде впрочем е скрито радиото?

Джанет посочи едно табло над главата му.

— Знам, че използват това, за да разговарят със земята — каза му тя, — но не знам какво трябва да включите.

— А, да, виждам. — Той се вгледа в таблото. — Тези са за избор на честотата — по-добре да го оставим, както си е. Какво е това? Предаване. — Щракна ключа и светна малка червена лампичка. — Ето така. Нищо ново за Джордж. Сега сме готови да действаме.

Джанет му подаде шлемофона със слушалките и подвижния микрофон.

— Знам, че трябва да се натиска бутона на микрофона, когато се говори — обясни тя.

Като нагласи слушалките, Спенсър се обърна към лекаря:

— Знаете ли, какво и да се случи, ще имам нужда от помощник тук, в кабината. Тъй като вие трябва да се грижите за пациентите си, мисля, че най-подходящият избор е Мис Канада. Какво ще кажете?

Бейрд кимна.

— Съгласен съм. Става ли така, Джанет?

— Предполагам... Но не разбирам нищо от това. — Джанет махна безпомощно към уредите за управление.

— Добре — каза Спенсър оживено, — значи сме двама. Седнете и се разположете удобно — по-добре си сложете колана. Трябва доста да сте наблюдавали пилотите. Прибавили са много нови джунджурии от времето, когато съм летял.

Джанет се настани в креслото на първия офицер, като внимаваше да не докосне щурвала, движещ се напред-назад. На вратата се почука разтревожено.

— Това е за мен — рече Бейрд. — Трябва да се връщам. На добър час.

Той излезе бързо. Останал сам със стюардесата, Спенсър се усмихна.

— Всичко наред ли е? — запита той.

Тя кимна мълчаливо, като се готвеше да си сложи шлемофона.

— Името ви е Джанет, нали? Аз съм Джордж. — Гласът на Спенсър стана сериозен. — Няма да те заблуждавам, Джанет. Работата ще е тежка.

— Знам го.

— Е, да пробваме дали не можем да изпратим сигнал за помощ. Кой е номерът на полета ни?

— 714.

— Така. Да видим тогава. — Натисна бутона на микрофона. — Мейдей, мейдей, мейдей^[1] — започна той с равен глас.

Това беше сигнал, който никога не можеше да забрави. Беше го подал за пръв път през един облачен октомврийски следобед над френския бряг, когато опашката на неговия „Спитфайър“ почти бе откъсната и два „Хюрикейн“ се появиха като по чудо, за да го ескортират през Ламанша подобно на две загрижени стари лели.

— Мейдей, мейдей, мейдей — продължаваше той. — Тук е полет 714 на чартърната авиокомпания „Кленов лист“, викащ за помощ. Обадете се, който и да е. Приемам.

Задържа дъха си, когато един глас незабавно отговори в ефира:

— Ало, 714. Тук е Ванкувър. Очаквахме да се обадите. Ванкувър до всички полети: тази честота вече е забранена за ползване от всички останали. 714, говорете.

— Благодаря ви, Ванкувър. Тук е 714. В беда сме. Двамата пилоти и неколцина пътници... колко пътници, Джанет?

— Бяха петима преди няколко минути. Сега обаче може и да са повече.

— Поправка. Най-малко петима пътници са засегнати от отравяне с храна. Двамата пилоти са в безсъзнание и състоянието им е критично. На борда има лекар, който казва, че никой от тях не може да бъде свестен, за да управлява самолета. Ако те и пътниците не бъдат откарани скоро в болница, може да се случи най-лошото. Разбрахте ли това, Ванкувър?

Гласът се обади с прашене начаса:

— 714, продължавайте. Приемаме ви.

Спенсър пое дълбоко въздух.

— Сега стигаме до интересната част. Името ми е Спенсър, Джордж Спенсър. Аз съм пътник на този самолет. Поправка: бях пътник. Сега съм пилотът. За ваша информация имам общо около

хиляда часа във въздуха, всичките от които на едномоторни изтребители. Освен това не съм пилотирал самолет от близо десет години. Така че ще е по-добре да ме свържете по радиото с някой, който може да ми даде указания как да управлявам тази машина. Височината ни е 20 000, курсът 290 по компаса, скоростта 210 възела. Това е всичко. Вие сте на ход, Ванкувър. Приемам.

— Ванкувър до 714. Изчакайте.

Спенсър изтри избилата пот по челото си и се усмихна отново на Джанет.

— Искате ли да се обзаложим, че това е предизвикало малка суматоха в гълъбарника там долу?

Тя поклати глава, очаквайки напрегнато отговора в слушалките. След няколко секунди ефирът оживя отново, като гласа бе все така премерен и безличен както и преди.

— Ванкувър до 714. Моля попитайте лекаря на борда дали има някаква вероятност да бъде свестен някой от пилотите. Това е важно. Повтарям, важно е. Кажете му да направи всичко възможно да съживи поне единият от тях, дори ако трябва заради това да изостави болните пътници. Приемам.

Спенсър натисна бутона за предаване.

— Ванкувър, тук е Полет 714. Разбрахме съобщението ви, но се страхувам, че не може да бъде изпълнено. Докторът казва, че няма абсолютно никаква възможност да се съвземат пилотите, за да извършат кацането. Казва, че са в критично състояние и могат да умрат, ако не ги вземат на лечение в болница скоро. Приемам.

Последва кратка пауза, след която се чу:

— Диспечерски център Ванкувър до 714. Разбрахме съобщението ви. Моля, не прекъсвайте.

— Разбрано, Ванкувър — потвърди Спенсър и изключи пак предавателят. После се обърна към Джанет: — Сега можем само да чакаме, докато решат какво да правят.

Ръцете му нервно се разхождаха по щурвала пред него, следвайки движенията му и опитвайки се да преценят доколко се поддава на реакциите му. Мъчеше се да си възвърне старите умения, качествата на пилот, които му бяха донесли немалка слава в ескадрилата: три пъти бе успявал да се върне „с молитва на крило“.

Усмихна се на себе си, като си припомни този израз от времето на войната.

Но в следващия миг, поглеждайки към чудовищното множество от трептящи стрелки, непознати лостове и ключове, се почувства в хватката на смразяващо отчаяние. Какво общо имаха неговите познания по летене с това тук? Намираще се сякаш в подводница, заобиколен от безсмислени циферблати и апарати от научната фантастика. Едно погрешно или непохватно движение бе в състояние да наруши за секунда равномерния ход на полета им. Ако това станеше, кой можеше да каже дали би успял да овладее отново управлението на самолета? Най-вероятно бе да не успее. Този път щеше да му липсва успокояващото присъствие на двата „Хюрикейн“, които го съпроводиша да се прибере.

Започна да проклина главното управление, заради което така спешно го изстреляха от Уинипег да оправя бъркотиите във Ванкувър. Перспективите да бъде назначен за ръководител в отдела по посредническите продажби и съблазънта за къща на Паркуей Хейтс сега изглеждаха абсурдно тривиални и незначителни. Глупаво ще е да умре така, без да види отново Мери, без да ѝ каже всички онези неща, които все още не бе успял. Колкото до Бобси и Кит, застраховката му за живот нямаше да им помогне особено. Трябваше да е сторил нещо повече за тези деца — най-доброто на света.

Някакво шаване край него прекъсна мислите му. Джанет бе коленичила върху креслото и гледаше назад, където неподвижните тела на капитана и първия офицер лежаха на пода.

— Някой от тях да не е приятелят ти? — попита той.

— Не — отвърна колебливо Джанет, — не съвсем.

— Забрави въпроса — рече Спенсър с лека нотка на раздражение в гласа. — Разбирам. Съжалявам, Джанет. — Пъхна цигара в устата си и затърси кибрит. — Предполагам, че това не е разрешено, но авиокомпанията може да поотпусне малко нормите.

Във внезапния блясък на кибритената клечка тя забеляза съвсем ясно пламналия силен гняв в очите му.

---

[1] Кодов сигнал „В беда съм“ (Бел.прев.) ↑

ШЕСТА ГЛАВА

0300–0325

С ускоряващ се тътен на двигателите последният самолет в източна посока, който щеше да излети тази нощ от Ванкувър, набра скорост по мократа бляскава писта и се изкачи в тъмнината. Докато описваше обичайния кръг около летището, сигналните му светлини бяха забулени от влажната лепкава мъгла. Няколко други самолета, които се изтегляха от различни точки на летището до хангари край централните сгради, бяха покрити с роса. Нощта беше студена. Персоналът, обслужващ пистите, вършеше работата си под светлината на жълтите дъгови лампи. Хората се тупаха по телата с ръце в ръкавици, за да се стоплят. Никой от тях не говореше повече от необходимото. Един бавно движещ се самолет спря на място и изгаси двигателите по знака на мъжа с прожектора, застанал пред него. На фона на внезапната тишина свистенето на витлата му приличаше на нежелано натрапване. Обикновено оживеното летище Ванкувър се готвеше със спокойна вещина за аварийен случай.

В ярко осветената диспечерска зала атмосферата бе изпълнена с напрежение. Като остави телефонната слушалка, Главният диспечер запали цигара, като се обви в облаци от син дим, започна да изучава картата на стената. После се обърна към Бърдик. Седнал на ръба на една маса, пълничкият служител на авиокомпания „Кленов лист“ току-що бе привършил с повторното преглеждане на папката с приети съобщения, която държеше в ръката си.

— Така, Хари — каза Главният диспечер. Гласът му бе на човек, който прави разбор на действията повече за да удовлетвори самия себе си, отколкото за да информира и други. За момента съм спрял всякакви излитания в източна посока. Разполагаме с около час, през който да пренасочим всички други текущи полети и да ни остане достатъчно време. Всички, които по разписание е трябвало да излетят, се налага почакаат до... до приключване на инцидента, във всеки случай. — Телефонът иззвъня. Той го вдигна. — Да? Разбирам. Предупредете

всички центрове и полети, че можем да приемем пристигащи самолети само през следващите четирийсет и пет минути. Отклонете всичко, което има по-късен предполагаем час на пристигане. Всички полети трябва да се държат встрани от коридора изток-запад между Калгари и тук. Разбрахте ли? Добре. — Той постави отново слушалката върху вилката и се обърна към помощника си, който също държеше телефон в ръка. — Намери ли шефа на противопожарната охрана?

— Сега му звъня у дома.

— Предай му, че ще е добре да дойде тук — изглежда ще има голям сеир. И кажи на дежурния офицер по противопожарна охрана да предупреди пожарната служба в града. Може да докарат техника в района.

— Вече го направих. Диспечерски център Ванкувър — каза помощникът му по телефона. — Задръжте линията, моля. — Той закри с ръка микрофона на слушалката. — Да предупредя ли Военновъздушната база?

— Да. Кажи им да не пускат техни самолети в зоната.

Бърдик се смъкна от масата.

— Това е идея — рече той. Върху ризата му се забелязваха големи мокри петна около мишците.

— Имате ли някакви пилоти тук, на летището? — попита Главният диспечер.

Бърдик поклати глава.

— Нито един — отговори той. — Ще трябва да търсим помощ от другаде.

Главният диспечер се замисли за секунда.

— Попитай „Крос-Канада“. Повечето от хората им живеят тук. Обясни им ситуацията. Ще имаме нужда от човек, който да е запознат из основи с този тип самолет, за да може да дава наставления по радиото.

— Мислиш ли, че ще намерим такъв?

— Не знам, но трябва да опитаме. Можеш ли да предложиш нещо друго?

— Не — отвърна Бърдик, — не мога. Но определено не му завиждам за тази работа.

Телефонният оператор се намеси:

— Обаждат се отново от Градската полиция. Ще говорите ли с тях?

— Свържи ме — рече Главният диспечер.

— Ще потърся някой от „Крос-Канада“ — заяви Бърдик. — И трябва да звънна в Монреал да кажа на шефа си какво става.

— Ще се обадиш ли от телефонната централа? — помоли Главният диспечер. — Линията тук става вече претоварена. — Той вдигна телефона, когато Бърдик излезе забързано от залата. — Тук е Главният диспечер. А, инспекторе, радвам се, че се обадохте. Да... да... Това е хубаво. А сега слушайте, инспекторе. Загазили сме я здравата, много по-лошо, отколкото мислехме. Най-напред бих ви попитал дали ще е възможно някоя от колите ви да вземе един пилот от града и да го докара тук колкото се може по-бързо. Да, ще ви съобщя допълнително. Второ, освен спешната нужда да се откарат пътници в болницата, вече има сериозна опасност самолетът да катастрофира при кацането. Не мога да ви го обясня сега, но когато пристигне, самолетът няма да е управляван както трябва. — Той се вслуша за момент в отговора от другата страна на линията. — Да, вдигнали сме обща тревога. Пожарната служба ще докара тук цялата си налична техника. Въпросът е, че къщите в близост до летището може да са в опасност също. — Той се заслуша отново. — Е, радвам се, че го предложихте. Знам, че е ужасна работа да се будят хората посред нощ, но и така поемаме големи рискове. Съвсем не мога да гарантирам, че самолетът ще се приземи на пистата. Възможно е да се спусне твърде рано или твърде късно, и това е, ако предположим, че изобщо стигне дотук. За щастие това са само онези къщи към моста „Сий Айлънд“, за които се безпокоим — може да ги предупредим да имат готовност за евакуиране, нали? Ще преведем самолета извън рамките на града... Да?... Все още не можем да кажем. Навярно ще се опитаме да го насочим откъм западния край на главната писта. — Нова пауза, този път по-дълга. — Благодаря ви, инспекторе. Разбирам това, естествено, и не бих го поискал, ако не разглеждах случая като голяма опасност. Ще поддържам контакт с вас. — Главният диспечер затвори телефона със силно загрижено лице. — Имаме ли още връзка със 714? — попита той радиооператорът, който кимна утвърдително. Главният диспечер се обърна към цялата зала: — Това ще е бурна нощ. — Извади носна кърпа и избърса лицето си.

— Шефът на противопожарната охрана пътува насам — докладва помощникът му. — Сега съм се свързал с Военновъздушната база. Питат дали могат да ни съдействат с нещо?

— Ще ги уведоим, ако има нещо, но не смятам, че ще се наложи. Благодарим им. — После се върна към изучаването на картата върху стената, като натъпка носната кърпа обратно в джоба си. Несъзнателно пръстите му поровиха из една празна цигарена кутия, после я захвърлиха на пода с отвращение. — Някой да има цигари?

— Да, шефе.

Той остави да го почерпят една цигара и я запали.

— По-добре изпратете някой долу за още, както и за кафе — за всички. Ще имаме нужда от него.

Бърдик се върна в залата, като дишаше шумно.

— „Крос-Канада“ казаха, че най-добрият им пилот е капитан Треливън — сега му звънят. Той си е в къщи и спи, предполагам.

— Уредих да го докара полицията, ако е необходимо.

— Ще се погрижат за това. Казах им, че ни трябва за много страшен случай. Познаваш ли Треливън?

— Срещал съм го — отвърна Главният диспечер. — Той е свестен човек. Имаме късмет, че е на разположение.

— Да се надяваме, че е така — избоботи Бърдик. — Ще имаме доста нужда от помощта му.

— Какво стана с големия началник?

— Поисках да ме свържат с президента на компанията, бог да ми е на помощ.

Телефонният оператор се обади:

— Звънят от Калгари и Сиатъл, шефе. Искат да знаят дали сме приели съобщението от 714.

— Предай им, че сме го приели — отговори Главният диспечер. — Кажим им също, че ще поддържаме връзка направо със самолета, но ще сме им благодарни, ако продължат да стоят на подслушване в случай, че се появят смущения в приемането.

— Добре, шефе.

Главният диспечер отиде до радио таблото и взе микрофона. Кимна на оператора, който включи на предаване.

— Диспечерски център Ванкувър до Полет 714 — повика той.

Гласът на Спенсър се разнесе от допълнителен високоговорител в единия от ъглите на залата. Откакто изпрати сигнала за бедствие, целият разговор с него се предаваше по високоговорителите.

— 714 до Ванкувър. Помислих, че сте се изгубили.

— Ванкувър до 714. Говори Главният диспечер. Организираме помощ. Ще ви се обадим отново съвсем скоро. Междувременно не променяйте нищо в настройката на уредите. Разбирате ли ме? Приемам.

Въпреки изкривяванията на връзката, резкостта в гласа на Спенсър беше остра като нож.

— 714 до Ванкувър. Мисля, че ви казах. Никога по-рано не съм докосвал самолет като този. Определено не възнамерявам да си правя глупави шеги с автопилота. Приемам.

Главният диспечер отвори уста да каже нещо, но после размисли. Той прекрати връзката и се обърна към помощника си:

— Кажи на рецепцията да пратят Треливън тук горе, веднага щом се появи.

— Разбрано. Дежурният офицер по противопожарна охрана се обади преди малко — докладва помощникът му. — Прибира всички коли и цистерни от пистите преди пристигането на 714. Пожарната служба от града пристига с всичко, с което разполага в окръга.

— Добре. Когато пристигне шефът на противопожарната охрана, искам да говоря с него. Ако 714 стигне до нас, не искам наши коли да се насочват към него по пистата. Ако самолетът изобщо се приземи, навярно няма да е цял.

— Хей — викна изведнъж Бърдик, — с всички тези градски служби всеки момент може да ни се изтърси пресата. — Почука с дебелия си показалец по зъбите, ужасен от тази възможност. — Това ще е най-лошото нещо, което някога се е случвало на „Кленов лист“ — продължи той бързо. — Представете си... историята ще е на първа страница навсякъде. Пълен самолет с хора, някои от тях болни. Без пилоти. Възможна евакуация на цивилно население от онези къщи към моста. Да не споменаваме...

Главният диспечер го прекъсна.

— По-добре остави официалният говорител да се погрижи за това от самото начало. Доведете Хоуърд тук, и то веднага. Операторът навярно знае домашния му телефон. — Кимна към телефониста, който

прокара пръст по списъка за действие в аварийна ситуация и после започна да набира номера. — Не можем да скрием такова нещо от пресата, Хари. Прекалено голямо е. Клиф ще знае как да се справи с него. Кажете му да държи вестникарите далеч от нас. Имаме да вършим работа.

— Каква нощ — изпъшка Бърдик, като нетърпеливо вдигна телефона. — Какво стана с д-р Дейвидсън? — запита той оператора.

— Бил е извикан по спешност и не можем да се свържем с него. Но ще се върне скоро. Оставих съобщение.

— Виждате ли? Всичко трябва да се случи именно тази нощ. Ако не се обади до десетина минути, свържете се с болницата. Онзи лекар от 714 може да има нужда от съвет. Хайде, хайде! — Бърдик дишаше раздразнено в телефона. — Събуди се, Клиф, за бога. Няма никаква причина да оставяме някой да проспие това.

В околностите на града друг телефон звънеше непрестанно, нарушавайки с острия си звук спокойствието на малка спретната къща. Изпод завивките се протегна гладка бяла ръка, отпусна се неподвижно върху възглавницата, после отново се размърда и заопипва бавно в мрака за ключа на нощната лампа. Накрая светна лампата. С присвити очи срещу ярката светлина привлекателна червенокоса жена в бяла бродирана нощница с мъка се протегна към телефона, после прилепи слушалката до ухото си и се обърна на страна. Като погледна стрелките на будилника, тя промълви:

— Да?

— С г-жа Треливън ли разговарям? — запита стегнат глас.

— Да — отвърна тя почти шепнешком. — Кой е?

— Г-жо Треливън, мога ли да говоря със съпруга ви?

— Не е тук.

— Не е там ли? Къде мога да го намеря, извинете? Спешно е.

Тя се надигна върху възглавницата си, като се опита да се разбуди. Хрумна ѝ мисълта, че сънува.

— Там ли сте? — попита гласът от другия край на линията. — Г-жо Треливън, опитвам се да се свържа с вас от доста време.

— Взех приспивателно — отвърна тя. — Вижте какво, кой сте вие, дете се обаждате по това време на нощта?

— Съжалявам, че ви събудих, но имам заповед да се свържа неотложно с капитан Треливън. Тук е „Крос-Канада“ от летището.

— О-о — тя се овладя. — Той е при майка си. Баща му е болен и съпругът ми помага да го гледат.

— Това в града ли е?

— Да, не е далеч от тук. — Тя продиктува телефонния номер.

— Благодаря ви. Ще му се обадя там.

— Какво се е случило? — попита тя.

— Съжалявам, но нямам време за обяснение. Благодаря ви още веднъж.

Линията прекъсна. Тя затвори слушалката и спусна краката си от леглото. Като съпруга на старшия пилот на авиокомпанията бе свикнала да викат неочаквано мъжа ѝ по спешност, но макар да ги бе приела като неизбежен елемент от живота му, част от нея все още негодуваше срещу тях. Защо Пол бе единственият пилот, за когото винаги се сещаха, когато имаха някакъв проблем? Е, ако трябваше да поеме управлението на някой самолет в последния момент, щеше да му се наложи да се обади най-напред у дома за униформата и принадлежностите си. Тя щеше да има време да приготви термос с кафе и няколко сандвича. Извади една рокля и се измъкна от спалнята, сънливо се затътри надолу по стълбите към кухнята.

На две мили оттам, Пол Треливън спеше дълбоко, опънал едрото си тяло върху канапето във вестибюла на майка му. Тази решителна и силна стара дама бе настояла да остане край леглото на болния си съпруг, като нареди строго на сина си да си почине няколко часа, докато можеше да се възползва от това. Думите на семейния лекар предишната вечер бяха окуражаващи — старецът бе преминал опасния етап с висока температура на пневмонията и сега всичко зависеше от старателните грижи и внимание. Треливън бе благодарен на възможността да поспи. Само преди трийсет и шест часа бе извършил полет от Токио, като бе докарал парламентарна делегация на път за Отава, и оттогава заради кризата в заболяването на баща си едва веднъж му се бе удало да подремне неспокойно.

Събуди се от дърпане по рамото. Веднага разсънил се, той погледна нагоре и видя майка си надвесена над него.

— Добре, мамо — рече той тежко. — Сега ще те сменя.

— Не, синко, не е това. Баща ти спи като детенце. Обаждат се по телефона от летището. Казах им, че се опитваш да си починеш малко,

но те настояваха. Мисля, че това е срамно — като че ли не могат да почакаат до по-приличен час сутринта.

— Както и да е. Идвам.

Ставайки, той се запитва дали някога щеше да може да поспи отново като хората. Беше по риза и панталони, свалил само сакото и вратовръзката си, за да легне по-удобно на канапето. Отправи се по чорапи към телефона в хола, а майка му го последва загрижено.

— Треливън — каза той.

— Слава богу, Пол. Джим Брайънт се обажда — бързо отвърна този, който звънеше. — Бях започнал наистина вече да се безпокоя. Имаме страшна нужда от теб, Пол. Можеш ли да дойдеш незабавно?

— Защо? Какво има?

— Тук сме в голяма беда. На един чартърен самолет на „Кленов лист“ — машината е „Емпрес Сб“, един от реконструираниите модели — идващ от Уинипег, няколко пътници и двамата пилоти са засегнати сериозно от отравяне с храна.

— Как! И двамата пилоти?

— Точно така. Това е критична аварийна ситуация. Управлението е поел някакъв тип, който не е летял от години. За щастие самолетът е на автопилот. „Кленов лист“ нямат пилот и решихме да те извикаме да го приземиш. Мислиш, че ще се справиш?

— Велики боже, откъде да знам? Работата е дебела. — Треливън погледна ръчния си часовник. — Кога се очаква да пристигнат?

— В 0505.

— Но дотогава има по-малко от два часа. Трябва да побързаем! Слушай, аз съм на юг от града...

— Какъв е адресът ти? — Треливън го продиктува. — Една полицейска кола ще те вземе след няколко минути. Когато дойдеш тук, качи се направо в диспечерската зала.

— Добре. Тръгвам.

— Късмет, Пол.

— Това не е за шега.

Той затвори телефона и се върна във вестибюла, където нахлузи обувките си, без обаче да ги върже. Майка му поддържа сакото да го облече.

— Какво има, синко? — запитва грижовно тя.

— Проблем на летището, мамо. Тежък проблем, опасявам се. Ще дойде да ме вземе една полицейска кола.

— Полицията!

— Стига, стига. — Той я прегърна за миг.

— Няма за какво да се безпокоиш. Те просто имат нужда от помощта ми. Ще трябва да те оставя до сутринта. — Огледа се за лулата и тютюна си и като ги намери, ги пхна в джоба си. — Момент само — рече той, спирайки се. — Откъде са научили, че съм тук?

— Не знам. Навярно са се обадили най-напред на Дюлси.

— Да, сигурно. Мамо, ще звънеш ли да ѝ кажеш, че всичко е наред?

— Разбира се. Но какъв е проблемът, Пол?

— Пилотът на един пристигащ самолет се е разболял. Искат ме да го приземя по радиото, ако мога.

Майка му го изгледа озадачено.

— Какво имаш предвид — „да го приземиш по радиото“? Ако пилотът е болен, кой ще управлява самолета?

— Аз, мамо — от земята. Или поне ще се опитам, във всеки случай.

— Не го разбирам.

Предполагам, че и аз не го разбирам, помисли си Треливън пет минути по-късно на задната седалка в полицейската кола, когато тя се отлепи от тротоара и ускори рязко. Уличните лампи по пътя проблясваха една след друга все по-бързо, докато скоростомерът постепенно достигна седемдесет и пет мили. Воят на сирената разцепваше нощта.

— Изглежда на летището карат бурна нощ — забеляза през рамо сержантът от полицията, седящ до шофьора.

— И на мен така ми се струва — отвърна Треливън. — Можете ли да ми кажете какво точно става?

— Не ме питайте. — Сержантът плю през прозореца. — Единственото, което знам, е, че всяка свободна кола е отправена към летището, за да действа оттам, ако се наложи да се евакуират къщите край моста. Ние също бяхме тръгнали натам, когато ни спряха и ни изпратиха да ви вземем. Бих казал, че очакват страшен бум.

— Знаете ли — намеси се младият шофьор, — според мен пристига някакъв повреден „Стратоджет“ с ядрени бомби.

— Спести ми го, ако обичаш — рече сержантът намръщено. — Проблемът ти е, че четеш твърде много комикси.

Никога, помисли си мрачно Треливън, не съм стигал толкова бързо до летището. Сякаш за миг, или поне така изглеждаше, се озоваха в Марпол и минаха по моста „Оък“ към острова Лулу. После, завивайки надясно, пресякоха устието на реката и се върнаха на Сий Айлънд. Подминаха други патрулни коли, полицаите от които вече разговаряха по праговете на къщите с изумените им собственици. Накрая ускориха по правата отсечка на шосето към летището, чиито сгради ги приканваха със светлините си. Изведнъж спряха рязко, с негодуващо скърцане на гуми, за да избегнат удара с една пожарна кола, която невъзмутимо правеше маневра за обръщане пред тях. Сержантът изпсува кратко, но сочно.

Треливън слезе от колата пред централната сграда и още преди да замре воят на сирената, вече бе минал през вратата и пресякъл широката зала. Като махна на служителя, който се затича да го посрещне, той се отправи към диспечерския център в административната част. Движеше се учудващо бързо за човек с неговите размери. Навярно именно тази пъргавост на краката, комбинирана със здраво едро тяло, гладка светла коса и строго, възслабо лице го правеха толкова интересен за много жени. Чертите на лицето му, остри и извити, изглеждаха сякаш неумело издялани от парче дърво. Треливън имаше сериозната репутация на човек, държащ на дисциплината, и не един сгрешил член на екипажа бе имал причина да се страхува от студения блясък на тези бледи, почти воднисто сини очи.

Когато влезе в диспечерската зала, Бърдик разговаряше по телефона с притеснен и почтителен тон.

— ... Не, господине, не е професионален пилот. Летял е на едномоторни изстребители през войната. Оттогава не е... Попитах ги за това. Онзи лекар на борда казва...

Главният диспечер се приближи начаса да поздрави Треливън.

— Определено се радвам да те видя, капитане — рече той.

Треливън кимна към Бърдик.

— За човека на борда на „Емпрес“ ли приказва? — запита той.

— Да. Току-що измъкна от леглото президента си в Монреал. Старецът съвсем не изглежда очарован от това. Нито пък аз.

Обаждането не трябваше да се прехвърля тук. Хари, ще побързаш ли?

— Какво друго можем да сторим? — оплакваше се Бърдик по телефона и се потеше обилно. — Ще трябва да го направляваме по радиото за кацане. Намерих главния пилот на „Крос-Канада“, капитан Треливън... Той току-що влезе. Ще му дадем инструкции по радиото и ще се опитаме да му... Ще направим всичко, което можем, господине... Разбира се, че рискът е страшен, но можете ли да измислите нещо по-добро?

Треливън взе от радиооператора папката с приети съобщения от 714 и ги прочете внимателно. След това тихо поиска метеорологична справка и разучи последните прогнози за времето. Когато свърши, остави всичко на масата, мрачно свъси вежди към Главния диспечер и като извади лулата си, започна да я пълни. Бърдик все още говореше.

— ... Помислих си за това, господине. Хоуърд ще се погрижи за пресата тук, тя още не се е появила... Да, да, спряхме сервирането на храна на всички полети, излетели от Уинипег. Това е всичко, което знаем. Обадих ви се веднага...

— Какво мислиш? — попита Главният диспечер Треливън.

Пилотът вдигна рамене, без да отговори, и взе отново папката в ръце. Дълбоки бръчки разрязаха лицето му, докато четеше повторно съобщенията и равномерно смукваше от лулата си. Млад мъж влезе с гръб в залата, придържайки с крак вратата отворена, докато внесе голям поднос с кафе в картонени чашки. Той подаде една на Главния диспечер и постави друга пред Треливън. Пилотът не му обърна внимание.

— Предполагаемият час на пристигане е 0505, тихоокеанско време — каза Бърдик с нарастващо отчаяние. — Имам да върша много работа, господине... Ще трябва да се оправим... Ще ви се обадя... Ще ви се обадя веднага, щом научим нещо повече... Да, да... Дочуване. — Като затвори телефона, той въздъхна с облекчение. После се обърна към Треливън и рече: — Благодаря ви много, че дойдохте, капитане. Станаха ли ви ясни нещата?

Треливън повдигна папката.

— Това ли е всичко?

— Това е всичко, което знаем. А сега ще ви помоля да вземете микрофона и да дадете указания на онзи тип как да се приземи. Ще трябва да му помогнете да свикне със самолета по пътя дотук, ще

трябва да му дадете инструкции за кацане, ще трябва да му кажете как да подходи и — бог да ни е на помощ — ще трябва да го водите през цялото време, докато стъпи на земята. Можете ли да го направите?

— Не мога да сторя чудо — отвърна Треливън с равен глас. — Знаете, че шансовете за човек, който е летял само на бойни самолети, да успее да приземи четиримоторен пътнически самолет са, меко казано, доста малки, нали?

— Разбира се, че го знам! — избухна Бърдик. — Чухте какво казах на Бърнърд. Нима вие можете да предложите нещо друго?

— Не — отвърна бавно Треливън. — Предполагам, че не. Просто исках да съм сигурен, че знаете какво ни чака.

— Слушайте — викна сърдито Бърдик. — Там горе има самолет, пълен с пътници, някои от които умират, включая пилотите. Това е най-голямата катастрофа от години, ето какво ни чака!

— Дръжте си нервите! — студено му отвърна Треливън. — С викане доникъде няма да стигнем. — Той погледна в папката, после към картата на стената. — Тази работа ще е доста тежка и рискована — рече той. — Искам това ясно да се разбере.

— Добре, господа — намеси се Главният диспечер. — Съвсем прав си да подчертаваш риска, капитане. Приемаме го напълно.

— Какъв друг избор имаме? — запита Бърдик.

— Е, в такъв случай да започваме — каза Треливън. Пристъпи към радиооператора. — Имаме ли пряка връзка със 714?

— Да, капитане. Връзката е добра. Можем да им се обадим по всяко време.

— Направете го тогава.

Операторът включи на предаване.

— Полет 714. Тук е Ванкувър. Чувате ли ме? Приемам.

— Да, Ванкувър — долетя гласът на Спенсър от високоговорителя. — Чуваме ви ясно. Моля, говорете.

Операторът подаде микрофона на Треливън.

— Ето, капитане. Можете да говорите.

— В ефира ли съм?

— Да, давайте.

Държейки микрофона в ръка, с кабел, провлачен по пода, Треливън обърна гръб на останалите хора в залата. Беше застанал широко разкрячен, с невиждащ поглед, забит в точка от картата върху

стената, със студени очи, потънали в дълбока концентрация. Когато заговори, гласът му бе равен и без нотка на безпокойство, излъчващ увереност, каквато всъщност съвсем не изпитваше. При думите другите, присъстващи в диспечерския център, видимо се отпуснаха, като че ли естественият му авторитет временно ги бе освободил от смазващата отговорност.

— Ало, Полет 714 — рече той. — Тук е Ванкувър. Името ми е Пол Треливън, капитан от „Крос-Канада“. Работата ми ще е да ви помогна да приземите самолета. Не трябва да имаме особени проблеми. Доколкото разбрах, разговарям с Джордж Спенсър. Бих искал да чуя малко повече за опита ти като пилот, Джордж.

Зад гърба му гънките по пълното лице на Бърдик започнаха да се тресат от неудържимите спазми на нервна криза.

СЕДМА ГЛАВА

0325–0420

Спенсър усети нарастващото напрежение и неволно погледна към момичето до него. Очите ѝ, отразяващи зеленикавия блясък на уредите, бяха приковани върху лицето му. Той отмести поглед встрани, като се заслуша внимателно.

Треливън разпитваше:

— Колко часа си летял? В съобщението се казва, че си летял на едномоторни изтребители. Имаш ли изобщо някакъв опит с многомоторните самолети? Разкажи ми, Джордж.

Устата на Спенсър бе толкова пресъхнала, че когато отговори, едва произнасяше думите. Той се изкашля.

— Ало, Ванкувър. Тук е 714. Радвам се, че сте на разположение, капитане. Но нека да не се подвеждаме един друг. Мисля, че положението и на двамата ни е ясно. Досега съм летял единствено на едномоторни самолети, модели „Спитфайър“ и „Мустанг“. Бих казал около хиляда часа общо. Но това беше преди девет-десет години. Оттогава не съм докосвал самолет. Разбирате ли това? Приемам.

— Не се безпокой, Джордж. Това е като карането на велосипед — никога не се забравя. Ще стоиш на приемане, нали?

В диспечерския център във Ванкувър Треливън пусна бутона върху рамото на микрофона в ръката си и се загледа в лист хартия, който Главният диспечер задържа пред него, за да го прочете.

— Опитай се да го изведеш на този курс — рече Главният диспечер. — Военновъздушната база току-що изпрати данни за засичането от радара. — След известна пауза добави: — Изглежда доста пообъркан, нали?

— Да. Че кой няма да е в това състояние на негово място?

Треливън се намуси замислено.

— Трябва да му вдъхнем малко увереност — каза той. — Иначе нямаме никакъв шанс. Каквото и да се случи, той не трябва да губи самообладание. Ще записвате ли, ако обичате? — помоли той

помощника на Главния диспечер, който разговаряше по телефона. — Ако онзи момък не ме чува ясно, скоро ще изпадне в паника и тогава няма да можем да направим нищо повече. — После се обърна към радиооператора. — А сега гледайте само да не изгубите връзката с тях. — Той натисна бутона. — 714. Тук е Треливън. Летите на автопилот, нали?

— Да, така е, капитане — дойде отговорът.

— Добре, Джордж. След някоя и друга минута ще можеш да изключиш автопилота и да изпробваш как реагират уредите за управление. Когато свикнеш с тях, ще трябва да промениш леко курса. Преди да пипаш каквото и да е било обаче ме изслушай много внимателно. Когато започнеш да управляваш самолета, уредите ще ти се сторят доста тежки и мудни в сравнение с тези на изстребител. Не се притеснявай от това. Съвсем нормално е. Летял си неведнъж, така че гледай на нещата спокойно и разсъдливо. Наблюдавай скоростта през цялото време, докато летиш, и не я оставай да падне под 120 възела с вдигнати колесници и задкрилки, защото иначе ще я загубиш съвсем. Повтарям. Бъди абсолютно сигурен, че през цялото време скоростта ти няма да падне под 120 възела. А сега друго нещо. Има ли някой край теб, който да поеме работата с радиото и да те остави свободен да управляваш самолета?

— Да, Ванкувър. При мен е стюардесата и сега тя ще поеме радиото. Можеш да говориш, Джанет.

— Ало, Ванкувър. Тук е стюардесата, Джанет Бенсън. Приемам.

— О, ти ли си, Джанет? — възкликна Треливън. — Бих познал този глас където и да е. Ще говориш на Джордж от мое име, нали? Добре. Слушай, Джанет, искам да държиш под око онзи индикатор на скоростта. Не забравяй, че един самолет се задържа във въздуха благодарение на скоростта, с която се движи напред. Ако се остави скоростта да падне прекалено ниско, той ще продължи да я губи и ще падне на земята. Всеки път, когато индикаторната стрелка се приближи до 120, моментално ще предупреждаваш Джордж. Ясно ли е, Джанет?

— Да, капитане. Разбрах.

— А сега към тебе, Джордж. Като действаш бавно и плавно, искам да изключиш автопилота — това е отбелязано съвсем ясно върху щурвала — и сам да поемеш управлението на самолета, като го задържиш хоризонтално и в същата посока. Джордж, наблюдавай

жироскопа върху таблото. Джанет, ти следи за скоростта — 120, не забравяй — дръжте се над нея. Добре тогава. Започни сега.

Спенсър протегна дясната си ръка и хвана освобождаващия лост на автопилота. Лицето му бе сковано. С крака върху щангата на руля и лявата ръка върху леко помръдващия се щурвал, той замръзна целия.

— Кажи му, че ей сега го изключвам — рече той на Джанет. Тя повтори съобщението. Ръката му трепна за миг върху лоста. После го дръпна решително. Самолетът леко се отклони вляво, но Спенсър внимателно коригира това и машината реагира достатъчно добре под краката му върху щангата на руля. Трептенето на щурвала сякаш протичаше по тялото му като електрически ток.

— Кажи му, че е наред — въздъхна той, като нервите му бяха опънати до скъсване.

— Тук е 714. Летим хоризонтално и право напред. — Гласът на Джанет му прозвуча приказно сладък и спокоен.

— Чудесно, Джордж. Когато започнеш да усещаш самолета, опитай някои съвсем леки виражи, на не повече от два или три градуса. Наблюдаваш ли жироскомпаса? Той се намира почти право пред очите ти, леко вдясно, точно под сенника на таблото за управление. Приемам. — Треливън затвори очи в опит да си представи разположението на пилотската кабина. Отвори ги отново и се обърна към радиооператора. — Слушайте, ще имам много работа с този мъж във въздуха, но трябва да започнем да планираме подхода и кацането, докато все още разполагаме с достатъчно време за това. Извикайте главния оператор на радара да дойде тук, ако обичате, за да мога да говоря с него.

Спенсър протегна много предпазливо левия си крак и бавно отпусна щурвала над него. Този път измина сякаш цяла вечност, докато самолетът реагира на неговата намеса и индикаторът показва слабо отклонение. Успокоен, той опита на другата страна, но сега движението бе по-тревожно. Погледна скоростомера и се ужаси като видя, че е паднал до 180 възела. Бързо коригира породилото се колебание и задиша отново, когато скоростта се покачи бавно на 210. Налагаше се да се отнася към уредите за управление с най-голямо внимание, докато наистина започна да осъзнава закъснението във времето — това беше очевидно. Като натисна отново щурвала,

постепенно почувства реакцията на самолета. Този път най-напред го изправи, преди да го наклони на другата страна, за да запази скоростта.

Джанет вдигна за миг очи от таблото за управление, за да попита тихичко:

— Как е?

Спенсър се опита да се усмихне без особен успех. През съзнанието му пробягна мисъл, че това приличаше на дните, когато го пускаха на тренажора, само че тогава от реакциите му не зависеха близо шейсет живота и инструкторът се намираше едва на няколко крачки от него в същата зала.

— Предай му, че съм на ръчно управление и правя леки виражи, като всеки път се връщам в изходно положение — обясни той.

Джанет предаде съобщението.

— Нещо, което трябваше да ви попитам по-рано — чу се гласът на Треливън. — Какво е времето горе?

— Ясно е — поне тук, където сме в момента — отговори Джанет. — Освен под нас, разбира се.

— А-ха. Ще е добре да ме държите в течение. А сега, Джордж, трябва да побързаме. Всеки момент можеш да се натъкнеш на облачен слой, и то с леки завихряния. Затова искам да си готов, ако се случи. Как се държи самолетът?

Спенсър погледна към Джанет.

— Кажи му — лепкаво като охлюв, като мокра гъба — отвърна той между зъби.

— Ало, Ванкувър. Лепкаво като мокра гъба — повтори Джанет.

За няколко кратки секунди напрежението в диспечерския център във Ванкувър се стопи и групата, застанала около радио таблото, размени усмивки.

— Това усещане е нормално, Джордж — отбеляза Треливън, станал отново сериозен, — тъй като ти си привикнал към по-малки самолети. Очаквай да стане още по-муден, особено когато ще трябва да опишеш кръг с него преди приземяването. Но скоро ще свикнеш.

Радиооператорът го прекъсна:

— Шефът на радара е тук.

— Нека да почака — отвърна Треливън. — Ще му обърна внимание веднага, щом направя пауза.

— Добре.

— Ало, Джордж — обади се Треливън. — Трябва да избягваш всякакви резки движения с щурвала, каквито си си позволявал на твоите изстребители. Ако го *дръпнеш* рязко, ще прекалиш с корекцията и ще загазиш. Разбираш ли ме? Приемам.

— Да, Ванкувър, разбрахме. Приемам.

— Сега, Джордж, искам да изпробваш влиянието на надлъжното управление върху скоростта. За да започнем, нагласи отвора на дроселите, така че да снижиш скоростта до 160 и да летиш право напред и хоризонтално. Но наблюдавай внимателно скоростта. Дръж я над 120. Диферентът на руля е точно под дроселите върху пулта за управление по средата, а диферентът на елероните е под него. Намери ли ги? Приемам.

Спенсър провери с ръка, като задържа самолета с другата и с натиск на краката.

— Намерих ги. Предай му, че намалявам скоростта.

— Добре, Ванкувър, правим това, което казахте.

Времето отлиташе, докато скоростта бавно се понижи. На 160 Джордж нагласи ключовете на диферентите и вдигна палец към Джанет.

— Тук е 714, Ванкувър. Индикаторът показва 160 възела.

Треливън изчака, докато се освободи с мъка от сакото си, преди да отговори:

— Добре, Джордж. Опитай леко движение нагоре-надолу. Отнасяй се към щурвала съвсем внимателно, сякаш е кошница, пълна с яйца, и следи за скоростта. Задръж я на 160. Нека да почувстваш нещата на практика. Приемам. — Той остави микрофона. — Къде е шефът на радара?

— Тук съм.

— На какво разстояние ще се покаже този самолет на екрана ви?
— запита Треливън.

— На около шейсет мили, капитане.

— Значи за момента това не ни върши работа. Е — рече той отчасти на Бърдик, отчасти на себе си, — не можем да получим всичко наведнъж. Налага се да приема, че той все още се движи в обща западна посока. При следващото обаждане ще проверим курса му.

— Уф — въздъхна Бърдик. Предложи цигара на пилота, но той отказа.

— Ако е запазил същия курс — продължи Треливън, гледайки картата на стената, — не може да се е отклонил много и ще можем да го коригираме, когато влезе в обхвата на радара. Сведенията от Военновъздушната база ни помогнаха.

— Не може ли да се води по радиолъча? — попита Бърдик.

— Точно сега има предостатъчно работа. Ако го накарам да използва радиолъча, ще трябва да си поиграе с радиото, да сменя честоти и още куп такива неща. По-скоро бих рискувал, Хари, да го оставя да се отклони на няколко мили от курса.

— Това е разумно — съгласи се Бърдик.

— Ето как ще процедираме — рече пилотът. После се обърна към шефа на радара. — Аз ще говоря. Вече посвикна с мен.

— Добре, капитане.

— Веднага, щом се появи на екраните ви, ми подайте информацията и аз ще я препредам. Можете ли да осигурите отворена връзка между радарната зала и тук?

— Ще се погрижим за това — отвърна радио операторът.

— Ами при приближаването накрая? — запита шефът на радара.

— Ще действваме по същия начин — заяви Треливън. — След като се появи на екрана и лети по курса, ще се преместим в Кулата. Ще ни докладват там и тогава ще решим към коя писта да го насочим и ще планираме подхождането.

— Да, капитане.

Треливън вдигна микрофона, но изчака, когато очите му срещнаха погледа на Главния диспечер, който постави слушалката на телефона обратно на мястото ѝ.

— Д-р Дейвидсън е долу — съобщи му Главният диспечер.

— Какво иска да ни каже?

— От информацията, с която разполагаме, той поддържа диагнозата на лекаря от самолета. Отначало се запита дали случайно не е вълна от ботулизъм.

— Какво пък е това, за бога?

— Очевидно някакъв сериозен вид отравяне с храна. Да извикам ли доктора тук и да го свържем със самолета по радиото?

— Не, г-н Гримсъл. За момента е по-важно да се контролира летенето. Ще оставим на тях да поискат медицински съвет, ако имат нужда от него. Не желая съзнанието на Спенсър да се отклонява от

работата, ако е възможно. Нека Дейвидсън просто да стои тук в случай, че притрябва. — Треливън заговори в микрофона. — Ало, Джордж Спенсър. Не забравяй забавената реакция при управлението. Просто я приеми. Разбираш ли ме?

Последва пауза.

— Казва, че разбира, Ванкувър. Приемам.

На Спенсър му се стори, че капитанът сякаш е прочел мислите му. Беше преместил бавно щурвала напред, после отново назад, но самолетът не реагира. Сега опита отново, като отдалечи щурвала от себе си. Отначало неусетно, носът на самолета започна да се накланя надолу. После, толкова внезапно, че той за миг се парализира от уплаха, самолетът се гмурна надолу. Джанет захпа силно устната си, за да не извика. Стрелката на скоростомера започна да се мести... 180... 190... 200... 220. Като използва цялата си тежест, Спенсър се пребори да изправи самолета отново. Таблото с уредите пред него като че ли оживя. Индикаторът за изкачване и слизане затрепери в долната част на стъклото. Дребната фигура на самолет върху изкуствения хоризонт беше легнала леко върху лявото си крило и остана в това положение, предизвиквайки ужас. Върху висотомера стрелката за 100 фута се въртеше лудо назад, тази за 1000 фута по-бавно, но все пак страшно бързо, докато стрелката за 10000 фута почти бе спряла, достигнала най-долната си точка.

— Хайде, охлюв такъв, давай! — извика Спенсър, когато носът най-накрая реагира. Погледна пак към стрелките на висотомера, които с мъчителна бавност започнаха да се навиват отново, отбелязвайки постепенно нарастващата височина. — Успяхме! — рече той на Джанет за успокоение, като забрави, че прекаляваше с корекцията.

— Гледай! Гледай скоростта! — извика тя.

Очите му се върнаха върху циферблата, който сега отново спадеше бързо. 160... 150... 140. Едва тогава го овладя. С въздишка самолетът се изправи и застана в хоризонтално положение, продължавайки полета си напред.

— Боже, това беше страшно! — измърмори той.

Джанет продължаваше да следи скоростомера.

— 160. Така е добре.

Вратата на пилотската кабина се отвори и гласът на д-р Бейрд извика:

— Какво става?

Спенсър отговори високо, без да отмества поглед от таблото.

— Съжалявам, докторе. Опитвах се да добия усет за пилотирането на този самолет.

— Е, недей толкова рязко, ако можеш. Нещата отзад и така са твърде зле. Как върви?

— Добре, докторе, засега добре — рече Спенсър, като облиза устните си.

Вратата се затвори наново, а по радиото прозвуча гласът на Треливън.

— Ало, Джордж Спенсър. Всичко наред ли е? Приемам.

— Всичко е под контрол, Ванкувър — отзова се Джанет.

— Добре. Какъв е курсът ви, Джордж?

Спенсър се вгледа в уредите.

— Кажи му, че магнитният компас показва все още около 290 и аз се придържам доста добре към това.

Тя предаде заръчаното.

— Това е чудесно, Джордж. Опитай се да запазиш този курс. Може малко да си се отклонил от него, но ще ти кажа кога да го коригираш. А сега искам да разбереш как се държи самолетът при ниски скорости, когато задкрилките и колесниците са спуснати. Но не прави нищо, докато не ти дам указанията. Ясно ли е? Приемам.

Джанет видя кимването на Спенсър и каза на Треливън да започне обясненията.

— Ало, 714. Най-напред свий малко дроселите, не много, колкото да закрепши скоростта си на 160 възела. Нагласи си диферента, за да поддържаш хоризонтален курс. Кажи ми, когато си готов. Приемам.

Спенсър се изправи и викна:

— Наблюдавай скоростта, Джанет. Ще трябва да ми съобщаваш при всяка промяна, когато тръгнем да кацаме, така че още сега може да се поупражниш.

— Сега е 190 — започна да отчита Джанет. — 200... 190... Той каза 160, г-н Спенсър.

— Знам, знам. Ще свия малко дроселите.

Той протегна ръка и сви малко дроселите.

— Как е, Джанет? Каква е скоростта?

— 190, 180, 175, 170, 165, 155, 150... Твърде ниска е!

— Знам. Гледай я! Гледай я!

Ръката му подръпваше лостчетата за дроселите, почти ги галеше, за да застанат точно в това положение, в което да се постигне желаната скорост.

Очите на Джанет бяха приковани върху трептящата стрелка върху циферблата.

— 150, 150, 155, 160... Ето че... се закрепил на 160.

Спенсър освободи дъха си.

— Пфу! Успяхме. Съобщи му го, Джанет.

— Ало, Ванкувър. Поддържаме скорост 160. Приемам.

Гласът на Треливън прозвуча нетърпеливо, като че ли бе очаквал да се справят с това по-рано.

— Добре, 714. А сега, Джордж, искам да спуснеш задкрилките на 15 градуса, но внимавай да не е повече. Лостчето за задкрилките е в основата на пулта за управление и е обозначено със степени. 15 градуса означава да го поставиш на втора позиция. Индикаторът на задкрилките е по средата на таблото за управление на основното табло. Откри ли ги? Приемам.

Спенсър откри лостчето.

— Потвърди това — рече той на Джанет. — Искат ли да го направиш, нали?

Тя предаде потвърждението на Ванкувър и зачака с ръка на лостчето.

— Ало, 714. Когато ти кажа, спусни го докрай и наблюдавай уредите. Когато стрелката стигне 15 градуса, върни лостчето и го постави на втора позиция. Ще трябва да я следиш и да си готов да действаш. Тези задкрилки се спускат бързо. Ясно ли е всичко?

— Готови сме, Ванкувър — отговори Джанет.

— Добре. Направете го тогава.

Тя се приготви да натисне лостчето, после тръсна глава разтревожено.

— Скоростта! Спаднала е до 125.

— Боже мой! — Спенсър бутна щурвала напред и зарева: — Давай! Давай!

Пикирането на самолета докара стомасите им на гърлото. Джанет почти се преви на две пред таблото, обявявайки показанията:

— 135, 140, 150, 160, 170, 175... Не можеш ли да го върнеш на 160?

— Опитвам се, опитвам се. — Той изправи самолета отново и си поигра с уредите, докато скоростомерът започна да показва пак желаната скорост. Спенсър прекара ръка по челото си, не смеейки да се откъсне от щурвала за по-дълго, така че да успее да извади носната си кърпа. — Ето, на 160 е, нали?

— Да, така е добре.

— Слава богу — рече Спенсър, като се отпусна назад в креслото. — Хайде да си починем за минута след всичко това. — Успя дори да се усмихне. — Виждаш какъв пилот съм. Трябваше да знам, че ще стане така.

— Не, моя работа е да следя за скоростта. — Тя пое дълбоко въздух, за да успокои лудо биещото си сърце. — Мисля, че се справяш чудесно — заяви тя. Гласът ѝ леко трепереше.

Това не мина незабелязано от Спенсър. Той отвърна бързо и с пресилен откровеност:

— Не можеш да кажеш, че не съм ви предупредил. Хайде, Джанет. Да действаме по-нататък.

— Ало, Джордж — изпраща гласът на Треливън в слушалките. — Спусна ли вече задкрилките?

— Тъкмо щяхме да ги спуснем, капитане — отговори Джанет.

— Задръж така. Пропуснах да кажа, че когато ги спуснеш, ще загубиш скорост. Върни я обратно на 140. Приемам.

— Е, да го...! — възнегодува Спенсър. — Много хубаво от негова страна. Добре ни подреди.

— Навярно доста са притеснени там долу — каза Джанет, която много добре си представяше сцената, разиграваша се на летището. — Благодаря ви, капитане — предаде тя. — Сега започваме. Приемам. — Спенсър кимна и тя бутна лоста напред, докдето можеше, докато Спенсър наблюдаваше внимателно уредите.

— Хубаво. Сега обратно на втора позиция.

С безкрайна предпазливост той подбутна стрелката на скоростомера, докато тя застана твърдо на 140.

— Кажи му, Джанет.

— Ало, Ванкувър. Задкрилките ни са спуснати на 15 градуса и скоростта е 140.

— 714. Поддържаш ли хоризонтално положение?

Спенсър потвърди с глава.

— Отговори му, че да — е, горе-долу, във всеки случай.

— Ало, Ванкувър. Горе-долу.

— Добре, 714. Следващата стъпка е да спуснеш колесниците. Тогава ще почувстваш как ще се държи самолетът при кацане. Опитай се да запазиш постоянна височина и скорост 140. Когато си готов — и си сигурен, че наистина си готов, спусни колелата и остави скоростта да спадне до 120. Навярно ще трябва да отвориш дроселите, за да поддържаш такава скорост, както и да нагласиш диферента. Разбра ли? Каж ми, ако се съмняваш в нещо. Приемам.

— Питай го — рече Спенсър — какво да правя с управлението на двигателите и подаването на гориво.

На въпроса на Джанет Треливън се обърна за момент към Бърдик:

— Е, във всеки случай този момък може да мисли. — После продължи в микрофона: — За момента не ги закачай. Просто се концентрирай върху това да задържиш скоростта постоянна със спуснати колесници и задкрилки. По-късно ще ти дам пълни инструкции за проверка на уредите при кацане. Приемам.

— Предай му, че съм разбрал — каза Спенсър. — Сега спускаме колесниците. — Той се вгледа внимателно в лоста край краката си. Струваше му се, че ще е по-разумно да държи щурвала с двете си ръце. — Слушай, Джанет, мисля, че ще е по-добре ти да дръпнеш лоста и да ми четеш на глас показанията за скоростта, когато се спуснат колесниците.

Джанет се подчини. Спирането на устрема им напред бе толкова явно, че приличаше на натискане на спирачки, което ги изхвърли от седалките.

— 130, 125, 120, 115... Твърде ниска е.

— Продължавай да отчиташ!

— 115, 120, 120... Остана на 120.

— Ще се оправя с този самолет — рече задъхано Спенсър, — макар да е като „Куин Мери“.

В гласа на Треливън се забеляза нотка на тревога.

— Всичко наред ли е, Джордж? Колесниците ви трябва вече да са спуснати.

— Колесниците са спуснати, Ванкувър.

— Виж дали светят три зелени светлини, които показват, че са заключени в това положение. Също така в най-лявата част на таблото има манометър — стрелката трябва да се намира в зелената му част. Провери.

— Така ли е? — попита Спенсър.

Джанет погледна и кимна.

— Съобщи му го тогава.

— Да, Ванкувър. Всичко е както трябва.

— И му кажи, че продължава да се държи като мокра гъба, и то още повече.

— Ало, Ванкувър. Пилотът казва, че продължава да се държи като мокра гъба, и то още повече.

— Не се безпокой за това. Сега ще спуснем задкрилките напълно и ще получиш точното усещане за самолета при кацане. Скоро ще му хванеш цаката. Слушай ме внимателно. Спусни задкрилките до долу, свали скоростта на 110 възела и се постарай да запазиш равновесие с диферента. Нагласи дроселите, така че да поддържаш височината. После ще ти дам инструкции как да запазиш височината и скоростта, докато вдигаш колесниците и задкрилките. Приемам.

— 110 ли казахте, капитане? — запита нервно Джанет.

— Да, 110 е правилно, Джанет. Следвайте точно указанията ми и не се притеснявайте за нищо. Всичко ясно ли е, Джордж.

— Предай му, че да. Спускаме напълно задкрилките.

Ръката ѝ още веднъж натисна силно лостчето на задкрилките и скоростта започна да се понижава.

— 120, 115, 115, 110, 110...

Гласът на Спенсър бе твърд благодарение на усилието да си наложи воля.

— Всичко е наред, Джанет. Съобщи му го. О, боже, тежък е като скала.

— Ало, Ванкувър. Задкрилките са спуснати напълно и скоростта е 110. Г-н Спенсър казва, че самолетът е по-тежък откогато и да е било преди.

— Добра работа, Джордж. Скоро ще направим от теб пилот на пътнически самолет. А сега да се върнем, където бяхме, и да повторим

процедурата отначало с някои разлики по отношение на моторите, горивото, стартовите двигатели и прочее. Ясно ли е? Приемам.

— Пак ли! — изпъшка Спенсър. — Не знам дали мога повече. Добре, Джанет, ясно е.

— Ясно е, Ванкувър. Готови сме.

— Хубаво, 714. Като използваш обратната последователност, нагласи задкрилките на 15 градуса и скоростта на 120 възела. Ще трябва да свиеш малко дроселите, за да запазиш тази скорост. Действай.

Като се пресегна, Джанет хвана лостчето на задкрилките и го дръпна. То не се помръдна обаче. Тя се наведе по-ниско и опита пак.

— Какво има? — запита Спенсър.

— Сякаш е зайло. Не мога да го поместя.

— Не е възможно. Дръпни го здраво.

— Вината трябва да е моя, но просто не мога да го мръдна.

— Добре, остави на мен.

Той вдигна едната си ръка от щурвала и издърпа лостчето назад без усилие.

— Ето, видя ли. Трябва само да го подхванеш както трябва. А сега ако поставиш на втора позиция...

— Гледай! — изпищя тя. — Скоростта!

Беше 90, приближаваше 75.

Като се опря в изправилото се изведнъж под остър ъгъл табло за управление, Спенсър разбра, че започват да губят лошо скорост и ще влязат в свредел. Не си губи разума, заповяда си той най-строго — *мисли*. Ако самолетът тръгне да прави свредел, загубени сме. В коя посока е? Наляво. Опитай се да си спомниш какво са те учили в пилотското училище. Дай напред и руля в обратна посока. *Дай напред!* Дръж напред. Набираме скорост. Обратен рул. Сега! Наблюдавай уредите. Те не показват вярно — чувствам, че се въртим! Не — вярвай им. Трябва да им вярваш. Бъди готов да изправиш самолета. Това е. Хайде. Хайде, самолетче, *хайде*.

— Планините! — извика Джанет. — Виждам земята!

Изправи го. Изправи го. Не прекалено бързо. Задръж скоростта постоянна. Излизаме... Излизаме! Господи боже, излизаме!

— 105, 110, 115... — четеше Джанет с дрезгав глас. — Сега стана съвсем тъмно. Трябва да сме в мъгла или нещо такова.

- Вдигни колесниците!
- Планините! Трябва...
- Вдигни колесниците, казах!

Вратата на пилотската кабина се отвори с трясък. Чуваше се плач и сърдити гласове.

- Какво правят? — долетя вик на някаква жена.
- Нещо не е наред! Сега ще проверя какво!
- Върнете се обратно на местата си. — Това беше гласът на

Бейрд.

- Пуснете ме да мина.

Силуетът на мъж запълни вратата. Той се взря в тъмнината на пилотската кабина. Напираше напред, търсейки да се хване за каквото може, за да се задържи прав. Вгледа се, ужасен и невярващ, в тила на Спенсър, а после в двете неподвижни тела на двамата мъже на пода. Отначало от устата му не излезе никакъв звук. След това се изтласка обратно към вратата и като се хвана за двете страни на рамката ѝ, се подаде през нея.

Накрая нададе писък.

- Той не е пилотът! Ще убие всички ни! Ще паднем!

ОСМА ГЛАВА

0420–0435

Обгърнати от меки ореоли, неоновите светлини над входа на централната сграда на летището във Ванкувър се отразяваха върху мократа пътна настилка. Обикновено през този час преди зазоряване цареше спокойствие, с изключение на периодичното появяване на автобуса на някоя авиокомпания, но сега на широката асфалтова площадка се разиграваше съвсем друга сцена. На отклонението близо до реката от главната магистрала за летището стоеше полицейска патрулна кола, спряла леко под ъгъл напъряно на шосето, а на покрива ѝ мигаха светлини в непрестанно предупреждение. Онези коли, които пускаха да минат по пътя за летището, веднага се насочваха от друг полицай към места за паркиране по-далеч от входа на централната сграда. Някои от пътниците им оставаха за малко навън, изложени на влажния нощен въздух, като говореха с ниски гласове и тъпчеха от време на време на място, за да се стоплят. Наблюдаваха пристигането на пожарни коли и линейки, които спираха за няколко секунди, колкото да получат указания за местопредназначението си. Един блестящ червен боклукчийски камион запали мотора и с рев се отдалечи, а в малкото островче тишина, настъпило веднага след заглъхването на рева му, се чу звукът на радио от някаква кола, който се разнесе ясно на няколко метра.

— Дами и господа, ето последните новини от летището във Ванкувър. Властите тук подчертават, че макар самолетът на „Кленов лист“ да се управлява от неопитен пилот, няма причини за тревога или паника в града. Взети са всички предпазни мерки да се предупредят живеещите в района на летището и в момента към Сий Айлънд се отправят аварийни групи за помощ. Останете на тази вълна, за да чуете следващите съобщения.

С рязко натискане на спирачките пред централната сграда един изпръскан с кал шевролет зави към паркинга със свистене на гумите по асфалта и спря отсечено. От лявата страна на предното му стъкло бе

залепен надпис „ПРЕСА“. Висок, едър мъж с посивяваща коса и с разгърден шлифер слезе от него и трясна вратата. Отправи се забързано към входа, кимна на полицаия и влезе вътре. Като подмина двама санитарии в бели медицински престилки, той се заглежда за гишето на „Кленов лист“ и незабавно се насочи към него. Там стояха двама мъже и разговаряха с униформен служител на компанията. Единият от тях се обърна, когато високият мъж го докосна по рамото, и се усмихна бегло за поздрав.

— Какво става, Тери? — запита едрият мъж.

— Предадох всичката информация в студиото, г-н Джесъп — отговори другият мъж, който бе значително по-млад. — Това е Ралф Джесъп, от „Канадски международни новини“ — добави той, обръщайки се към туристическия посредник.

— Кой е официалният говорител тук? — зададе следващия си въпрос Джесъп.

— Мисля, че г-н Хоуърд ще направи изявление в залата за пресконференции — каза туристическия посредник.

— Да вървим — рече Джесъп. Хвана младия мъж за рамото и като го дръпна настрана, попита: — От студиото изпратиха ли снимачен екип?

— Да, но всички останали също ще снимат. Дори ще успеят и за кинопрегледа.

— Хм. Напомни на студиото да заснемат възможното евакуиране на къщите край моста. Същият екип може да остане на границата на пистите. Ако прескочи оградата, ще може да направи някоя и друга хубава снимка на катастрофата и да се измъкне по-бързо от другите. Нещо за този, който кара самолета?

— Някой си Джордж Спенсър от Торонто. Това е единственото, което знаем.

— Е, студиото ще пусне кореспондентът ни в Торонто по тази нишка. А сега заеми една телефонна кабина тук, в тази зала, и не мърдай от нея, каквото и да става. Свържи се със студиото и дръж линията.

— Добре, г-н Джесъп, обаче...

— Знам, знам — каза тъжно Джесъп, — но така стоят нещата. Ако стане стълпотворение пред телефоните в залата за пресконференции, ще имаме нужда от тази допълнителна линия.

Той закрачи през широкия хол с подмятащи се поли на шлифера, навел глава като разярен бик, излезе от нея и се запъти към залата за пресконференции. Там вече се бяха събрали неколцина други репортери, трима от които разговаряха, четвърти тракаше на една от шестте или осемте пишещи машини на голямата маса в средата. Други двама използваха две от телефонните кабинни, които бяха подредени от двете страни на залата. На земята бяха струпани кожени чанти с камери и друго снимачно оборудване.

— Е — рече язвително Джесъп, — какво ви задържа, момчета?

— Здравей, Джес — поздрави го един от мъжете. — Къде е Хоуърд? Видя ли го?

— Казаха ми, че идва. — Джесъп извади цигара. — Добре, а сега кой какво знае?

— Току-що пристигнахме — обади се Стивънс от „Монитор“. — Опитах се да се свържа с Главния диспечер, но ме пратиха по дяволите.

— Този път ще ви е лесно — забеляза Джесъп, като запали цигарата си и изплю буца тютюн. — За сутрешните е твърде късно, а до вечерните има предостатъчно време, освен ако не пуснете извънредни броеве по обяд. Не е трудно да се види кой работи — той посочи двамата в телефонните кабинни, единият от канадската прес агенция, другият от „Юнайтед“.

— Остави това, Джес — отвърна Стивънс. — Ако човек слуша такива като вас, ще си помисли...

— Престанете да се занасяте — намеси се Ейбрахамс от „Пост-Телеграм“. — По-добре да се захващаме за работа. Съвсем скоро тук ще дойдат и всички останали и няма да можем да мръднем.

Те се обърнаха в момента, в който влезе младолик мъж, държащ в ръката си няколко листа хартия. Това беше Клиф Хоуърд, човек с енергичен и бодър дух, чиито очила без рамки и английски вратовръзки с нежни шарки бяха добре известна и често срещана гледка на летището. Той не се усмихна на репортерите, въпреки че повечето от тях му бяха лични приятели.

— Благодаря, че ме изчакахте — рече той.

— Почти не се наложи — отговори Стивънс.

Двамата мъже от агенциите приключиха набързо разговорите си и се присъединиха към останалите.

— Хайде, казвай, Клиф — обади се единият от тях.

Хоуърд погледна към Джесъп.

— Виждам, че и ти идваш направо от леглото като мен, Джес — забеляза той, като кимна към пижамата под сакото на Джесъп.

— Да — отсече късо Джесъп. — Давай, Клиф. Изплюй камъчето.

Хоуърд погледна надолу към листовете в ръката си, после отново към хората, събрали се около него. По челото му бе избила лека пот.

— Добре, ето значи какво — започна той. — Един „Емпрес“ на „Кленов лист“, изпълняващ чартърен полет от Торонто, кара запалняковци за днешния мач. По отсечката от Уинипег насам се разболяват и пилотът, и вторият пилот. Управлението поема един от пътниците. Не е пилотирал такъв самолет по-рано. Даваме му указания по радиото — капитан Пол Треливън, главният капитан на „Крос-Канада“, се е заел с тази работа — но ръководството на летището смята, че е препоръчително да се вземат предпазни мерки за освобождаване на района и за извикване на допълнителна помощ в случай на катастрофа.

Настъпи пауза.

— По-нататък? — изръмжа един от репортерите.

— Предполагам, че нямам какво да ви кажа повече — извини се Хоуърд. — Правим всичко, което е по силите ни, и бихме оценили вашата...

— За бога, Клиф, какви ни ги разправяш? — запротестира Стивънс. — Как така са се разболели и двамата пилоти?

Хоуърд вдигна притеснено рамене.

— Все още не знаем със сигурност. Може да е някаква стомашна криза. Има лекари, които се грижат...

— Виж какво — прекъсна го рязко Джесъп. — Няма време да се правим на ни лук яли, ни лук мирисали, Клиф. Толкова информация е изтекла около тази история, че може да напълним цял кораб. Всичко, което току-що каза, го знаехме, още преди да дойдем тук. Нека да започнем пак отначало. До каква степен е верен слухът, че има отравяне с храна?

— Кой е този, който пилотира самолета? — добави Ейбрахамс.

Хоуърд пое дълбоко въздух. Усмихна се и направи театрален жест, изпускайки бележките си на пода.

— Слушайте какво ще ви кажа, момчета — тръгна той отдалече.
— Знаете, че никога не крия нищо от вас, когато зависи от мен. Ако реша обаче да ви съобщя нещо повече, трябва да знам, че ще се съобразявате с мен. Ще е честно така, нали? Не искаме да изгубим контрол върху нещата. Това, пред което сме изправени тази нощ, е много сериозна аварийна ситуация — защо трябва да твърдя, че не е? — и правим всичко, което е във възможностите ни, да намалим максимално риска. Цялата операция зависи най-много от организацията на летището. Наистина никога не съм виждал...

— Разкажи ни историята, Хоуърд!

— Добре, добре. Но искам да разберете, че нищо от това, което ще ви кажа, не трябва да се счита за официално изявление нито от страна на летището, нито на авиокомпания „Кленов лист“. Авиокомпанията, така и трябва, е насочила цялото си внимание към това да се приземи благополучно самолета и аз ѝ помагам, като говоря от нейно име пред вас, момчета. — Иззвъня телефон, но никой не се помръдна към него. — Добре тогава — рече Хоуърд. — Доколкото ми е известно, на самолета има вълна от заболяване, което е много вероятно да се дължи на отравяне с храна. Ние, разбира се, сме взели...

— Искате да кажете — вмъкна някой, — че храната на борда на самолета е била заразена?

— Никой не може още да отговори на този въпрос. Единственото, което мога да ви кажа, е това и искам да ме разберете правилно. Мъгла е задържала излитането на самолета тип „Емпрес“ от Торонто и той е пристигнал със закъснение в Уинипег. Толкова късно, че вече не е можело да се вземе храна от обичайните снабдители. Ето защо тя е била доставена вместо това от друга фирма. Част от храната е била риба, а част от тази риба, господа, може, повтарям може да е била развалена. Здравната служба в Уинипег се занимава със случая.

— Ами онзи, който е поел управлението на самолета? — повтори въпроса си Ейбрахамс.

— Искам да разберете — продължи Хоуърд, — че авиокомпанията „Кленов лист“ има едни от най-строгите хигиенни изисквания. Въпреки най-строгите мерки вероятността да се случи инцидент като този е едно към милион...

— Онзи на кормилото! Кой е той?

— Едно по едно — отвърна опърничаво Хоуърд, като че ли предпазвайки се от лавина от въпроси. — Екипажът на самолета включва едни от най-опитните пилоти на „Кленов лист“ — както знаете, това означава много. Капитан Ли Дънииг, първият офицер Питър Левинсън и стюардесата Джанет Бенсън — имам при мен всички подробности...

— Остави това — рече Джесъп. — Ще ги прегледаме по-късно. — Още двама репортери нахълтаха в залата и се присъединиха към групата. — Какво ще ни кажеш за пътника, който управлява самолета?

— Информацията ми е, че най-напред първият офицер, а после и капитанът са се разболели. За щастие на борда се намерил пътник, който е пилотирал по-рано самолет и поел управлението със забележително самообладание. Името му е Джордж Спенсър, предполагам, че е от Уинипег — там се е качил на самолета.

— Като казвате, че е летял преди — настоя Ейбрахамс, — имате предвид, че е бивш пилот на някоя авиокомпания ли?

— Е, не — призна Хоуърд. — Мисля, че е летял най-вече на по-малки самолети по време на войната...

— През войната ли? Но това беше преди доста години.

— На какъв тип по-малки самолети? — запита Джесъп.

— „Спитфайър“, „Мустанг“, редица...

— Почакай. Това бяха изстребители. Този човек боен летец от войната ли е?

— Летенето си е летене, в края на краищата — настоя обезпокоено Хоуърд. — В момента той получава инструкции по радиото от капитан Пол Треливън, главния пилот на „Крос-Канада“, който ще му дава указания при кацането.

— Но, дявол да го вземе — рече Джесъп почти не вярвайки, — „Емпрес“ е самолет с четири мотора. Колко конски сили беше?

— Около 8000, ако не се лъжа.

— И искате да кажете, че един бивш пилот от войната, който е свикнал да лети на едномоторни изстребители, може да се справи след всичките тези години с многомоторен пътнически самолет? — Настъпи малка блъсканица, когато двама или трима от репортерите хукнаха към телефонните кабинети.

— Естествено, че има известен риск — съгласи се Хоуърд, — именно поради това сме взели предпазните мерки да освободим най-

близката околност. Положението е доста напрегнато, признавам, но няма никакви причини...

— Известен риск! — повтори Джесъп. — Аз самият съм летял малко — мога да си представя какво му е на главата на онзи там. Кажете ни още нещо за него.

Хоуърд разпери ръце.

— Не знам нищо повече за него.

— Какво! — възкликна Стивънс. — Това е всичко, което знаете за човека, опитващ се да приземи самолет, пълен... Колко души има на борда?

— Петдесет и девет, мисля, включително екипажът. Имам списък на пътниците, който, ако желаете, можете...

— Клиф — рече мрачно Джесъп, — ако криеш нещо относно онзи...

— Казах ти, Джес, това е всичко, което знам за него. Всички бихме искали да знаем нещо повече, но няма откъде. Според последното съобщение той, изглежда, се справя добре.

— Колко време остава до катастрофата? — запита Ейбрахамс.

Хоуърд се обърна рязко към него.

— Не правете такива предположения — възрази той. — Самолетът трябва да пристигне след около час, може би по-малко.

— По радиолъч ли се спуска?

— Не съм сигурен, но доколкото ми е известно, капитан Треливън възнамерява да ръководи кацането му по радиото. Всичко е под пълен контрол. Пистите и зоната край тях са изчистени напълно. Градската пожарна служба е докарала допълнителна техника за всеки случай.

— Ами ако самолетът падне твърде далеч, във водата?

— Това е малко вероятно, но полицията е предупредила всички свободни катери да имат готовност. Никога не съм виждал толкова всеобхватни предпазни мерки.

— Ама че история! — викна Ейбрахамс и се втурна към най-близката телефонна кабина. Задържа вратата ѝ отворена, докато набираше, за да продължи да слуша.

— Клиф — каза Джесъп с известно съчувствие към официалния говорител, — за колко ще стигне горивото на този самолет?

— Не мога да кажа, но трябва да има достатъчен резерв — отговори Хоуърд, като разхлаби вратовръзката си. Не звучеше никак убедително.

Джесъп го изгледа за секунда или две с присвити очи. После му хрумна нещо.

— Почакай малко — извика той. — Ако на борда има отравяне с храна, надали то е засегнало единствено пилотите?

— Ще имам нужда от всякаква помощ, каквато можете да изпратите — казваше Ейбрахамс по телефона. — Ще ви съобщя, когато науча. Наближи ли време за първа отпечатка, бъдете готови с два варианта — за катастрофа и за кацане по чудо — и чакайте. Ясно ли е? Свържете ме с Бърт. Бърт, готов ли си? Започва: *Тази сутрин призори летището във Ванкувър стана свидетел на най-тежката...*

— Слушай, Джес — каза Хоуърд притеснено, — това е бомба. Правете каквото щете, но, имайте милост, бъдете справедливи към хората горе. Те работят като луди. Няма нещо, което може да се направи в помощ на хората в онзи самолет и да не е сторено.

— Познаваш всички ни тук, Клиф. Няма да те злепоставим. Какво е състоянието на пътниците?

— Неколцина от тях са болни, обаче на борда има лекар, който ги лекува както може. Готови сме да му дадем веднага медицински съвети по радиото, ако поиска. Стюардесата е добре и помага на Спенсър, като предава съобщенията. Сега знаеш всичко.

— Отравяне с храна е нещо доста сериозно — продължи неотстъпно Джесъп. — Искам да кажа, че всичко зависи от фактора време.

— Така е.

— Ако тези хора не кацнат възможно най-скоро, могат дори... да умрат!

— Там е и проблемът — съгласи се Хоуърд със свити устни.

— Но... но това е световна новина! Какво е положението там горе сега?

— Е, преди десет-петнайсет минути...

— Това не върши работа! — изрева Джесъп. — Няколко минути могат да променят цялата ситуация при такова нещо. Искам сегашното им положение, Клиф. Кой е дежурен диспечер тази нощ? Позвъни му — или ако предпочиташ, аз ще го сторя.

— Не, недей за момента, Джес, моля те. Казвам ти, че те са...

Джесъп хвана официалния говорител за рамото.

— Ти си бил журналист, Клиф. Каквото и да стане, това ще е най-голямата авио сензация от години и ти го знаеш. Само след час ще бъдеш премазан от лавина — това място ще е тъпкано с репортери, камери, телевизия и всичко останало. Трябва да ни помогнеш сега, ако не искаш да плъзнем из цялото летище. Дай ни точна информация за положението в момента и ще можеш да подишаш няколко минути, докато предадем репортажите си.

— Добре, добре. Успокой се, ако обичаш. — Хоуърд вдигна слушалката на един вътрешен телефон върху масата. — Тук е Хоуърд. Диспечерската зала, моля. — И после, като се обърна навъсено към Джесъп, подметна: — Заради теб ще ме разпънат на кръст. Ало, диспечерската зала ли е? Бърдик там ли е още? Свържете ме с него, спешно е. Ало, Хари. Клиф е. Хората от пресата напират, Хари. Не мога да ги задържам още дълго. Искат да знаят всичко за положението в момента. Имат срокове за предаване.

— Разбира се, че имат! — изсумтя язвително Бърдик в диспечерската зала. — Сигурно! Ще се постарая самолета да катастрофира преди сроковете им. Ще направим всичко за вестниците!

— Не се пали, Хари — рече Хоуърд. — Момчетата си вършат работата.

Бърдик свали слушалката до гърдите си и каза на Главния диспечер, който стоеше заедно с Треливън пред радио таблото.

— Г-н Гримсъл, нещата стават твърде напечени при Клиф Хоуърд. Не искам да излизам от залата тук. Мислите ли, че Стан може да отдели няколко минути за пресата?

— Мисля, че би могъл — отговори Главният диспечер и погледна към помощника си.

— Как смяташ? Май ще е по-добре да не изпускате контрола над онези момчета. Гледай да е бързо.

— Добре, шефе. Ще се постарая.

— Няма смисъл да криеш нещо — посъветва го Бърдик. — Разкажи им цялата история — с изключение на това тук — той кимна към радио таблото.

— Разбрах. Оставете го на мен — отвърна помощникът и излезе от залата.

— Помощник-диспечерът слиза долу, Клиф — каза Бърдик и затвори телефона. После премести туловището си към двамата мъже край радио таблото, като избърса лицето си със смачканата носна кърпа. — Успяхте ли да ги хванете? — запита той тихо.

Треливън поклати глава, без да се обърне. Лицето му бе посивяло от умора.

— Не — отвърна той глухо. — Изчезнали са.

Главният диспечер чукна на телефонния оператор:

— Свържи се по телетайпа с Калгари и Сиатъл, спешна. Питай ги дали все още приемат 714 по радиото.

— 714, 714. Диспечерски център Ванкувър вика 714. 714, обади се — продължаваше да повтаря равномерно в микрофона радиооператорът.

Треливън се облегна на радиопулта. Лулата в ръката му бе изгаснала.

— Е — рече той уморено, — това може и да е краят.

— 714, 714. Чуваш ли ме? Обади се, моля.

— Не мога повече така — обади се Бърдик. — Хей, Джони — извика той един от служителите, — ще донесеш ли още малко кафе, ако обичаш. Черно и силно.

— Чакайте! — възкликна радиооператорът.

— Хвана ли нещо? — запита Главният диспечер нетърпеливо.

— Не знам... За момент помислих... — Като се наведе ниско над таблото със слушалки върху главата, операторът извърши фина настройка на радиоприемника си. — Ало, 714. 714, тук е Ванкувър. — После добави през рамо: — Чувам нещо... Може би са те. Не мога да съм сигурен. Ако са те, изгубили са честотата.

— Трябва да опитаме — каза Треливън. — Кажете им да сменят честотата.

— Полет 714 — извика операторът. — Тук е Ванкувър. Тук е Ванкувър. Променете честотата си на 128,3. Чувате ли ме? Честота 128,3.

Треливън се обърна към Главния диспечер.

— Най-добре ще е да помолим Военновъздушната база за проверка с радара — предложи той. — Скоро трябва да се появят на екрана и на нашия.

— 714. Променете честотата си на 128,3 и се обадете — повтаряше операторът.

Бърдик се подпря на един ъгъл на масата по средата на залата. Ръката му остави влажна следа върху дървото.

— Това не бива да става, не бива — запротестира той с гробовен глас пред цялата зала, отправил поглед към радио таблото. — Ако ги изгубим сега, те ще изгорят — до последния човек на борда.

ДЕВЕТА ГЛАВА

0435–0505

Подобно на човек, сънуващ кошмар, обхванат от бяс и отчаяние, стиснал зъби и с лице, обляно в пот, Спенсър се бореше да овладее отново управлението на самолета. Едната му ръка беше върху лостчето на дроселите, другата държеше здраво щурвала. Вътре в себе си, в странно противоречие със силното чувство за нереалност, изпитваше жесток гняв и отвращение от себе си. Някъде по пътя бе загубил, и то бързо, не само височината, но и цялата си скорост. Мозъкът му отказваше да преразгледа събитията от последните две минути. Нещо се бе случило, за да отклони вниманието му, това бе единственото, което можеше да си спомни. Или не беше ли това също извинение? Не беше възможно да е изгубил толкова височина само за няколко секунди — трябваше да са се спускали непрестанно още преди това. Та нали само преди малко бе проверил индикатора за качване и спускане — нима не бе такава функцията му? Можеше ли да е от горивото...?

Изпитваше силно, почти неудържимо желание да крещи. Да крещи като дете. Да се измъкне от седалката и да избяга от щурвала, от мигащите подигравателно стрелки и присмиващата се армия от датчици, да избяга и да зареже всичко. Да се върне в топлото, приятно осветено тяло на самолета, плачейки: *Не мога да го направя. Казах ви, че не мога, а вие не искахте и да ме чуете. От никого не трябва да се иска да го направи...*

— Набираме височина — долетя гласът на Джанет, звучащ невероятно равен сега. Изведнъж си спомни за нея и в този миг писъците в съзнанието му се превърнаха в писъци на някаква жена от пътническия салон зад гърба му — в лудо, истерично пищене.

Чу един мъж да вика:

— Той не е пилотът, казвам ви! Те лежат там, на пода, и двамата! Свършено е с нас!

— Млъкнете и седнете! — сгълча го силно Бейрд.

— Не можете да ми заповядвате...

— Назад, казах! Сядайте!

— Добре, докторе — прозвучаха дрезгавите нотки в гласа на Жежкия, мъжът от Ланкшир, — просто го оставете на мен. А вие сега...

Спенсър затвори за миг очи в опит да изчисти от погледа си танцуването на светещите циферблати. Както горчиво установи, съвсем не беше във форма. Човек можеше да прекара живота си, като тича от едно място на друго, винаги в движение, и си казва, че никога не би успял, ако не е в абсолютна форма. Ето обаче, че при първия път, когато се задава истинска криза, първия път, когато от тялото му действително се изисква нещо, той пада по очи. Това беше най-ужасяващото от всичко: да разбереш, че тялото ти не може повече, че е като стара кола, готова да се спусне назад по хълма.

— Съжалявам — каза Джанет.

Като продължаваше да стиска здраво щурвала, той я погледна с пълна изненада.

— Какво? — рече той глупаво.

Момичето се полуизвъртя към него в креслото. На зеленикавата светлина от таблото за управление бледото ѝ лице изглеждаше почти прозиращо.

— Съжалявам, че се предадох така — отговори простичко тя. — И така ви е достатъчно тежко. Н-не издържах.

— Не знам за какво говориш — отвърна той грубо.

Не знаеше какво да каже. Все още можеше да чуе жената, която сега ридаше силно. Почувства се засрамен.

— Опитвам се да издигна самолета колкото се може по-бързо — каза той. — Но не смея да се изкачвам по-стръмно, защото иначе отново ще загубим скорост.

Откъм вратата долетя гласът на Бейрд, извисяващ се над нарастващото бучене на двигателите.

— Какво всъщност става тук? Добре ли сте?

— Съжалявам, докторе — отговори Спенсър. — Просто не успях да го задържа. Но сега всичко е наред.

— Опитай се поне да го държиш хоризонтално — оплака се Бейрд. — Отзад има хора, които са много, много зле.

— Вината е моя — обади се Джанет. Видя, че Бейрд политна от изтощение и се хвана за дръжката на вратата, за да запази равновесие.

— Не, не — възрази Спенсър. — Ако не беше тя, щяхме да се разбием. Просто аз не мога да управлявам този самолет — това е целият проблем.

— Глупости — отсече Бейрд. Чуха някакъв мъж да вика: „Обадете се по радиото!“ и докторът повиши силно глас, за да се обърне към пътниците: — Чуйте ме сега всички. Паниката е най-заразната болест от всички, както и най-смъртоносна. — После вратата се затвори с трясък и отрязва думите му.

— Това е добра идея — каза Джанет спокойно. — Би трябвало да се обадя на капитан Треливън.

— Да — съгласи се Спенсър. — Кажи му какво стана и че набирам отново височина.

Джанет натисна бутона за предаване на микрофона и повика Ванкувър. За пръв път не последва веднага потвърждение в отговор. Повтори повикването, но без никакъв отговор.

Спенсър почувства познатото жегване на страха. Насили се да го потисне.

— Какво има? — запита я той. — Сигурна ли си, че предаваш?

— Да... Мисля, че да.

— Духни в микрофона. Ако работи, ще се чуеш.

Тя така и направи.

— Да, чува се. Ало, Ванкувър. Ало, Ванкувър. Тук е 714. Чувате ли ме? Приемам.

Мълчание.

— Ало, Ванкувър. Тук е 714. Моля отговорете. Приемам.

Пак мълчание.

— Остави на мен — рече Спенсър. Вдигна дясната си ръка от лостчето за дроселите и натисна бутона на своя микрофон. — Ало, Ванкувър. Ало, Ванкувър. Тук е Спенсър, 714. Тревога, тревога. Обадете се, моля.

Мълчанието изглеждаше твърдо и осезаемо като стена. Сякаш те бяха единствените хора на този свят.

— Потенциометърът за предаване показва нещо — каза Спенсър. — Сигурен съм, че предаваме. — Той опита пак, отново без резултат. — Викам всички станции. Мейдей, мейдей, мейдей. Тук е Полет 714 в сериозна опасност. Обадете се, който и да е. Приемам. — Етерът

изглеждаше съвсем мъртъв. — Значи е това. Трябва да сме изгубили честотата.

— Как може да е станало?

— Не ме питай. *Всичко* може да се случи в положението, в което се намираме сега. Ще трябва да претърсиш целия обхват, Джанет.

— Не е ли рисковано — да сменяме нашата честота?

— Предполагането ми е, че вече е променена. Единственото, което знам, е, че без радио мога още сега да забия носа на самолета и да свършим с историята. Не знам къде се намираме, а дори и да знаех, сигурно не бих успял да го приземя цял-целеничък.

Джанет се измъкна от креслото, влачейки кабела на шлемофона след себе си, и застана пред радио таблото. Започна да върти бавно настройката на честотата. Чу се прашене и пиукане.

— Превъртях целия обхват — обяви тя.

— Продължавай пак — нареди ѝ Спенсър. — Все трябва да уловиш нещо. Ако трябва, ще се обаждаме по всеки канал един след друг. — Изведнъж се чу далечен глас. — Чакай, какво беше това? — Джанет бързо завъртя обратно.

— Увеличи го още!

— ... на 128,3 — каза гласът учудващо близко. — Диспечерски център Ванкувър до Полет 714. Променете честотата си на 128,3. Моля отговорете. Приемам.

— Задръж така — рече Спенсър на момичето. — Тази честота ли показва? Да благодарим на щастливата си звезда за това. Добре ще е да потвърдиш, и то бързо.

Джанет се върна в креслото си и отговори незабавно:

— Ало, Ванкувър. Тук е 714. Чуваме ви ясно и силно. Приемам.

Ванкувър отвърна без забележимо забавяне, като гласа на радио оператора излъчваше нетърпение и успокоение.

— 714. Тук е Ванкувър. Изгубихме ви. Какво стана? Приемам.

— Радваме се да ви чуем, Ванкувър! — каза Джанет, държейки се за челото. — Имаме известни проблеми. Самолетът започна да губи скорост и радиото изключи. Но сега всичко е наред. Освен пътниците, на които това не се нрави никак. Издигаме се отново. Приемам.

Този път заговори Треливън със същия уверен и премерен тон като преди, но очевидно с огромна благодарност.

— Ало, Джанет. Радвам се, че сте съобразили достатъчно да разберете, че не сте на същата честотата. Джордж, предупредих те за опасността да загубиш скорост. Трябва да следиш скоростта си през цялото време. И още нещо: ако си изгубил скорост и си я възстановил, значи не си забравил пилотските си умения.

— Чу ли това? — обърна се Спенсър, не можещ да повярва, към Джанет. Размениха си нервно напрегнати усмивки.

Треливън продължаваше:

— Навярно малко си се поизплашил, така че сега ще я караме по-полека за минута-две. Докато набираш височина, искам да ми прочетеш някои показания върху таблото за управление. Ще започнем с датчиците за резервоарите с гориво...

Докато капитанът изброяваше за какво иска информация, вратата на пътническия салон се отвори и Бейрд отново надникна в кабината, готов да викне на двата силуета отпред. Забеляза, че вниманието им е погълнато от таблото за управление, и се огледа. После влезе, затваряйки вратата след себе си, коленичи край телата на пилота и на първия офицер и като използва офталмоскопа си като малък прожектор, огледа лицата им. Дън се бе претърколил отчасти извън одеялата и лежеше с вдигнати колене, стенойки тихо. Пит беше, изглежда, в безсъзнание.

Лекарят намести по-добре завивките, като загърна здраво телата. Избърса лицата на мъжете с влажна кърпа, която извади от джоба си, и остана замислен на колене още няколко секунди. После се изправи на наклонения под, търсейки подпора. Джанет съобщаваше цифрови стойности в микрофона си. Без да каже нито дума, докторът излезе и внимателно затвори вратата.

Обстановката навън приличаше по-скоро на широка линейка за пострадали, отколкото на пътнически салон на самолет. През няколко редици, на седалки с максимално спуснати облегалки, лежаха болни пътници, увити плътно в одеяла. Един или двама от тях бяха съвсем неподвижни и едва дишаха. Други се гърчеха в болка, докато техните приятели или близки ги наблюдаваха уплашено или сменяха влажните кърпи върху челата им.

Навел се силно напред, за да чете по-добре проповедта си на човека, когото преди малко бе бутнал обратно на мястото му, Жежкия казваше:

— Не ви обвинявам, виждате ли. Понякога е по-добре човек да изпусне малко от парата си. Но не е хубаво това да се прави, като се вика пред други, които са по-слаби, особено дамите.

Старият доктор тук е истински шампион, както и онези двамата отпред, които пилотират. Във всеки случай трябва да им се доверим, виждате, ако искаме изобщо да се върнем на земята.

Временно умиротворен пътникът, който бе два пъти по-голям от Жежкия, гледаше вкаменено собственото си отражение в прозореца до седалката. Напереният дребен ланкаширски мъж се приближи до лекаря, който от благодарност го потупа по рамото.

— Вие сте истински магьосник, нали? — каза Бейрд.

— Аз съм по-изплашен и от него — увери го разгорещено Жежкия, — и това е факт. Ами ако вие не бяхте с нас, докторе... — Той вдигна изразително рамене. — Какво ще правим сега? — запита той.

— Не знам — отвърна Бейрд. Лицето му бе изморено. — Отпред имаха малък проблем. Едва ли е за учудване. Мисля, че Спенсър е под страхотно напрежение. Той носи повече отговорност от всички нас.

— Още дълго ли ще летим?

— Нямам представа. Изгубил съм всякакво чувство за време. Но ако се движим по курса, надали остава много. Струва ми се, че са минали дни.

— Какво мислите, докторе? Имаме ли шанс? — запита го Жежкия колкото можеше по-спокойно.

Бейрд разтърси глава с уморено раздражение.

— Защо питате мен? Допускам, че винаги има *шанс*. Но да се задържи един самолет във въздуха и да се извърши кацане, без той да се разбие на милион парчета, имайки предвид всичките свързани с него фактори, са две твърде различни неща. Мисля, че това е очевидно дори и за мен. Във всеки случай за някои тук скоро няма да има особено значение.

Той приклекна да види г-жа Чайлдър, като напипа под одеялото китката и забеляза свитото ѝ, неподвижно лице, суха кожа и бързо, леко дишане.

— Докторе, *нищо* ли не можем да направим за нея? — попита съпругът ѝ дрезгаво.

Бейрд погледна затворените, хлътнали очи на жената.

— Г-н Чайлдър — рече той бавно, — имате право да знаете истината. Вие сте чувствителен човек, така че ще ви го кажа направо. Движим се колкото се може по-бързо, но в най-добрия случай животът на съпругата ви ще виси на косъм. — Устата на Чайлдър се размърда безмълвно. — Моля ви, разберете — продължи Бейрд, без да бърза, — направих каквото можах за нея и продължавам да го правя, но то е твърде малко. Преди, като използвах успокоителни средства, може би съм успял да намаля болката на жена ви. А сега, ако това би било утеха за вас, самата природа се е погрижила за нея.

Гласът на Чайлдър се възвърна.

— Не искам да ми говорите така — възпротиви се той. — Каквото и да се случи, аз съм ви благодарен, докторе.

— Разбира се — обади се живо Жежкия. — Ние всички сме му благодарни. Никой не би могъл да направи нещо повече от вас, докторе. Това е истинско чудо.

Бейрд се усмихна леко, поставил ръка върху челото на жената.

— Благите думи не променят нещата — каза той сурово. — Вие сте смел човек, г-н Чайлдър, и аз ви уважавам за това. Но недейте да се заблуждавате. — Мигът на истината, помисли си горчиво той, ето го, значи. Знаех си, че ще дойде тази нощ, знаех също, дълбоко в себе си, какъв ще е отговорът. Това е соленият вкус на самата истина. Никакъв романтичен героизъм повече. Никакви образи с пъстри цветове и хлорофил на това, което *мислиш*, че си, или каквото би искал другите да мислят за теб. Такава е истината. Много вероятно е всички ние да сме мъртви след около час. Най-малкото ще разнищят моя случай. Ужасен, страшен провал. *Когато настъпи моментът, той не бе на нужната висота.* Идеалният некролог.

— Казвам ви — говореше Чайлдър разпалено, — ако се измъкнем оттук, ще се постарая всички да научат какво ви дължим.

Бейрд събра мислите си.

— Моля, моля? — измънка той. — Какво ли не бих дал да имам две-три спринцовки с физиологичен разтвор на борда. — Той се изправи. — Продължавайте както досега, г-н Чайлдър. Гледайте да й е топло. Дръжте устните й навлажнени. Ако можете да я накарате да пийне малко водичка от време на време, толкова по-добре. Не забравяйте, че организъмът й е загубил опасно количество сокове.

В същото време, в диспечерската зала във Ванкувър, Хари Бърдик тъкмо заместваше част от собствените си телесни сокове с друга чашка кафе.

Освен радио микрофона в ръка, сега Треливън държеше и чифт телефонни слушалки и микрофон, в който попита.

— Радарната служба. Засичате ли нещо изобщо?

От друга част на сградата главният оператор на радара, седнал с помощника си пред екрана на радиолокатора с голям обхват, отговори със спокоен тон:

— Все още нищо.

— Не разбирам — рече Треливън на Главния диспечер. — Вече трябва да попадат в обхвата.

— Не забравяйте, че при последното упражнение е загубил скорост — позволи си да се намеси Бърдик.

— Да, така е — съгласи се Треливън, а в микрофона каза: — Радарната, съобщете ми веднага, щом хванете нещо. — После се обърна към Главния диспечер. — Не смея да го преведа през облаците, без да знам къде се намира. Ще помолите ли Военновъздушната база за нова проверка, г-н Гримсел? — След това кимна на радиооператора. — Свържи ме. Ало, 714. А сега ме слушай внимателно, Джордж. Още веднъж ще повторим всичко, но преди да започнем, искам да обясня някои неща, които може би си забравил или които са в сила само при големи самолети. Следваш ли ме? Приемам.

— Продължавайте, Ванкувър — отговори Джанет. — Слушаме ви внимателно. Приемам.

— Добре, 714. Преди да тръгнеш да кацаш, трябва да се извършат редица проверки и настройки. Те са в допълнение към действията, които току-що упражни. Ще ти кажа кога и как да ги извършиш по-късно. Сега искам само да ги разгледаме, за да те подготвя. Най-напред трябва да се включи хидравличната помпа на компресора. После манометърът за налягането в спирачките трябва да показва между 900 и 1000 фунта на квадратен инч. Навярно помниш някои неща от изстребителите, но един опреснителен курс ще ти дойде добре. Нататък: след като спуснеш колесниците, включваш компресорните помпи и проверяваш дали подаването на гориво е достатъчно. Накрая, още веднъж, горивната смес трябва да бъде богата и помпата да е пусната. Разбра ли всичко? Ще минем всичко стъпка по

стъпка, докато се приближаваш, така че Джанет да може да нагласи ключовете. А сега ще ти кажа къде се намира всеки от тях... Започваме...

Джанет и Спенсър откриха всеки уред на мястото му, на което беше указан.

— Кажи му, че сме намерили всичко, Джанет.

— Ало, Ванкувър. Справихме се с това.

— Добре, 714. Имаш ли някакви колебания относно местоположението на всеки от тези уреди, Джанет? Сигурна ли си? Приемам.

— Да, Ванкувър. Знам къде са. Приемам.

— 714. Провери отново дали летиш хоризонтално. Приемам.

— Ало, Ванкувър. Летим хоризонтално, и то над облаците.

— Добре, 714. А сега, Джордж, нека отново да спуснем задкрилките на 15 градуса, скорост 140, и да извършим процедурата по спускането на колесниците. Следи скоростта като ястреб този път. Ако си готов, да започваме...

Спенсър мрачно започна процедурата, като следваше всяко указание с пълна концентрация, докато Джанет старателно отчиташе скоростта и местеше лостчетата на задкрилките и колесниците. Още веднъж почувстваха острия порив напред, когато скоростта се намали. На изток започваше леко да се развиделява.

В диспечерската зала Треливън използва възможността да пийне малко студено кафе. Прие предложената от Бърдик цигара и шумно издиша дима. Изглеждаше изнемощял, с набола брада по брадичката.

— Какво е положението сега? — поинтересува се представителят на авиокомпанията.

— Такова, каквото може да се очаква — отговори капитанът, — но времето опасно напредва. Трябваше да е упражнил дузина пъти само задкрилките и колесниците. Ще успее най-много три пъти, преди да се появи над главите ни — при положение, че е следвал курса.

— Ще упражните ли подхождането? — намеси се Главният диспечер.

— Трябва. Ако не го направим поне два или три пъти, пукната пара не бих заложил на шанса му — не с неговия опит. Ще видя как ще се справи. В противен случай... — Треливън се поколеба.

Бърдик пусна цигарата си на пода и я стъпка.

— В противен случай какво? — запита той.

Треливън се обърна към тях.

— Е, най-добре ще е да погледнем фактите в очите — каза той. — Този човек горе е изплашен до смърт, и то не без причина. Ако нервите му не издържат, вероятно е да паднат в протока отвъд летището.

— Само че... последствията! — възкликна Бърдик. — И болните пътници, и самолета. Това ще е пълна загуба!

— Ще е просто пресметнат риск — отвърна хладно Треливън, като погледна закръгленият служител на авиокомпанията право в очите. — Ако нашият приятел се разпилее по цялата писта, пак ще трябва да отпишете самолета.

— Хари не искаше да каже това — обади се бързо Главният диспечер.

— Не, по дяволите, не исках — рече Бърдик, чувствайки се неудобно.

— Като прибавим опасността — продължи Треливън, — че ако се разбие тук, е почти сигурно избухването на пожар, ще се радваме, ако изобщо успеем да спасим някого. Възможно е дори да отнесе и някоя постройка със себе си. Докато ако падне в океана, ще разбие самолета, естествено, но ще имаме все пак шанс да спасим някои от пътниците, макар и не най-болните от тях. При тази лека мъгла и на практика почти без вятър водата ще е доста спокойна и ще омекоти удара. Ще го накараме да се приземи по корем по радара колкото се може по-близо, за да извършим спасителната операция.

— Обадете се на Военноморската база — нареди Главният диспечер на помощника си. — Също и на Военновъздушната. Да са готови за спасителни операции от въздуха. Нека да навлязат в морето и да чакат инструкции по радиото.

— Не искам да го правим по този начин — каза Треливън, като се обърна отново към картата на стената. — Това ще означава да зарежем болните пътници. Ако имаме късмет, ще успеем да ги измъкнем, преди самолетът да потъне. Може обаче да се наложи... — Той заговори във втория микрофон. — Радарната, забелязвате ли нещо?

— Все още нищо — дойде равният, безличен отговор. — Задръжте обаче. Почакайте малко. Изглежда засичаме нещо... Да,

капитане. Сега го виждам. Той е на десет мили южно от трасето. Накрайте го да завие надясно в посока 265.

— Отлична работа — рече Треливън. Кимна да го свържат със самолета.

В същото време операторът на телефона извика на всеослушание.

— Военновъздушната база докладва, че има видима връзка. Предполагам час на пристигане след 38 минути.

— Добре. — Той вдигна микрофона пред себе си. — Ало, 714. Извърши ли обратната процедура за задкрилките и колесниците? Приемам.

— Да, Ванкувър. Край — долетя гласът на момичето.

— Този път имахте ли проблеми? Летите ли хоризонтално и напред?

— Всичко е наред, Ванкувър. Така казва пилотът — поне засега. — Чуха лекия й нервен смях.

— Това е добре, 714. Вече си на радара. Курсът ти има отклонение от десет мили на юг. Искам да завиеш внимателно надясно, като използваш дроселите за поддържане на сегашната скорост, и да поемеш курс 265. Повтарям: 265. Ясно ли е? Приемам.

— Разбрано, Ванкувър.

Треливън погледна през прозореца. Тъмнината навън бе просветляла съвсем леко.

— Слава богу, че ще могат да виждат поне малко — отбеляза той, — макар и едва в последните минути.

— Ще приведа всичко в готовност — заяви Главният диспечер и извика на помощника си: — Предупреди Кулата, Стан. Кажете им да вдигнат на крак пожарникарите. — После се обърна към оператора на телефона: — Свържи ме с градската полиция.

— А после ми дай Хоуърд в залата за пресконференции — добави Бърдик, след което каза на Треливън: — По-добре да обясним на онези момчета възможността за падане във водата, преди сами да са започнали да си правят изводи. Не, почакай! — изведнъж той си спомни нещо, впил поглед в капитана. — Не можем да им го съобщим, защото ще означава да отпишем болните пътници. Ще се гръмна!

Треливън не го слушаше. Беше се отпуснал на един стол с наведена глава и закрил с ръка очите си, без да обръща внимание на

смутеното шепнене на гласовете около себе си. Но при първото изпукване, когато високоговорителят заработи, се пресегна за микрофона.

— Ало, Ванкувър — повика Джанет. — Сега държим курс 265, както ни казахте. Приемам.

— 714. Така е добре — отвърна Треливън с престошена радост. — Чудесно се справяте. Нека да повторим всичко отначало. Това ще е за последен път, преди да стигнеш летището, Джордж, така че ме слушай внимателно.

Главният диспечер говореше с леко притеснение по телефона.

— Да, ще пристигнат до половин час. Залавяйте се за работа.

ДЕСЕТА ГЛАВА

0505–0525

Спенсър уморено размърда вдървените си крака. Чувстваше се като пребит. Сякаш уплахата и невероятната концентрация бяха изстискали и последните капчици сила от него. Усещаше, че ръцете му треперят, ала не посмя да погледне към тях. Докато следеше неспирното потрепване на индикаторите, пред очите му се появи малко светлинно петно, което постепенно избледня и се разнесе като пухкав облак. През цялото това време вътрешният глас, който вече бе почти толкова реален, колкото и този в слушалките, продължаваше своя настойчив монолог: *Каквото и да стане — дръж се. Отпуснеш ли се само за миг и си свършен. Спомни си, през войната не бе по-различно. Колко пъти си мислил, че си смачкан, свършен, без капчица сила в теб. И всеки път си намирал по нещо на дъното на торбата — последна резерва, за която не си подозирал дори.*

Той хвърли поглед на Джанет, внезапно изпълнен с желание да говори.

— Как се справихме този път? — запита я. Струваше му се, че всеки миг ще загуби съзнание.

Тя изглежда почувства какво се крие зад въпроса.

— Бяхме направо страхотни — отвърна Джанет с бодър глас. — Струва ми се, че и капитан Треливън остана доволен, как мислиш?

— Почти не го чувах — отвърна той и бавно завъртя глава да поразкърши напрегнатите до пръсване мускули на врата. — Дано поне малко ни остави на мира. Колко пъти вече ни кара да проверяваме задкрилките и колесника — три или четири? Ако ни накара само още веднъж, направо ще... Спокойно, нареди си той. Не и позволявай да разбере в какво състояние си. Хайде, стегни се. Това е просто нервна реакция, както му казват — да изкукаш от страх. Мисли за Треливън, помни, че е там долу — в безопасност. Ако за миг забрави нещо...

— Видя ли, че се зазорява? — запита го Джанет.

— Отдавна — излъга той, като вдигна поглед. На запад, право по курса, облаците бяха обагрени в златисточервено, а небето зад тях бе просветляло значително. На юг самотно се издигаха два високи планински върха сред океана от памучни пашкули.

— Остава още малко — той замълча за миг. — Джанет?

— Да?

— Преди да започнем да се спускаме, би ли погледнала за последен път... Искам да кажа, би ли хвърлила едно око на пилотите. Вероятно ще се пораздрусаме при кацането, не бих искал да се наранят.

Джанет му хвърли поглед пълен с благодарност.

— Ще се справиш ли сам за минутка? — запита го тя.

— Не се безпокой, ако има нещо ще викам.

Тя свали слушалките и се изправи от креслото. В мига, в който се извърна, вратата към пътническия салон се отвори и вътре надникна Бейрд.

— А, прекратили сте радиовръзката — отбеляза той.

— Тъкмо възнамерявах да проверя как са капитанът и първият пилот.

— Не е необходимо — отвърна докторът. — Направих го само преди минута, знаех че ви е напечено тук.

— Докторе, — повика го Спенсър — как е обстановката отзад?

— Затова наминах — отвърна сухо Бейрд. — Опасявам се, че не разполагаме с много време.

— Нуждаете ли се от някаква помощ по радиото?

— Най-вече от потвърждение на диагнозата от специалист, но струва ми се, в този момент по-важно е да получавате редовни инструкции за полета. Още колко остава?

— Не повече от половин час. Как ви се струва това?

— Не зная — отвърна със съмнение Бейрд. Той се облегна на облегалката, очевидно в състояние на крайно изтощение. Беше захвърлил вратовръзката, ръкавите на ризата му бяха навити догоре. — Двама от пациентите са в пълна прострация — продължи той. — Не зная колко още ще изкарат, без необходимото лечение. Но едва ли ще е много, в това няма съмнение. Има и други, които ще ги последват не след дълго, ако не греша.

Спенсър се намръщи.

— Има ли кой да ви помогне?

— Ами как, иначе досега да съм припаднал. Има едно приятелче — оня от Ланкшир, само дето не...

Слушалките оживяха:

— Полет 714. Тук Ванкувър. Приемам.

Спенсър махна на Джанет да си сложи слушалките.

— Е, аз да се връщам — рече Бейрд. — Успех.

— Почакайте малко — каза Спенсър и кимна на девойката.

— Тук 714 — отвърна Джанет в микрофона. — Само след миг се включваме.

— Докторе, — заговори припряно Спенсър — не искам да ви лъжа. Чакат ни тежки мигове. Никой не знае какво може да се случи оттук нататък.

Докторът го гледаше мълчаливо.

— Знаете какво имам предвид. На ония отзад може и да не им издържат нервите. Опитайте се да ги задържите в креслата, все пак.

Известно време Бейрд обмисля думите му. Най-сетне отвърна сподавено:

— Направете всичко, каквото можете, а за останалото аз ще се погрижа. — Той потупа младия мъж по рамото и излезе.

— Давай — рече Спенсър на девойката.

— Обади се, Ванкувър — произнесе тя.

— Полет 714 — разнесе се ясният, спокоен глас на Треливън. — Надявам се, че сте си починали след последната проверка, защото ни чака доста работа. Би трябвало да ме чувате ясно. Бихте ли потвърдили? Приемам.

— Кажи му, че съм полегнал с вирнати крака — рече Спенсър. — И че силата на звука е девятка. *Силата на звука е девятка*, помисли си той. *Ама и ти ги измисляш едни.*

— ... си почива — чу той Джанет. — Силата на звука е девятка.

— Това е Джордж, няма друг начин. Тренировките ви позабавиха малко, но и от тях ще има полза. Когато наближите ще е вече светло. Сега сте в задържаща позиция и всеки миг ще започнете да губите височина. Но първо искам да говоря с Джанет. Джанет, чуваш ли ме?

— Ало, Ванкувър. Чувам ви добре.

— Джанет, трябва да подготвиш пътниците за аварийно кацане. Разбра ли? Приемам.

— Разбрано, капитане. Приемам.

— И още нещо, Джанет. Преди кацане пилотът да включи аварийният сигнал. Джордж, копчето за аварийния сигнал е точно над креслото на втория пилот, боядисано е в червено.

— Намери ли го? — запита Спенсър без да се обръща.

— Да — отвърна Джанет. — Тук е.

— Добре. Запомни го.

— Джанет, — продължи Треливън. — След като включиш сигнала, искам да се прехвърлиш отзад, при пътниците.

— Кажи му, че съм против — отрязва Спенсър. — Трябваш ми тук.

— Ало, Ванкувър — рече Джанет. — Приех инструкциите, но пилотът се нуждае от помощта ми. Приемам.

Настъпи продължителна пауза.

— Добре, 714 — обади се най-сетне Треливън. — Приемам предложението. Но не забравяй, Джанет, че твоето най-важно задължение е да се увериш, че са изпълнени всички изисквания на инструкцията за аварийно кацане. Едва тогава можем да помислим за приземяване. Има ли някой, който да те замести?

— Защо не докторът? — предложи Спенсър.

Джанет поклати глава:

— Има си достатъчно грижи на главата.

— Е, една повече... — отвърна Спенсър. — Необходима ми е помощта ти тук, ако въобще имаме някакъв шанс да кацнем.

Тя се поколеба за миг, след това натисна бутона на микрофона.

— Ало, Ванкувър. При всички случаи доктор Бейрд ще е отзад да наглежда пациентите си. Мисля, че можем да разчитаме на него при аварийното кацане. Има още един мъж, който му помага. Приемам.

— Добре, Джанет. Но трябва внимателно да обясните инструкцията на доктора. Не бива да допускаме никаква грешка. Обадете ми се като свършите. — Джанет свали слушалките и стана от креслото. — А сега, Джордж, — продължи Треливън — провери дали поддържаш правилен курс. Ще те уведомявам при необходимост от промяна. Докато се приближаваш към летището, ще ти обясня кои са най-важните прибори, които трябва да държиш под око. Искам да ги опознаеш добре. Някои от тях сигурно помниш от времето, когато си летял. Опитай се да запомниш добре местонахождението им. Ако нещо

те притеснява, сега е момента да ми го кажеш. Ще направим толкова сухи тренировки, колкото сметеш за нужно, но когато дойде мигът, трябва да изпълниш цялата процедура точно и в необходимата последователност. Веднага щом Джанет се обади, ще започнем с проверката на приборите.

В диспечерската зала на Ванкувър Треливън измъкна отдавна загасналия фас от устата си и го захвърли. Той вдигна глава към електрическия часовник на стената и запита Главния диспечер:

— С колко гориво разполагат?

Гримсел разтвори папката на масата.

— За около деветдесет минути полетно време — рече той.

— Как мислите, капитане — обади се Бърдик, — ще имат ли достатъчно време за облитане и подхождане?

— Трябва да имат — отвърна Треливън. — Но да не забравяме, че ситуацията е критична. Ще имам нужда от точни данни, Гримсел. Трябва да знам дали ще могат да ни подминат, ако реша като крайна мярка да ги пусна в океана.

— Мистър Бърдик — обади се операторът. — Вашият президент е на телефона.

Бърдик изруга.

— Само той ми липсва сега! Кажете му, че в момента съм зает. Свържете го с офиса на „Кленов лист“. Чакайте малко. Дайте, аз пръв ще говоря с офиса. — Той вдигна слушалката и зачака нетърпеливо. — Ти ли си, Дейв? Тук е Хари. Имам изненада за теб — ще ти се обади Стария. Задръж го колкото можеш повече. Кажи му, че 714 очаква инструкции и че неговите молитви ще му помогнат колкото нашите. Аз ще му се обадя по-късно — имам да му казвам нещо. Предполагам, че съвсем скоро ще цъфне тук с някой самолет. Давай, момче.

Помощник-диспечерът се надигна, затиснал слушалката с ръка.

— На телефона е Хауърд. Казва, че хората от пресата...

— Аз ще се заема с това — каза Главният диспечер и сграбчи телефона. — Слушай, Клиф. Никакви странични разговори. Положението тук е критично... Да, зная. Сами ще видят, ако не са слепи. — Той трясна слушалката.

— Мисля, че момчето си разбира от работата — изръмжа Бърдик.

— Така е — съгласи се Главният диспечер.

— А и журналистите едва ли ще вършат тяхната, ако само си седят на задниците. Само че сега не ни е до тях.

Треливън потракуваше с пръсти по радиостанцията, вперил замислен поглед в часовника. На огряната от лъчите на изгряващото слънце pista подготовката за аварийно кацане беше в пълен ход. В близката болница сестрата затвори телефона и се обърна към дежурния лекар. Двамата наметнаха белите си престилки и забързаха към линейките, които след миг се понесоха с тревожен вой.

Пожарникарите от резервния екип в градската пожарна захвърлиха картите още при първия звук на тревожния сигнал и се затичаха към вратата, като навличаха в движение униформите. Един от тях изостана и вдигна картите на своя противник. Той ги погледна изненадано, след това затича след колегите си.

В малкото селце отвъд летището, близо до моста „Сий Айлънд“, полицията товареше сънените, набързо облечени хора на два автобуса. Загледано в небето, малко момиченце се препъна в пижамата си. Един от полицаите го вдигна и го занесе до автобуса. След това даде знак на шофьора да тръгва.

— Ало, Ванкувър — обади се задъхано Джанет. — Току-що приключих с инструкциите. Приемам.

— Браво, момиче — чу се облекченият глас на Треливън. — Джордж, — продължи той с припрян глас — не разполагаме с много време. Първо, премести висотомера на 30.1. Затвори малко дросела, но гледай да поддържаш същата скорост, докато почнеш да губиш височина със скорост 500 фута в минута. Наблюдавай внимателно приборите. Чака те дълго спускане през облаците.

Спенсър разпери пръсти и бавно придърпа към себе си дроселите. Стрелката на индикатора се спусна бавно на 600, след това отново се покачи и се закрепил на 500.

— Ето го и облачето — рече той, когато лъчите на изгряващото слънце бяха погълнати от облачната пелена. — Попитай ги на каква височина е долния край на облака.

Джанет повтори въпроса.

— Таванът е около 2000 фута — рече Треливън. — Ще излезеш от облака на около петнайсет мили от летището.

— Кажу ми, че поддържаме трайно 500 фута за минута — предаде Спенсър.

— Добре, 714. А сега слушай, Джордж. Съсредоточи вниманието си върху индикатора за спускане. Но едновременно, ако успееш разбира се, искам да прегледаш приборите за кацане. Мислиш ли, че ще се справиш?

Спенсър не си направи труда да отговори. Очите му скачаха по таблото, той стисна устни и кимна изразително.

— Да, Ванкувър — рече Джанет. — Ще опитаме.

— Добре тогава. Ако нещо не е наред — кажете ми веднага. — Треливън отърси от рамото си нечия ръка. Той не откъсваше очи от стената, мъчейки се да си припомни максимално точно устройството на пилотската кабина. — Джордж, ето какво трябва да направиш, когато наближиш. Първо, ще включиш усилвателя на хидравличната помпа. Не забравяй — в момента само преговаряме, не прави нищо, само запомняй. Клапата е в горния ляв край на таблото, под и наляво от жироскопа. Откри ли я? Приемам.

В слушалките изпращя гласът на Джанет:

— Пилотът е запознат с помпата, Ванкувър, и вече я намери.

— Добре, 714. Изумително, какви неща помни човек, нали Джордж? — Треливън измъкна носната кърпа и попи потта по врата си. — След това трябва да изключиш устройството срещу заледряване. Вероятно е включено и се намира в дясната част на таблото за управление — точно пред Джанет. Непосредствено до него е притокомерът. Не е труден за откриване, но не забравяй, че трябва да бъде изключен преди кацане. Следиш ли индикатора за спускане, Джордж? Следваща точка — спирачното налягане. Има две клапи — едната за бордовата спирачка, а другата — за извънбордовата. Намират се непосредствено вдясно от хидро усилвателя, за който говорихме по-рано. Приемам.

След кратка пауза Джанет потвърди:

— Открехме ги, Ванкувър. Показват съответно 950 и, въ... 1010 фунта, сигурно на квадратен инч?

— Значи всичко е наред, но трябва да ги проверите отново преди кацане. Следват жалузите. Трябва да бъдат затворени на една трета. Ръчката е до лявото коляно на Джанет и е разграфена на три. Следват ли ме? Приемам.

— Да, видях я, Ванкувър. Приемам.

— Ти ще се заемеш с нея, Джанет. На същия ред са и превключвателите на носовия и кърмовия охладител. Имат характерна маркировка. Трябва да бъдат отворени докрай. Постарай се да не забравиш, Джанет. Отворени докрай.

Следващото и най-важно нещо е колесника. Това вече го тренирахме, но независимо, опитай се да си го представиш отново — отначало докрай, като започнеш от управлението на задкрилките и стигнеш до спускане и зацепване на колесника. Задкрилките се спускат до долу малко преди самолетът да докосне пистата. Аз ще ти кажа кога да го направиш. Дотук ясен ли съм за двама ви? Приемам.

— Кажи му, да, благодаря — каза Спенсър, вдигайки очи от таблото. Рамото го сърбеше непоносимо, но той се стараеше да не обръща внимание.

— Добре, 714. След като започнете подхождането за кацане и спуснете колесника, трябва да отворите докрай помпите за гориво. В противен случай подаването на гориво може да бъде преустановено в най-неподходящия момент. Лостовете за помпите са долу и малко вдясно от автопилота, точно зад смесителния прибор.

Джанет огледа със замаян поглед таблото.

— *Къде са?* — прошепна тя на Спенсър.

— Ето тук — той почука с пръст по дребния превключвател, точно над лостовете на дроселите.

— Всичко е наред, Ванкувър — произнесе тя с отпаднал глас.

— Включете смесителния прибор на автоматичен режим. Мисля, че с това няма да имате проблеми — Джордж знае как да се справи. След това ще нагласите пропелерите така, че зелените лампички под таблото да светнат. Намират се, струва ми се, до дясното коляно на Джордж. Открихте ли ги?

— Имате потвърждение от пилота, Ванкувър.

— И последно — компресорите. В момента, в който спуснете колесниците, ще ги поставите в положение за излитане, което при вас е нагоре. Става дума за четирите ръчки в ляво от дроселите. Засега толкова. Някакви въпроси? Приемам.

Спенсър хвърли отчаян поглед към Джанет.

— Въпросът е само един — каза той. — Дали въобще ще запомним всичко това.

— Ало, Ванкувър — произнесе Джанет. — Не сме сигурни, дали ще успеем да запомним всичко.

— Не е необходимо, 714. Аз ще ви го напомням. Има още няколко детайла, на които ще се спрем, когато им дойде времето. Искам да преговорим внимателно всичко, Джордж, така че като настъпи моментът за действие, да изпълниш моите инструкции, без да се разсейваш. Не забравяй, че това е само суха тренировка. Тепърва ти предстои да управляваш самолета.

— Питай го за времето — каза Спенсър. — Колко време ни остава?

Джанет предаде въпроса на Ванкувър.

— Както вече ти казах, Джордж, време имаш предостатъчно — но това не значи, че трябва да го пилеем. След седем минути ще си над летището. Но това да не те притеснява. Разполагаме с достатъчно време за допълнителни упражнения. Бъди така добър да промениш курса с пет градуса — на 260. Приемам.

Треливън изключи микрофона и се обърна към Главния диспечер:

— Вече са в коридора за кацане — каза той. — Веднага щом влезем във визуален контакт ще ги накарам да изравнят и да облетят няколко пъти летището за тренировка. Тогава ще преценим какви са шансовете им.

— Ние сме готови — отвърна Главният диспечер. Той се обърна към заместника си. — Поставете персонала на летището в готовност.

— Ало, Ванкувър — разнесе се от високоговорителя гласът на Джанет. — Променихме курса на 260. Приемам.

— Добре, 714 — Треливън повдигна панталоните си с ръка. — Съобщете на каква височина сте. Приемам.

— Ванкувър, — отвърна само след няколко секунди Джанет — височината ни е 2500 фута.

В слушалките Треливън чу радарния оператор да докладва:

— Петнайсет мили до летището.

— Всичко е наред, Джордж — каза той. — Всеки момент ще си вън от облаците. Веднага щом излезеш, огледай се за кулата на летището. Приемам.

— Лоши новини — обърна се към него Бърдик. — Времето се разваля. Отново започва да вали.

— Нищо не може да се направи — изръмжа Треливън. — Свържете се с кулата. Кажете им да включат светлините. Всичко, с което разполагат. След малко ще се качим при тях. Искам радиото им да бъде нагласено на нашата честота. На Спенсър няма да му е до смяна на честоти.

— Ясно! — отвърна Главният диспечер и вдигна телефона.

— Ало, 714 — повика Треливън. — Намирате се на петнайсет мили от летището. Още ли си в облаците, Джордж? Приемам.

Последва дълга пауза. Внезапно радиото оживя с пукот и се чу развълнувания глас на Джанет:

— ... се повдига много бавно. Струва ми се, че виждам нещо. Не със съвсем сигурна... Да, виждам я! Виждате ли я, мистър Спенсър? Точно отпред. Виждаме кулата, Ванкувър!

— Божичко, — обърна се Треливън към Бърдик — най-сетне преминаха облака. Добре, Джордж, — заговори той в микрофона — изравни на 2000 фута и чакай инструкции. Ще се прехвърля в кулата, така че през следващите няколко минути няма да ме чуваш. Посоката на вятъра е променлива, затова ще изберем пистата в последния момент. Преди това ще упражниш няколко подхождания, за да си припомниш техниката на кацане. Приемам.

Чуха Спенсър да казва: „Остави това на мен, Джанет“, последваха откъслечни реплики и накрая Спенсър заговори отново с рязък глас.

— Няма да стане, Ванкувър. Ситуацията тук не го позволява. Спускаме се директно.

— Какво! — извика Бърдик. — Но той не може!

— Не ставай глупак, Джордж — заговори настойчиво Треливън. — *Трябва* да направиш няколко подхождания за упражнение.

— Искате да отложим момента на кацане — заговори Спенсър с твърд глас, в който се долавяше вълнение. — А тук хората умират. Умират! Не можете ли да го проумеете? Шансовете ми след десетия опит ще са точно толкова добри, колкото и след първия. Спускам се за кацане.

— Нека аз да говоря с него — протегна ръка Главният диспечер.

— Не — отсече Треливън. — Няма време за спорове. — Лицето му беше побледняло. На челото му пулсираше вена. — *Трябва* да

действаме бързо. Нямаме друг избор. Според всички правила той командва в самолета. Длъжен съм да приема решението му.

— Не можеш да го направиш — запротестира Бърдик. — Не разбираш ли, че...

— Добре, Джордж, — заговори Треливън — щом така си решил. Изравни се и чакай. Отиваме в кулата. Успех на всички. Край на предаването. — Той дръпна слушалките, запрати ги на пода и извика на останалите: — Да вървим!

Тримата мъже изскочиха от стаята и се затичаха по коридора, Бърдик най-отзад. Те подминаха асансьора, затропаха нагоре по стълбите като едва не прегазиха слизация насреща им човек и нахлуха в диспечерската зала на кулата. Край просторния прозорец един от радистите оглеждаше небето през бинокъл за нощно виждане.

— Ето го! — извика той. Треливън сграбчи един бинокъл, погледна през него и след това го остави.

— Ясно — каза той задъхано. — Сега трябва да решим на коя писта да кацне.

— Нула-осем — предложи Главният диспечер. — Най-дълга е и с добро разположение спрямо вятъра.

— Радар! — повика капитанът.

— Тук, сър.

Треливън се приближи към масата, на която имаше план на летището, покрит със стъкло. С дебел туш той начерта предполагаемия курс на самолета.

— Ето какво ще направим. В момента самолетът е тук. Ще го насочим в широк ляв завой, като едновременно ще свали височината на 1000 фута. На тази височина ще извършим подготовката за кацане, след това ще го изведем над морето, където ще направи бавен завой и ще се снижи. Ясно ли е?

— Да, капитане.

Треливън нахлузи подадените му слушалки.

— Свързан ли съм с радарния оператор? — запита той.

— Да, сър.

Главният диспечер нареждаше в един микрофон с форма на телефонна слушалка:

— Тук е Кулата, до всички аварийни постове. За кацане е определена писта нула — осем. Нула-осем. Пожарните да заемат

позиция едно и две. Влекачите — номер три. Всички линейки на позиции четири и пет. Повтарям, никой да не напуска поста си преди да е преминал самолета. Действайте.

Капитанът се наведе над таблото за управление и включи микрофона. До ръката му се завъртяха магнетофонни ролки.

— Ало, Джордж Спенсър — заговори той с равен, спокоен глас. — Говори Пол Треливън, от Кулата във Ванкувър. Чуваш ли ме? Приемам.

Звънливият глас на Джанет изпълни стаята.

— Да, капитане. Чувам ви ясно. Приемам.

В слушалките се разнесе гласът на радарния техник:

— Десет мили. Промяна на курса на 253.

— И така, Джордж. Намираш се на десет мили от летището. Поеми курс 253. Затвори още малко дроселите и слез на 1000 фута. Джанет, заеми се с подготовката на пътниците за аварийно кацане. Оттук нататък ще чакам да ме повикате.

Спенсър вдигна една по една ръцете си от щурвала и размърда пръсти. Усмихна се с усилие на момичето до него.

— Добре, Джанет, време е да действаш.

Тя откачи висящия на стената микрофон, натисна бутона и заговори:

— Моля всички за внимание. Моля за внимание — гласът ѝ беше дрезгав. Тя стисна здраво микрофона и се изкашля. — Всички да заемат местата си и да поставят предпазните колани. След няколко минути ще кацнем. Благодаря ви.

— Много добре — похвали я Спенсър. — Както при всяко кацане, нали така?

Тя направи неуспешен опит да се усмихне и прехапа устни.

— Е, не съвсем.

— Чудесно се справяш досега — продължи Спенсър. — Искам да ти кажа, че едва ли щях да издържа, ако не... — той млъкна и внимателно завъртя щурвала, следейки същевременно за поведението на самолета. — Джанет, — обади се Спенсър без да отделя очи от ъгломера — остава ни още съвсем малко. Искам правилно да разбереш защо настоявам за кацане — по какъвто и да е начин — още при първия опит.

— Да — отвърна с тих глас тя. — Разбирам. — Тя затегна предпазния колан и после отпусна свитите си в юмрук ръце в скута.

— Е, тогава не ми остава нищо друго, освен да ти благодаря — продължи малко объркано той. — Не съм давал никакви обещания, от самото начало и няма да давам и сега. Предполагам, вече знаеш, че не ме бива за това. Но колкото и да се въртим над летището, положението ни няма да стане по-розово. А състоянието на някой от онези отзад се влошава с всяка измината минута. За тях е по-добре, ако ще рискуваме да го направим веднага.

— Казах ти — рече тя. — Не е необходимо да ми обясняваш.

Той ѝ хвърли разтревожен поглед, загрижен от това дали е било уместно да се разкрива пред нея. Но тя беше обърната към скоростомера и Спенсър не можеше да види лицето ѝ. Той погледна назад, към широката дия, която оставаше зад тях. Невероятно бавно, самолетът им чертаеше този растящ къс от парабола, над ръба на облечения от уличните светлини хълм. Далеч на отвъдната страна грееше ярко осветено летището. От това разстояние неговите светлини изглеждаха невероятно малки и далечни, като небрежно разпилени от дете стъклени топчета.

Сърцето му блъскаше лудо, тялото му сякаш се подготвяше на свой ред за предстоящото кацане, предчувствайки, че кипящият в него живот може би ще се измерва с минути, дори секунди. Спенсър опита да направи критична оценка на силите си — един почти разнебитен от изтощение човек, който трябваше да извърши аварийно кацане.

Чу собствения си глас да казва:

— Да започваме. Моментът настъпи, Джанет. Започвам да се спускам — *сега*.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

0525–0535

Хари Бърдик свали бинокъла от очите си и го подаде на Главния диспечер.

От наблюдателната площадка, която опасваше кулата, двамата мъже огледаха за последен път летището, изтеглените далеч назад цистерни с гориво, дребните фигурки на хора, които надничаха от чакалнята. От далечния край на летището се носеше ритмичното бръмчене на тежкотоварни машини, което сякаш още повече съгъстяваше надвисналата над полето атмосфера на напрегнато очакване.

Бърдик внимателно обмисляше плана на Треливън, търсейки възможни пропуски. Самолетът ще се появи над тях на около 2000 фута височина и ще продължи да се снижава по посока на вятъра, докато в кабината приключат с последните приготовления. След това ще направи широк обратен завой, преди крайното подхождане, за да има пилотът достатъчно време да овладее спускането и да се насочи към пистата.

Планът беше добър, така щяха да използват и светлината на изгряващото слънце. Бърдик се замисли как ли ще изглежда всичко това отгоре, за пътниците, които ще имат сили да проследят докрай кацането. Първо ще зърнат далеч долу Сий Айлънд и летището, както и широкия бряг на залива, след това отново пред очите им ще затанцува островът, докато пилотът извършва последна подготовка преди кацане. За миг Бърдик се почувства така, сякаш е там, горе, с тях. Почувства задушавашото напрежение, ужасното, парализиращо усещане, че гледаш смъртта право в очите. Той внезапно потрепери. Утринният хлад го пререза като нож през мократа от пот риза.

За миг му се стори, че времето е спряло, сякаш светът си поема дъх.

— Движим се по курс 253 — чу се от далечния говорител слабият глас на момичето. — Доста бързо губим височина.

Бърдик впери тревожен поглед в младия мъж до него. Двамата мълчаливо се обърнаха и влязоха в остъклената отвсякъде кула за управление. Треливън и Гримсел се бяха надвесили над микрофона, а лицата им бяха осветени в зелената светлина на радарния монитор върху таблото за управление пред тях.

— Вятърът добре ли е? — попита капитанът.

Гримсел кимна:

— Леко под ъгъл спрямо нула — осем, но на нищо по-добро не можем да се надяваме. Така или иначе — това е най-дългата ни писта.

— Радар — каза Треливън в слушалките, — дръжте ме в течение непрестанно, независимо дали ме чувате. Няма да можем да поддържаме нормална радиовръзка. Можете да забравите за процедурата в мига, в който 714 има затруднения. Прекъсвайте и ме уведомявате.

Бърдик го потупа по рамото.

— Капитане, — заговори той с настойчив глас — да опитаме отново да го убедим, че е по-добре да изчака — поне докато стане светло и той...

— Решението е взето — отрязва Треливън. — Нервите на пилота са обтегнати до краен предел. Продължим ли да спорим — с него е свършено. — Бърдик вдигна рамене и се обърна. Треливън продължи с малко по-спокоен тон. — Разбирам чувствата ти, Хари. Но опитай се и ти да разбереш неговите — обкръжен от маса уреди, които никога преди не е виждал. Едва ли ще издържи още много.

— А ако излезе над пистата лошо? — вметна Гримсел. — Какво ще правиш тогава?

— Най-вероятно ще е точно така, нека не се лъжем — отвърна мрачно Треливън. — Ако е безнадеждно, ще го накарам да повтори подхождането. Ще оставим този спор за мига, в който той самият се убеди, че нямат друг изход. Тогава ще го накарам да кацне в океана. — Той се заслуша в ритмичните съобщения на радарния оператор в слушалките, след това включи микрофона. — Джордж, намали скоростта на 160 възела и задръж така.

Високоговорителя отново оживя. След кратка, агонизираща пауза се разнесе гласът на Джанет:

— Продължаваме да губим височина. Приемам.

Като огромна, тромава птица самолетът се носеше над западните покрайнини на забулената в утринна мъгла писта за мотосъстезания „Лансдоун“ и над река Фрейзър. Вдясно едва се различаваше мостът „Сий Айлънд“.

— Добре — произнесе Треливън. — Преместете смесителния прибор в положение за излитане, т.е. в крайно горно положение. — Той сведе очи към часовника и проследи движението на секундомера. — Не бързай, Джордж. Когато си готов, премести нагревателите на карбуратора на „студено“. Намират се точно пред дроселите.

— А резервоарите? — запита с хриплив глас Бърдик.

— Проверихме ги по-рано — отвърна Гримсел. — Превключил е на основните резервоари в крилата.

В самолета Спенсър местеше напрегнат поглед от един уред на друг. Лицето му беше безизразна маска. Треливън продължи своя неумолим монолог.

— Сега, Джордж, отвори блендата на въздушния филтър и свали ръчките на компресорите. Спокойно, имаш време. — Спенсър се огледа объркано. — Лостът на въздушния филтър е под смесителните прибори. Премести го в горна позиция.

— Виждаш ли го, Джанет? — запита с разтревожен глас Спенсър.

— Да. Да, тук е. — Тя добави бързо: — Виж, летището е точно под нас! Дългата писта се вижда ясно.

— Надявам се да е *достатъчно* дълга скръцна със зъби Спенсър, без да вдига глава от таблото.

— Компресорите — продължи Треливън. — Четирите ръчки вдясно от смесителните прибори. Премести и тях в горно положение.

— Направи ли го? — запита Спенсър.

— Да.

— Добро момиче. — Почти подсъзнателно усещаше надигащата се линия на хоризонта, ала не смееше да откъсне очи от таблото за управление. Ревът на двигателите беше оглушителен.

— А сега да преместим задкрилките на 15 градуса — продължи Треливън. — Петнайсет градуса, това значи на втората позиция. Циферблатът е в центъра на главното табло. Щом ги поставиш на 15 градуса, намали скоростта на 140 възела и нагласи диферента за

хоризонтален полет. Веднага след това трябва да включиш хидро усилвателната помпа — крайно ляво, до жироскопа.

В слушалките на Треливън се разнесе гласът на радарния оператор.

— Завой на 225. Имаме данни за височината. Точно над нас е. Между 900 и 1300 фута.

— Промени курса на 225 — повтори Треливън. — И следи височината — твърде променлива е. Опитай се да се задържиш трайно на 1000 фута.

— Спуска се прекалено бързо — продължи операторът. — 1000... 1000... 900... 800... 700...

— Губиш височина! — предупреди Треливън. — Отвори дроселите! Дръж високо носа!

— 600... 600... 550...

— Трябва да се вдигнеш отново! — извика Треливън. — Вдигай се! Трябва да си на 1000 фута!

— 550... 450... — продължи да повтаря операторът плувнал в пот, но със спокоен глас. — Лоша работа, капитане. 400... 400... вдига се. 500...

Само за миг Треливън загуби контрол над себе си. Той смъкна слушалките и се извърна към Бърдик.

— Няма да се справи! — извика капитанът. — Няма да успее!

— Не прекъсвай връзката! — извика Бърдик, хвърли се към него и го сграбчи за ръката. — Говори с него, за Бога! Кажу му какво да прави.

Треливън сграбчи микрофона и го приближи към устата си.

— Спенсър, — заговори той с настойчив глас — не можеш да кацнеш веднага! Послушай ме. Трябва да направиш няколко тренировъчни облитания и подхождания. Имаш достатъчно гориво за най-малко още два часа полет. Не се снижавай, човече! Стой горе!

Напрегнато зачакаха отговора. И той дойде.

— Искам веднъж завинаги да разберете, там долу. Спускам се. Чувате ли ме? Спускам се. Тук има хора, които след час ще са мъртви. Може и да ви понамачкам малко самолетчето, но ще трябва да се рискува. Така че, по-добре да се заемем с подготовката за кацане. Ще спусна колесниците. — Веднага след това го чува да казва: — Спусни колесниците, Джанет.

— Добре, Джордж, добре — повтори уморено Треливън. Той отново си постави слушалките. Беше възстановил душевното си равновесие, ала няколко мускулчета на лицето му потрепваха конвулсивно. Треливън затвори за миг очи, после ги отвори и заговори с предишното вледеняващо спокойствие. — След като спуснеш колесниците, провери дали светят трите зелени лампи, помниш ли ги? Поддържай курс 225. Отвори малко дроселите за да не загубиш скорост след спускането на колесниците. Нагласи диферента и дръж тази височина. Добре. Провери дали спирачното налягане е 1000 фунта — манометърът е вляво от хидроусилвателя на помпата. Ако налягането е в ред продължавай нататък. Следваш ли ме? Сега отвори жалузите на една трета. Спомняш ли си ги, Джанет? Ръчката до дясното ти коляно, дето е разграфена на три. Кажете ми, ако говоря прекалено бързо. А сега — охладителите...

Докато Треливън продължаваше да нарежда с безстрастен глас в утихналата зала, Бърдик се приближи към прозореца и вдигна поглед в небето. Плътни облаци поглъщаха бледата утринна светлина. Чуваше как Треливън води самолета в широк 180-градусов ляв завой, преди да влезе в траектория за спускане, как се опитва да внуши на Спенсър спокойствие, докато тече подготовката за кацане. Монотонният глас на капитана контрастираше с безумно бягащите мисли в главата на разтревожения представител на авиокомпанията.

— Тепърва ще става напечено — обърна се той към един от операторите. Операторът кимна намръщено. — Едно е сигурно — продължи Бърдик. — Края му се вижда, какъвто и да е той. — Бръкна в джоба за цигари, после се отказа и изтри устата си с опакото на ръката.

— Нагласете пропелерите — говореше Треливън — така че оборотомерът да показва 2250 оборота в минута за всеки двигател по отделно.

— 2250 — повтори на себе си Спенсър, докато въртеше бавно циферблата. — Джанет, — рече той — каква е скоростта?

— 130... — отвърна тя със спокоен глас. — 125... 120... 125... 130...

В кулата за управление Треливън следеше доклада на радарния оператор.

— Височината им е непостоянна. 900 фута.

— Джордж, — каза Треливън — върни се на 120 възела и нагласи диферента. Повтарям. Скорост 120 възела. — Той погледна часовника. — Направи го без да бързаш.

— Завоят продължава, губят височина — докладва радарният оператор. — 800 фута... 750... 700...

— Губиш височина! — извика Треливън. — Губиш височина. Отваряй — ОТВАРЯЙ! Трябва да задържиш на хиляда.

Джанет продължаваше да съобщава скоростта.

— 110... 110... 105... 110... 110... 120... 120... 120... стабилно на 120...

— Издигай се... издигай се! — скърцаше със зъби Треливън. — Ама че таратайка! Едва се помръдва! Едва се помръдва!

— 125... 130... 130... стабилно на 130...

— Вдигнаха се на 900 фута — намеси се операторът. — 950... вече са на 1000. Поддържат 1000.

Треливън повика Главния диспечер.

— Слиза в траектория за кацане. Изключете осветлението на всички писти, освен нула — осем. — Той произнесе в микрофона: — Изравни на курс между 074 и 080. Следи непрестанно скоростта и височината. Дръж на 1000 фута докато ти кажа.

Гирляндите на скритите в тревата пистови светлини започнаха да гаснат една по една и накрая остана да свети само главната писта.

— Когато решиш, че си готов, Джордж, излез от завоя и се насочи към пистата, която виждаш право пред теб. Тук вали, така че ще се наложи да включиш чистачките на предното стъкло. Лостчето е вдясно от седалката на втория пилот и е ясно обозначено.

— Намери го, Джанет — рече Спенсър.

— Задръж на височина 1000 фута, Джордж. Завоя те изведе доста далеч, така че имаш още време. Нека Джанет да потърси светлините за кацане. Копчето е на таблото пред вас, малко вдясно от центъра. Дръж височината.

— Откри ли копчето? — запита я Спенсър.

— Само за минутка... Да, намерих го.

Спенсър хвърли бърз поглед напред.

— Божичко — възкликна той. Светлините на пистата — ярки точици в сивкавата мъгла на утрото, от това разстояние изглеждаха невероятно тесни, като релси на железопътна линия. Той освободи за

кратко една ръка и я прокара по насълзените от напрегнато виране очи.

— Коригирай курса — обади се Треливън. — Изравни се с пистата. Поддържай височината, Джордж. Сега слушай внимателно. Постарай се да кацнеш до края на първата третина на пистата. Долу духа слаб страничен вятър отляво, така че ще завъртиш руля съвсем леко надясно. Ако кацнеш с прекалено висока скорост, използвай аварийните спирачки. Ще ги включиш като дръпнеш червената ръчка — точно пред теб е. Ако и това не помогне, ще изгасиш четирите двигателя, ключовете са над главата ти.

— Виждаш ли ключовете, Джанет?

— Да.

— Потрябват ли ми, ще е много спешно — рече Спенсър. — Така че повикам ли те, не губи време. — Гърлото му беше пресъхнало, струваше му се, че е пълно със сгурия.

— Разбрано — отвърна почти шепнешком Джанет. Тя стисна ръце за да спре треперенето им.

— Малко остана. Какво става с аварийния звънец?

— Не съм забравила. Ще го включа точно преди да кацнем.

— Следи скоростта. И ми я казвай.

— 120... 115... 120...

— Започнете спускането — рече радарният оператор. — 400 фута в минута. Проверка на колесниците и задкрилките. Курс същия.

— Време е да започваме, Джордж — каза Треливън. — Свали задкрилките до долу. Намали скоростта на 115, нагласи диферента и след това започни да се спускаш със скорост 400 фута в минута. Повтарям отново. Задкрилки до долу, скорост 115, спускане с 400 фута в минута. Задръж същия курс. — Той се обърна към Гримсел. — Готово ли е всичко на пистата?

Главният диспечер кимна.

— Всичко е както трябва да бъде.

— Да започваме тогава. До една минута всичко ще стане ясно.

Те се заслушаха в приближаващия се рев на самолетни двигатели. Треливън се пресегна и пое бинокъла, който му подаваше Главният диспечер.

— Джанет, свали задкрилките до долу! — нареди Спенсър. Тя свали ръчката. — Съобщавай ми височината и скоростта!

— 1000 фута... скорост 130... 800 фута, скорост 120... 700 фута, скорост 105. Спускаме се твърде бързо!

— Издигай се! — извика Треливън. — Издигай се! Твърде бързо се спускате.

— Виждам, виждам! — отвърна Спенсър. Той премести ръчките на дроселите напред. — Продължавай! — обърна се към момичето.

— 650 фута, скорост 100... 400 фута, скорост 100...

Със смъдящи от пот очи той се мъчеше да поддържа равномерна скоростта на спускане, като същевременно осъзнаваше с ужас, че с всяка изминала секунда пистата неумолимо се приближава към тях. Самолетът се залюля във въздуха, двигателите за миг заглъхнаха, след това отново подеха своя рев.

От терасата на кулата Бърдик извика:

— Погледнете! Загубил е контрол!

Без да сваля очи от приближаващия се самолет, Треливън изстреля в микрофона:

— Отваряй! Отваряй! Твърде бързо се спускаш! Следи скоростта, за Бога! Носът ти е много високо — отваряй бързо, иначе ще увиснеш във въздуха! Отваряй, отваряй, казвам ти!

— Чу те — намеси се Гримсел. — Виж, че се оправя.

— Аз също, надявам се — измърмори Бърдик.

Радарният оператор обяви:

— Все още са на 100 фута под планираната траектория на спускане. На 50 фута под траекторията.

— Нагоре... нагоре — повтаряше Треливън. — Ако още не сте включили аварийния звънец, сега му е времето. Седалките вдигнати, главите на пътниците — ниско долу.

Когато се разнесе пронизителният звън на аварийния звънец, доктор Бейрд извика с пълни гърди:

— Всички долу! Дръжте се здраво!

Прегънати на две в креслата, спортните запалянковци Джо и Хейзъл Грийр се хванаха здраво за ръце. Чайлдър притегли към себе си отпуснатото тяло на своята съпруга и я покри със своето тяло. Някъде от дъното на самолета се чу сподавена молитва, последвана от пиянско възклицание:

— Господ да ни е на помощ — това му е работата!

— Млъквай! — изръмжа Жежкия. — Стига приказки!

В кулата Гримсел говореше в микрофона:

— В момента пресичат периметъра. Противопожарните групи — в готовност. Самолетът всеки момент ще мине край вас. Възможно е да падне. — Гласът му отекваше в стените на сградите.

— Изкачи се на 200 фута — докладва операторът. — Все още е под траекторията на спускане. Твърде ниско е, капитане. 100 фута.

Треливън смъкна слушалките. Той скочи на крака, стиснал микрофона в едната ръка, в другата — бинокъла.

— Поддържай тази височина — даваше нареждания, — докато се приближиш до пистата. Намали скоростта... Слез още малко... Сега май е добре...

— По дяволите този дъжд — прокле Спенсър. — Почти нищо не виждам. — Под тях се виждаше само трева. Отпред — размитите очертания на пистата.

— Следи скоростта — предупреди го Треливън. — Носът се вдига нагоре. — За миг отзад се чува други гласове. — Изправи самолета преди да кацнеш и бъди готов да компенсираш вятъра отляво с десен рул... Добре... Готов за кацане...

Под тях се плъзна сивата, широка двеста фута лента на пистата.

— Сега! — извика Треливън. — Скоростта е твърде висока. Вдигни носа! Вдигни го! Дроселите назад... Назад! Задръж самолета. Но не много... Внимателно! Внимавай със страничния вятър. Спускай леко надолу. Спускай надолу!

С колесник, спуснат само на няколко фута от повърхността на пистата, Спенсър внимателно преместваше щурвала. Изпитваше ужас при мисълта, че кабината е разположена много по-високо от тази на самолетите, на които бе летял, а това намаляваше значително шансовете му за преценка на ситуацията.

За кратко време, което му се стори цяла вечност, колелата висяха във въздуха. После, с внезапно разтърсване, те докоснаха пистата. Чу се скърцане на гуми, зад тях се вдигна облак дим. Самолетът потрепери от удара и подскочи обратно във въздуха. След миг гумите отново се впиха в бетонната настилка.

Последва нов скок и още един и още един. Като процеди няколко проклетия през стиснатите си зъби, Спенсър придърпа към себе си щурвала, усещайки почти парализиращата тежест на преживяните през последните два часа ужасни събития. Сивата лента под него

подскочи, отдалечи се за миг, после се приближи и подскочи отново. После, колкото и странно да бе това, застина. Бяха се приземили. Той напипа педала на спирачката и го натисна с колкото сила имаше в краката. Разнесе се пронизително изсвирване, но скоростта остана непроменена. С крайчеца на окото забеляза, че вече са преминали две трети от дължината на пистата. Нямаше да успее да спре навреме самолета.

— Скоростта е твърде висока! — изрева Треливън. — Използвай аварийните спирачки! Дръпни червената ръчка!

Спенсър отчаяно задърпа ръчката. Той изтегли щурвала към себе си и натисна с два крака педала на спирачките. Усети с ръце разтърсването на самолета. Колелата за миг спряха да се въртят, плъзнаха се, после се завъртяха отново.

— Изключи двигателите! — извика той на момичето. Тя натисна ключовете един по един. Грохотът на двигателите внезапно замря и в кабината се чуваше само тихото пращане на радиото и писъкът на гумите отвън.

Спенсър се загледа напред с разширени от ужас очи. Самолетът се носеше почти безшумно, очертанията на летището бяха размазани от високата скорост. Далеч пред тях се виждаше маркера за завой в края на пистата. Само за миг пред очите му се мярна спрялата в тревата пожарна кола, шофьорът — приведен до кабината.

Гласът на Треливън избухна в ушите му.

— Завивай наляво! Завивай наляво! Ляв завой!

Без да губи нито миг, Спенсър натисна с всичка сила ляв рул, притискайки го с безумна сила към пода.

Самолетът изви от пистата и започна да описва дъга. Спенсър подскачаше в креслото, стараейки се да не зарови някое от крилата в земята. С оглушителен трясък колесниците се откъснаха от корпуса и самолетът се плъзна по корем. От удара Спенсър подскочи нагоре. Предпазният колан болезнено се впи в плътта му.

— Долу главата! — извика той. — Всеки миг ще се разбием!

Вкопчени и превити в креслата, те се бореха с яростно разтърсващата ги сила. Набрал скорост самолетът продължаваше да се плъзга сред облак отскубната и разпиляна трева. С ужасяващо скърцане на метал той премина през съседната писта, като помиташе листовите лампи, изхвърляйки пред себе си фонтани от пръст.

Спенсър се молеше краят да е близо.

Като пленник на някаква безпощадна, неумолима сила, с уста, обагрена в кръв от случаен удар, който още не бе осъзнал той очакваше неизбежното преобръщане взривът, който за тях щеше да означава мигновен блясък, предхождащ вечния мрак.

Внезапно, неочаквано, самолетът спря. Тялото на Спенсър продължаваше да се тресе, сякаш все още се носеха през полето, но с очите си виждаше, че са спрели. За няколко секунди настъпи мъртво мълчание. Спенсър се облегна на наклоненото встрани табло и погледна към Джанет. Заровила лице в шепи, тя плачеше беззвучно.

Зад тях в пътническия салон се чуваха първите сподавени възклицания, сякаш хората с изненада откриваха, че все още са живи. Някой се изсмя с къс истеричен смях и след него се чуха още дузина развълнувани гласове.

— Има ли някой ранен? — извика доктор Бейрд.

Гласовете се смесиха в общата врява. Спенсър затвори очи. Усецаше, че трепери.

— Най-добре да отворим аварийния люк — чу се гъгнивият глас на Жежкия. — После всички да останат по местата си.

Вратата на кабината се отвори с трясък и зад него се разнесе развълнуваният глас на доктора:

— Чудесно се справи, Спенсър! Наред ли сте и двамата?

— Наложих се да завия — промърмори той потиснато. — Обърнахме се срещу посоката, от която дойдохме. Какъв провал — да завия обратно!

— Глупости, беше направо чудесен — прекъсна го Бейрд. — Освен някои леки одрасквания и уплахата, отзад всички са здрави и читави. Отивам да видя как са капитанът и първият пилот, сигурно доста ги е пораздрусало.

Спенсър се обърна към него. Вратът му бе скован от болка.

— Докторе, — проговори той с дрезгав глас — навреме ли кацнахме?

— Да, съвсем навреме. Сега всичко е в ръцете на специалистите от болницата. Ти си свърши работата.

Опита се да се надигне от креслото. Изведнъж нещо пропука. Отново го обзе тревога. В този миг осъзна, че пукането идва от

захвърлените на креслото слушалки. Той се пресегна, вдигна ги и ги долепи до ушите си.

— Джордж Спенсър! — викаше Треливън. — Джордж Спенсър! Чуваш ли ме?

Отвън, под бесния акомпанимент на сирените, към тях летяха линейки, пожарни коли и влекачи.

— Да — каза той. — Чувам те.

Треливън крещеше възторжено, заразен от общата атмосфера. Зад него се чуваха развълнувани гласове и смях.

— Слушай, Джордж. Това вероятно е най-лошото кацане в историята на нашето летище. Така че да не си помислил, че ще те вземем за пилот при нас. Но тук има доста хора, които биха желали да ти стиснат ръката и да те почерпят по едно. Така че чакай ни, Джордж. Идваме.

Вдигнала глава, Джанет се усмихваше изтощено.

— Ако можеш само да си видиш лицето — рече тя. — Цялото е черно.

Не му дойде на ума никакъв отговор. Нито някоя духовитост, нито някоя благодарност. Чувстваше само невероятна умора и гадене в стомаха. Протегна ръка към нейната и се усмихна.

Издание:

Джон Касъл, Артър Хейли. Полет в опасност
ИК „Ролис Прес“, 1992

Редактор: Анелия Андонова-Самсиева

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.